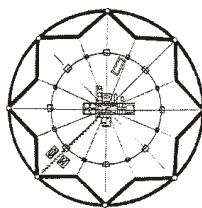

Zavod za prostorno uređenje
Požeško-slavonske županije

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE ČAGLIN

za razdoblje 2017. – 2021. godine

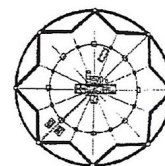

Čaglin - Požega, srpanj 2023.

JAVNA USTANOVA

**Zavod za prostorno uređenje
Požeško-slavonske županije**

Županijska 7, 34 000 Požega, HR
tel:(+385)034/290-222;fax:(+385)034/290-220

Klasa: 350-01/21-05/4
Urbroj: 2177/1-3-1-23-8
Požega, 04. srpnja 2023.g.

**IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
OPĆINE ČAGLIN
za razdoblje 2017. – 2021. godine**

Nositelj izrade:

OPĆINA ČAGLIN

Načelnik Općine Čaglin:

DALIBOR BARDAČ

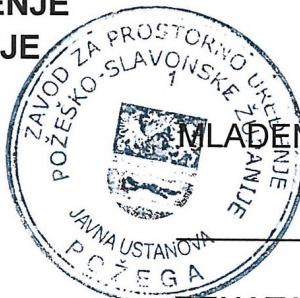

Izrađivač Izvešća:

**ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE**

Ravnatelj Zavoda:

MLADENKO SOLDO, mag.ing.aedif.

Odgovorni voditelj izrade:

RENATA MADUNIĆ-HAJEK, mag.ing.arch

RENATA MADUNIĆ-HAJEK
mag.ing.arch.
OVLAŠTENA ARHITEKTICA
URBANISTICA
A-U8

Stručni tim na izradi Izvešća:

MLADENKO SOLDO, mag.ing.aedif.

RENATA MADUNIĆ-HAJEK, mag.ing.arch.

GORDANA BOBAN, mag.ing.arch.

DAVOR ŠARIĆ, mag.ing.techn.lign.

MARIJA FRANJIĆ, bacc.admin.publ.

DRAGICA OBRADOVIĆ, bacc.ing.aedif.

TIHOMIR BAHORA, bacc.ing.aedif

REPUBLIKA HRVATSKA
 JAVNI BILJEŽNIK
 Brekalo Ante
 Požega, Dragutina Lermana 6

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
 POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE
 P O Ž E G A

14. 05. 2015.	
Org. j.	
Šifra broja	Pril. Vrij.

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

MBS:

050045767

OIB:

83287538636

NAZIV:

1 Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije

SJEDIŠTE/ADRESA:

1 Požega (Grad Požega)
 Županijska 7

PRAVNI OBLIK:

1 ustanova

DJELATNOSTI:

- 3 * - Izrada odnosno koordinacija izrade i praćenja provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine
- 3 * - Izrada izvješća o stanju u prostoru
- 3 * - Vodenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravlja njime u okviru njegovih ovlasti
- 3 * - Priprema polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja
- 3 * - Pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine
- 3 * - Može izradivati i prostorni plan uređenja grada i općine, urbanistički plan uređenja od značaja za Republiku Hrvatsku, odnosno županiju te obavljati stručne analitičke poslove iz područja prostornog uređenja ako to traži Ministarstvo nadležno za poslove prostornog uređenja ili župan
- 3 * - Druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Zavoda

OSNIVAČI/ČLANOVI DRUŠTVA:

- 1 Požeško-slavonska županije
 Požega, Županijska 7
- 1 - osnivač ustanove

OSOBE OVLAŠTENE ZA ZASTUPANJE:

- 1 dipl.inž. Mladenko Soldo, OIB: 71216154243
 Požega, Zelena 16
- 2 - ravnatelj
- 2 - Zastupa ustanovu pojedinačno i samostalno.

PRAVNI ODNOSI:

Osnivački akt:

- 1 Odluka o osnivanju javne ustanove Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije od 14.ožujka 2008.godine.

Otisnuto: 2015-05-14 09:43:52
 Podaci od: 2015-05-14 02:19:18

D004
 Stranica: 1 od 2

REPUBLIKA HRVATSKA
JAVNI BILJEŽNIK
Brekalo Ante
Požega, Dragutina Lermana 6

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

SUBJEKT UPISA

PRAVNI ODNOSI:

Statut:

- 1 Upravno vijeće usvojilo Statut dana 30.10.2008.godine.
- 3 Upravno vijeće Zavoda za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, na svojoj sjednici održanoj 09.10.2014. godine donijelo je novi Statut kojim je u cijelosti zamijenjen Statut od 30.10.2008. godine.

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU Tt	Datum	Naziv suda
0001 Tt-09/93-2	19.02.2009	Trgovački sud u Slavanskom Brodu
0002 Tt-09/216-2	02.04.2009	Trgovački sud u Slavanskom Brodu
0003 Tt-14/5848-2	22.12.2014	Trgovački sud u Osijeku Stalna služba u Slavanskom Brodu

Pristojba: _____

Nagrada: _____

JAVNI BILJEŽNIK
Brekalo Ante
Požega, Dragutina Lermana 6

Otisnuto: 2015-05-14 09:43:52
Podaci od: 2015-05-14 02:19:18

D004
Stranica: 2 od 2

Ja, Javni bilježnik ANTE BREKALO iz Požege, Dragutina Lermana 6,
temeljem čl.5. ZSR (N.N br.1/95, 57/96, 45/99, 54/05) po uvidu u sudski registar
kojeg sam današnjeg dana izvršio elektroničkim putem,

i z d a j e m

**Izvadak iz Sudskog registra za ustanovu: Zavod za prostorno uređenje
Požeško-slavonske županije, Požega, Županijska 7, MBS: 050045767**

Izvadak se sastoji od 2(dvije) stranice.

Javnobilježnička pristojba za ovjeru po Tbr.11 st.1 ZJP naplaćena u iznosu od 10,00 kn. Biljezi
naljepljeni i poništeni na ispravi koja ostaje u arhivi.
Javnobilježnička nagrada po čl.17 st.3 PPJT zaračunata u iznosu od 60,00 kn. Zaračunat PDV u
iznosu od 15,00 kn.

BROJ: OV-4272/15
U Požegi, 14.05.2015

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA
10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/ 3782 444 Fax: 01/ 3772 822

**Uprava za prostorno uređenje,
pravne poslove i
programa Europske unije**

Klasa: UP/I-350-02/17-07/12
Urbroj: 531-05-17-2
Zagreb, 22. svibnja 2017.

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE
POŽEGA

23.05.2017.g.

Šifra projekta	Org. j.	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, povodom zahtjeva Zavoda za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije iz Požege, Županijska 7, zastupanog po ravnatelju Mladenku Soldo, dipl.ing.građ., za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, na temelju članka 9. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje („Narodne novine“, br. 78/15.), donosi

RJEŠENJE

I. **Zavodu za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije iz Požege, Županijska 7, daje se suglasnost za obavljanje stručnih poslova izrade nacrtu prijedloga svih prostornih planova i nacrtu izvješća o stanju u prostoru svih razina te obavljanje poslova u vezi s pripremom i donošenjem svih prostornih planova i izvješća o stanju u prostoru svih razina iz članka 2. stavka 1. točke 1. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja („Narodne novine“ br. 136/15.).**

II. Pravna osoba iz točke I. izreke ovog rješenja dužna je jednom godišnje u mjesecu u kojem je izdana suglasnost dostaviti Ministarstvu dokumentaciju kojom se dokazuje da nisu prestali postojati uvjeti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

III. Suglasnost iz točke I. izreke ovoga rješenja ukinuti će se rješenjem ako pravna osoba prestane ispunjavati uvjete propisane za izdavanje suglasnosti, uvjete koji moraju biti ispunjeni prilikom izrade prostornih planova ili ako stručne poslove prostornog uređenja obavlja protivno Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, propisima donesenim na temelju tog Zakona ili protivno propisima kojima se uređuje područje prostornog uređenja.

Obrazloženje

Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije iz Požege, Županijska 7, podnio je ovom Ministarstvu zahtjev za izdavanje suglasnosti za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja.

Podnositelj zahtjeva je uz zahtjev priložio sve dokaze propisane odredbom članka 4. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja:

1. fotokopiju rješenja o upisu u sudski registar kao dokaz da je Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije iz Požege, registriran za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja,

2. dokaze da ima zaposlene ovlaštene arhitekture urbaniste :
- Renata Madunić-Hajek, mag.ing.arch., ovlaštena arhitektica urbanistica, br.ovl. A-U 8,
 - Gordana Boban, mag.ing.arch., ovlaštena arhitektica urbanistica, br.ovl. A-U 10
- Za svaku od navedenih ovlaštenih arhitektica urbanistica priložen je :
- a) izvornik potvrde o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne starije od 30 dana i
 - b) rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista.

Uvidom u navedenu dokumentaciju utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za izdavanje zatražene suglasnosti.

Slijedom izloženog, a sukladno odredbi članka 96. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 47/09.), riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 2. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje, riješeno je kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odredbi članka 10. stavak 1. istog Zakona, riješeno je kao u točki III. izreke ovog rješenja.

Upravna pristojba u iznosu od 35,00 kn po Tar.br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Uredbe o tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17) uplaćena je na račun državnog proračuna.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Osijeku. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se navedenom Upravnom sudu predaje neposredno u pisanom obliku ili usmeno na zapisnik, ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Dostaviti:

1. Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, 34 000 Požega, Županijska 7 n/p Mladenko Soldo, ravnatelj
2. Evidencija suglasnosti, ovdje
3. Spis, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA

HRVATSKA KOMORA ARHITEKATA

Klasa: UP/I-034-02/16-02/62

Urbroj: 505-04-16-02

Zagreb, 18. veljače 2016.

Hrvatska komora arhitekata odlučujući o upisu RENATE MADUNIĆ HAJEK, mag.ing.arch., iz POŽEGE, VANJE RADAUŠA 8 u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista, na temelju članka 26. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (Narodne novine broj 78/15), i članka 37. Statuta Hrvatske komore arhitekata (Narodne novine broj 140/15), po službenoj dužnosti donosi

RJEŠENJE

1. U Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista upisuje se **RENATA MADUNIĆ HAJEK**, mag.ing.arch., iz POŽEGE, VANJE RADAUŠA 8, pod rednim brojem 8, s danom upisa **11.02.2016.** godine.
2. Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista, **RENATA MADUNIĆ HAJEK**, mag.ing.arch., stječe pravo na uporabu strukovnog naziva "ovlaštena arhitektica urbanistica" i pravo na obavljanje stručnih poslova temeljem članka 47. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i članka 48. Statuta Hrvatske komore arhitekata, te pravo na pečat i iskaznicu ovlaštene arhitektice urbanistice.
3. Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista, **RENATI MADUNIĆ HAJEK**, mag.ing.arch. Komora izdaje pečat i iskaznicu ovlaštene arhitektice urbanistice.
4. Danom pravomoćnosti ovog rješenja prestaje važiti rješenje Klasa: UP/I-350-07/10-01/3644 Urbroj: 505-10-1 od 03.08.2010. godine.
5. Žalba protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

Obrazloženje

Hrvatska komora arhitekata po službenoj je dužnosti provela postupak upisa RENATE MADUNIĆ HAJEK, mag.ing.arch., iz POŽEGE, VANJE RADAUŠA 8 u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista te utvrdila sljedeće:

- da je **RENATA MADUNIĆ HAJEK**, mag.ing.arch. upisana u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlaštena arhitektica urbanistica temeljem rješenja Klasa: UP/I-350-07/10-01/3644 Urbroj: 505-10-1 od 03.08.2010. godine.

RENATA MADUNIĆ HAJEK, mag.ing.arch., je prema odredbama Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji bila upisana u Imenik ovlaštenih arhitekata – stručni smjer ovlaštena arhitektica urbanistica i po toj osnovi obavljala poslove ovlaštene arhitekture urbanistice.

Prema odredbama Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju ustrojen je Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista kao zaseban Imenik.

Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista, ovlaštenu arhitekt urbanist stječe pravo na obavljanje stručnih poslova temeljem članka 47. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i članka 48. Statuta Hrvatske komore arhitekata.

Temeljem ovako utvrđenog činjeničnog stanja ispunjeni su uvjeti propisani u čl. 66. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju kojim je Hrvatska komora arhitekata bila dužna ustrojiti Imenik ovlaštenih arhitekata urbanista i sukladno tome provesti upis RENATE MADUNIĆ HAJEK, mag.ing.arch. u navedeni Imenik.

Slijedom ovako utvrđenog činjeničnog stanja predmetu je valjalo udovoljiti, te primjenom odredaba Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Statuta Hrvatske komore arhitekata i gradnje riješiti kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja, u roku od 15 dana od dostave ovog rješenja.

Predsjednica Hrvatske komore arhitekata

Željka Jurković, dipl.ing.arh.

Željka Jurković

Dostaviti:

1. RENATA MADUNIĆ HAJEK, POŽEGA, VANJE RADAUŠA 8
2. U Zbirku isprava Komore

Sadržaj:

UVOD	11
I. POLAZIŠTA	12
I.1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA	12
I.2. ZAKONODAVNO – INSTITUCIONALNI OKVIR	12
I.3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA OPĆINE ČAGLIN	13
I.4. OPĆINA ČAGLIN U OKVIRU UREĐENJA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE	19
II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	20
II.1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA OPĆINE ČAGLIN	20
II.2. SUSTAV NASELJA OPĆINE ČAGLIN	22
II.2.1. Osnovna obilježja naselja	22
II.2.2. Gustoća naselja	23
II.2.3. Prostori za razvoj naselja	23
II.2.4. Društvena infrastruktura	27
II.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI	31
II.3.1. Gospodarski pokazatelji	32
II.3.2. Poljoprivreda	37
II.3.3. Šumarstvo i lovstvo	39
II.3.4. Turizam	41
II.3.5. Eksploatacija mineralnih sirovina	46
II.3.6. Gospodarenje otpadom	48
II.4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM	51
II.4.1. Prometna infrastruktura	51
II.4.2. Energetska infrastruktura	59
II.4.3. Vodoopskrba i odvodnja	64
II.4.4. Vodnogospodarski sustav	66
II.5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	80
II.5.1. Zaštita prirode	80
II.5.2. Zaštita kulturnih dobara	81
II.5.3. Zaštita okoliša	89
II.5.4. Područja posebnih karakteristika	90
II.6. OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI	98
III. ANALIZA IZRADE PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	103
III.1. IZRADA PROSTORNIH PLANOVA	103
III.1.1. Prostorni planovi izrađeni za područje Općine Čaglin	104
III.1.2. Prostorni planovi u izradi za područje Općine Čaglin	107
III.1.3. Prostorni planovi obvezni za izradu za područje Općine Čaglin	107
III.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA	107
III.2.1. Izdavanje akata za provedbu prostornih planova	107
III.2.2. Postupanje sa nezakonitom gradnjom	108
III.2.3. Urbana preobrazba	109
III.2.4. Urbana sanacija	109
III.3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR	109

III.4.	PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU OPĆINE ČAGLIN	110
III.4.1.	Izrada i donošenje novih prostornih planova te njihovih izmjena i dopuna	110
III.4.2.	Izrada i donošenje ostalih planova, programa i strategija vezanih uz prostorno uređenje i zaštitu okoliša	114
III.4.3.	Izgradnja građevina komunalne, društvene i ostale infrastrukture	114
IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	116
IV.1.	POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU OPĆINE ČAGLIN OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE	116
IV.2.	OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI OPĆINE ČAGLIN	119
IV.3.	PREPORUKE MJERA I AKTIVNOSTI ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA	119
V.	IZVORI PODATAKA	124
VI.	POPIS PRILOGA	130

UVOD

Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19 – u daljnjem tekstu Zakon) propisana je obveza izrade Izvešća o stanju u prostoru (u daljnjem tekstu Izvešće) za jedinice lokalne samouprave kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru, koje donosi gradsko/općinsko vijeće i objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Osnovna svrha izrade Izvešća je ocjena postojećeg stanja, analiza prostornog razvoja i planiranje razvoja za naredno razdoblje. Cilj izrade Izvešća je planirati i predvidjeti mogući razvoj koji se temelji na postojećim uvjetima te lokalnim, nacionalnim i EU smjernicama za unapređenje stanja u prostoru.

Sukladno zakonskoj obvezi Općina Čaglin pristupila je **izradi Izvešća o stanju u prostoru za razdoblje 2017. - 2021. godina**, s osvrtnom na zaključke i planove naveden u posljednjem usvojenom Izvešću iz 2007. godine (Izvešće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2007. - 2011. godina - „Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 03/07).

Pobliži sadržaj Izvešća, obvezni prostorni pokazatelji i način sudjelovanja javnopravnih tijela propisani su Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvešća o stanju u prostoru („Narodne novine“, br. 48/14 i 19/15 - u daljnjem tekstu Pravilnik). Stoga su u postupku izrade ovog Izvešća o stanju u prostoru Općine Čaglin korišteni podaci iz informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU), prostornih planova, službeno objavljenih i dostupnih podataka tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, podaci iz usvojenih i objavljenih sektorskih studija, strateških razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata, što je kao izvor podataka za obvezne prostorne pokazatelje propisano Pravilnikom.

Izradom i donošenjem Izvešća o stanju u prostoru Općine Čaglin stvaraju se preduvjeti za unapređenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Preporuke Izvešća obuhvaćaju mjere i prioritetne aktivnosti u idućem razdoblju u cilju odlučivanja o daljnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni.

Izvešće o stanju u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2017. - 2021. godine donijelo je Općinsko vijeće Općine Čaglin na svojoj 14. sjednici održanoj 04. srpnja 2023. godine (Zaključak: Klasa: 024-02/23-01/4, Urbroj: 2177-3-1-23-6) te je objavljeno u „Službenom glasniku Općine Čaglin“, broj 7/23.

I. POLAZIŠTA

I.1. Ciljevi izrade Izvešća

Izvešće je temeljni dokument praćenja stanja u prostoru Općine Čaglin kojim se Općinsko vijeće i sva nadležna tijela gradske uprave, kao i stručnu i širu javnost, izvješćuje o prostornom razvoju u Općini Čaglin u navedenom razdoblju.

Svrha izrade Izvešća je dobivanje sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja i planiranja prostora Općine Čaglin sa sustavom prostornog uređenja.

Osnovni cilj Izvešća je, kroz analizu stanja u prostoru i svih dostupnih pokazatelja te njihovom usporedbom, definirati primjenjivost i nedostatke postojećih prostornih planova te na osnovi ocjene stanja u prostoru dati prijedloge razvojnih mjera i preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja prostora kroz plan aktivnosti za naredno razdoblje.

Dakle, cilj izrade Izvešća je predvidjeti prostorno razvojne trendove temeljene na postojećim uvjetima, prikazati instrumente prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u proteklom razdoblju na svim razinama planiranja. Izvešće prioritetno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno analizira stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

U okviru Izvešća ocjenjuje se učinkovitost planskih mjera za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za određivanje smjernica prostornog razvoja Općina Čaglin te određuje potreba izmjene i dopune važećih i/ili izrade novih strateških dokumenata prostornog uređenja lokalne razine, kao i drugih dokumenata te razine. Ovim dokumentom nastojalo se dobiti cjelovitu, argumentiranu i objektivnu spoznaju o prostoru Općine Čaglin. Povezivanjem svijesti o vlastitom prostornom potencijalu s praktičnim djelovanjem u području zaštite i uređenja prostora treba snažnije poticati vrijednosti prostora Općine, te zaustaviti negativne pojave u njemu. Izvešće ukazuje i na nužnost korištenja informacijskog sustava prostornih pokazatelja i podataka za praćenje stanja u prostoru, te na važnost edukacije i informiranja stručne i najšire javnosti o području urbanizma i prostornog planiranja.

I. 2. Zakonodavno – institucionalni okvir

U razdoblju od izrade prethodnog Izvešća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru 2 donesen je novi Zakon o prostornom uređenju koji je stupio na snagu 01. siječnja 2014. godine kao temeljni normativni akt koji uređuje sustav prostornog uređenja.

Izrada i sadržaj Izvešća o stanju u prostoru propisana je člancima 39. i 40. Zakona.

Temeljem novog Zakona donesen je i novi Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru kojim se određuju sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji izvješća o stanju u prostoru, način sudjelovanja javnopravnih tijela te drugi zahtjevi u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja.

Prema navedenom Pravilniku, izvješća na svim razinama izrađuju se u tekstualnom obliku, a pojedina tematska područja mogu se prema potrebi dodatno obrazložiti, argumentirati i prikazati tabličnim iskazom pokazatelja, te grafičkim i drugim prikazima.

Također, donesen je niz novih (ili su dopunjeni postojeći) osnovnih zakonskih propisa koji direktno utječu na određene aktivnosti u domeni prostornog uređenja, a čiji je popis dan na kraju ovog izvješća (Poglavlje V. IZVORI PODATAKA).

I. 3. Osnovna prostorna obilježja Općine Čaglin

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici ("Narodne novine", broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), Općina Čaglin je jedinica lokalne samouprave u sastavu Požeško - slavonske županije, smještena na njenom najistočnijem dijelu. Svojim položajem Općina Čaglin graniči:

- na sjevernom i istočnom dijelu s Osječko-baranjskom županijom (Našice, Levanjska Varoš),
- na južnom dijelu sa Brodsko-posavskom županijom (Podcrkavlje, Sibinj) te
- zapadnom dijelu s područjem Gradova Pleternice i Kutjeva.

Sukladno Nacionalnoj klasifikaciji statističkih regija 2021. („Narodne novine“, 125/19 – HR_NUTS 2021.) Požeško - slavonska županija, a time i Općina Čaglin, ulaze u sastav statističke regije 3. razine Panonska Hrvatska.

Administrativni teritorij Općine Čaglin, sukladno navedenom Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, čini 31 naselje, i to: Čaglin, Darkovac, Djedina Rijeka, Dobra Voda, Dobrogošće, Draganlug, Duboka, Imrijevc, Ivanovci, Jasik, Jezero, Jurkovac, Kneževac, Latinovac, Migalovci, Milanlug, Mokreš, Nova Lipovica, Nova Ljeskovic, Novi Zdenkovac, Paka, Ruševo, Sapna, Sibokovac, Sovski Dol, Stara Ljeskovic, Stari Zdenkovac, Stojčinovac, Veliki Bilač, Vlatkovac i Vukojevica.

Općina Čaglin je peta po veličini jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije, površine od 178,23 km² (prema digitalnim podlogama DGU), što iznosi 9,82 % ukupne površine Županije (1815,23 km²). Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine na području Općine Čaglin je živjelo 2723 stanovnika, te prosječna gustoća naseljenosti je iznosila 15,28 st/km², dok prema Popisu stanovništva iz 2021. godine živi 2111 stanovnika, odnosno se smanjio za 612 stanovnika, odnosno cca. 23% manje u odnosu na 2011.g., s gustoćom 11,84 st/km².

Odlike klimatskih prilika Požeške kotline uvjetovane su odlikama opće cirkulacije atmosfere u umjerenim širinama te prirodnim položajem. Područje Požeško-slavonske županije, a time i Općine Čaglin, ima umjereno kontinentalnu klimu i nalazi se u cirkulacijskom pojasu vjetrova umjerenih širina s intenzivnim i čestim promjenama vremena. Na klimu utječu i reljefni oblici i nadmorska visina, te su uočljive mikroklimatske razlike između gorskog okvira i zavale. Gore su hladnije i vlažnije u odnosu na zavalu, što je pogodovalo i razvoju mreže tekućica.

Osnovne osobine umjerno tople kišne klime su sljedeće:

- Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi +11°C.
- Najhladniji mjesec je siječanj s prosječnom temperaturom +0,5°C, a najtopliji je srpanj s prosječnom temperaturom + 20,9°C.
- Prosječna godišnja amplituda temperature iznosi 21,4°C.
- Srednje temperature po godišnjim dobima su: proljeće +11,3°C, ljeto +20°C, jesen +11,4°C i zima +1,4°C.
- Raspored količine oborina tijekom godine je prilično dobro raspoređen, posebno u vegetacijskom periodu (od travnja do listopada). U prva četiri vegetacijska perioda padne oko 334 mm padalina

(što je nešto manje od ukupne godišnje količine padalina). Padaline uglavnom donose zapadni vjetrovi (što je uvjetovano položajem kotline u smjeru zapad-istok). Vjetrovi zimi mogu biti relativno jaki, posebno zimi.

- Prosječna godišnja relativna vlaga zraka iznosi 81%.
- Snježni pokrivač se na ovom području zadržava prosječno 30 dana, a doseže visinu do 40 cm.
- Prosječno godišnje ima 172 sunčana dana.
- Srednja godišnja naoblaka na području Požeške kotline iznosi oko 5,6 desetina, te je ovime područje Općine Čaglin oblačniji dio Hrvatske.

Općenito, klima na području Općine Čaglin je ugodna za život kao i bavljenje poljoprivrednom djelatnošću, unatoč povremenim odstupanjima od prosjeka te vrlo rijetkim elementarnim nepogodama.

Prema ustrojstvu vodnog gospodarstva, Općina Čaglin pripada vodnom području sliva rijeke Save i to slivu rijeke Orljave, odnosno njegovoj glavnoj pritoci rijeci Londži. Značajni vodotoci na području općine Čaglin, osim rijeke Londže, značajniji vodotoci su: Lončarski potok, potoci: Krajina, Dobra Voda, Pačica, Ruševac, Rosinac, Sovljanski potok i dr. Navedeni vodotoci imaju karakter brdskih bujica, s velikim količinama vode u kišnom periodu, uz velike količine nanosa, kao rezultat erozije. Rijeka Londža je glavni vodotok i recipijent brojnih brdskih potoka bujičnog karaktera te međuslivova između potoka. Vodotoci ovog područja slijevaju se s padina Krndije i Dilj Gore. Južnim obroncima Krndije, koji su nastavak papučkog gorja, gdje je i najviši vrh Velika Brazda (404), nalaze se značajniji slivovi potoka Krajina, Lončarskog potoka i potoka Dobra voda. Ovi vodotoci su desne pritoke rijeke Londže. Sjevernim obroncima Dilj gore, formiraju se značajniji potoci, lijeve pritoke rijeke Londže: potok Pačica, potok Ruševac i potok Rosinac. Brežuljci i brda Krndije i Dilj gore su raznolikog geološkog sastava no uglavnom su to tercijarne tvorevine miocena i pliocena, osim najnižih predjela koji pripadaju kvartaru. Sastoje se od gnajsa, vapnenca, lapora, škriljevaca, šljunka, pijeska i gline. Uz same vodotoke nalaze se diluvijalne naslage ilovine, dok su u nižim predjelima, oko ušća u rijeku Londžu, diluvijalno aluvijalne, zamočvarene naslage gline i ilovine. Hidrografska mreža je dobro razvijena i predstavlja glavne odvodne arterije površinskih voda ovog terena u rijeku Savu. Londža izvire na području Krndije u blizini naselja Londžica. Na rijeci Londži je izvedena djelomična regulacija s korekcijom krivina, ugradnjom objekata i popratnih nasipa.

Stanovništvo

Demografski razvoj je jedno od ključnih strateških čimbenika razvoja kako županije, tako i g-radova i općina, jer stabilan, prirodan i pozitivan razvoj stanovništva jedna je od temeljnih društvenih, gospodarskih, političkih vrijednosti, a kao takav i pokazatelj stanja u prostoru. Vrijednosti koje u svojoj punini i sveobuhvatnosti ima naglašeni egzistencijalni karakter za JLS te Županiju i Državu, a bez stanovništva niti jedna druga vrijednost nema smisla, jer skup osoba, svaka sa svojim individualnim karakteristikama, čini stanovništvo ili populaciju na određenom prostoru. Požeško-slavonska županija je nažalost prema posljednjem među popisnom razdoblju (2011.-2021.) u zabilježila pad broja stanovnika, tako da stopa promjena u odnosu na Popis 2011. iznosi -17,88 % te je osim Sisačko-moslavačke (19,04%) i Vukovarsko -srijemske (20,28%) među zadnjim županijama Republike Hrvatske s negativnim porastom stanovništva.

Prema rezultatima Popisa 2021. godine, ukupan broj stanovnika na prostoru Općine Čaglin iznosio je 2111 stanovnika (prema prvim rezultatima Popisa 2021.g. – 2.122 stanovnika) što predstavlja 4,29% ukupnog broja stanovništva Požeško-slavonske županije (64.084). Uspoređujući podatke s prethodnim Popisom stanovništva 2011.g. (2723 stanovnika) proizlazi pad broja stanovnika u Općini Čaglin za 612 osoba, odnosno više od 23%, s indexom kretanja broja stanovnika 2021./2011. - 78, a

u odnosu na Popis iz 2001. (3386 stanovnika) pad broja stanovnika je za 1275, odnosno više od 37% u odnosu na 2021., s indexom kretanja broja stanovnika 2021./2001. – 92. Depopulacija je izazvana posljedicama nastalih ekonomskih problema te odlaskom mladih na visoko školovanje u veće gradove gdje po završetku obrazovanja imaju veće mogućnosti zapošljavanja.

Tablica 1.

Osnovni demografski pokazatelji za područje Općine Čaglin po naseljima Popis 2001., 2011., 2021.										
r.b.	Naselja	Stanovnici			Kućanstva			Stambene jedinice		
		2001.	2011.	2021.	2001.	2011.*	2021.*	2001.**	2011.*	2021.*
1.	Čaglin	677	591	478	219	207	167	266	253	238
2.	Darkovac	14	16	13	5	5	4	7	5	6
3.	Djedina Rijeka	165	129	99	45	39	37	62	65	58
4.	Dobra Voda	12	16	2	6	5	2	16	18	13
5.	Dobrogošće	11	12	11	5	5	4	8	9	9
6.	Draganlug	5	3	-	2	1	-	2	2	-
7.	Duboka	72	64	38	30	27	14	57	52	45
8.	Imrijevci	51	29	19	27	19	12	40	34	41
9.	Ivanovci	18	20	16	10	8	6	14	16	10
10.	Jasik	3	2	-	2	1	-	7	4	3
11.	Jezero	13	8	7	5	5	3	15	20	15
12.	Jurkovac	33	21	10	15	7	4	28	23	11
13.	Kneževac	96	89	62	29	25	21	33	35	44
14.	Latinovac	84	68	50	44	33	24	57	76	63
15.	Migalovci	146	129	92	51	49	43	79	79	55
16.	Milanlug	243	200	209	84	68	66	88	95	91
17.	Mokreš	22	20	14	9	9	8	18	17	18
18.	Nova Lipovica	48	37	22	17	14	7	18	17	15
19.	Nova Ljeskovicica	668	486	425	61	48	54	81	73	68
20.	Novi Zdenkovac	9	10	10	5	4	4	6	9	5
21.	Paka	61	33	15	31	23	11	67	62	47
22.	Ruševo	310	265	182	105	90	74	163	158	144
23.	Sapna	90	77	62	31	25	14	56	52	47
24.	Sibokovac	53	36	22	19	15	8	24	25	31
25.	Sovski Dol	155	121	66	67	47	24	105	91	62
26.	Stara Ljeskovicica	16	7	5	6	4	3	12	7	8
27.	Stari Zdenkovac	46	33	28	21	14	13	30	40	36
28.	Stojčinovac	7	4	2	3	3	2	7	7	8
29.	Veliki Bilač	49	36	27	20	16	14	33	35	35
30.	Vlatkovac	121	85	64	45	32	27	62	74	70
31.	Vukojevica	88	76	61	30	23	19	39	36	36
	UKUPNO:	3.386	2.723	2.111	1.049	873	689	1.500	1.490	1.336

Izvor: www.dzs.hr

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

*prema prvim rezultatima popisa

**nema podataka na www.dzs.hr

Podaci u Tablicama 2. i 3. prikazuju kontingente stanovništva prema Popisu iz 2011. i 2021. godine:

Tablica 2.

Kontingenti stanovništva Općine Čaglin za 2011. godinu												
Spol	Ukupno	Godine				Žene u fertilnoj dobi	Radno sposobno stanovništvo	Godine			Indeks starenja	Prosječna starost
		0-4	5-9	10- 14	15-19			+60	+65	+75		
Svi	2.723	108	112	148	156		1.375	158	347	319	157,25	41,2
M	1.349	57	60	68	87		762	74	133	108	115,80	39,2
Ž	1.374	51	52	80	69	495	613	84	214	211	201,98	43,2

Izvor: www.dzs.hr

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 3.

Kontingenti stanovništva Općine Čaglin za 2021. godinu												
Spol	Ukupno	Godine				Žene u fertilnoj dobi (15-50)	Radno sposobno stanovništvo	Godine			Indeks starenja	Prosječna starost
		0-4	5-9	10-14	15-19			+60	+65	+75		
Svi	2.111	85	87	111	93		1.042	183	295	215	184,31	42,3
M	1.095	35	52	58	53		577	103	150	67	161,62	41,3
Ž	1.016	50	35	53	40	343	465	80	145	148	209,55	43,4

Izvor: www.dzs.hr

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Iz podataka navedenih u Tablicama 2. i 3., može se vidjeti da broj mladog (0-19 godina) i radno sposobnog stanovništva opada, ali opada i broj starije populacije (iznad 65 godina) što evidentno upućuje na nastavak procesa odumiranja stanovništva i naselja.

Od ukupnog broja stanovnika 2021. g., 48,13% čine žene, a ostatak su muškarci. Udio radno sposobnog stanovništva u ukupnom broju iznosi 49,36% (muškarci 55,37%, a žene 44,63%), a prosječna starost stanovnika Općine je 42,3 godine (muškarci 41,3 godine, a žene 43,4 godine).

Indeks starenja (udio osoba starijih od 60 godina u odnosu na osobe mlađe od 20 godina) 2021.g. iznosi 184,31 i viši je od prosjeka Požeško-slavonske županije (156,09), koeficijent starosti (udio osoba starijih od 60 godina u ukupnom stanovništvu) nešto je veći i iznosi 32,83 - Požeško-slavonska županija 30,81, dok je prosječna starost 42,3 godine, što odgovara stanju na razini Županije (40,2), a i prosjeku na državnoj razini (41,7 godina). Obje vrijednosti (indeks starenja i koeficijent starosti) visoko su iznad kritičnih granica održivosti (za indeks starenja to je 40%, za koeficijent starosti 12%) što evidentno upućuje na nastavak dugotrajnog procesa starenja na svim razinama.

Tablica 4.

Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji po gradovima i općinama Popis 2011.g.						
JLS	Ukupno stanovnika 2011.	Stanovnici dobnih skupina			Indeks starenja	Prosječna starost
		0-19	20-59	60+		
Kutjevo	6.247	1.566	3.382	1.299	83,0	39,6
Lipik	6.170	1.329	3.108	1.733	130,4	43,2
Pakrac	8.460	1.798	4.309	2.353	130,9	43,1
Pleternica	11.323	2.980	5.748	2.595	87,1	39,8
Požega	26.248	5.996	14.226	6.026	100,5	41,0

Brestovac	3.726	852	1.901	973	114,2	41,7
Čaglin	2.723	524	1.375	824	157,3	41,2
Jakšić	4.058	1.034	2.224	800	77,4	38,6
Kaptol	3.472	995	1.871	606	60,9	37,1
Velika	5.607	1.498	2.895	1.214	81,0	39,2
PSŽ	78.034	18.572	41.039	18.423	99,2	40,9

Izvor: www.dzs.hr

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 5.

Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji po gradovima i općinama Popis 2021.g.						
JLS	Ukupno stanovnika 2021.	Stanovnici dobnih skupina			Indeks starenja	Prosječna starost
		0-19	20-59	60+		
Kutjevo	4.870	953	2.409	1.508	158,24	40,3
Lipik	5.127	1.026	2.392	1.709	166,57	40,7
Pakrac	7.086	1.361	3.378	2.347	172,45	40,9
Pleternica	9.138	1.883	4.621	2.634	139,88	39,6
Požega	22.294	4.187	11.258	6.849	163,58	40,5
Brestovac	2.980	606	1.386	988	163,03	40,5
Čaglin	2.111	376	1.042	693	184,31	42,3
Jakšić	3.371	783	1.638	950	121,33	38,7
Kaptol	2.605	532	1.346	727	136,65	39,5
Velika	4.502	944	2.216	1.342	142,16	39,7
PSŽ	64.084	12.651	31.686	19.747	156,09	40,2

Izvor: www.dzs.hr

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Prirodno kretanje

Prirodno kretanje stanovništva je skup pokazatelja uzroka promjene ukupnog broja stanovništva na području Općine Čaglina. Te pokazatelje prikazujemo kao razliku rođenih i umrlih na određenom prostoru u jedinici vremena i kao migraciju (iseljenje/useljenje) stanovništva.

Godine 2020./2021. prirodni prirast u Općini Čaglin je -36/-34 osoba. Živorodenih je bilo 19/17 i umrlih 55/41 osoba. Analiza prirodnog prirasta stanovništva u razdoblju od 2017. do 2021. godine u Općini Čaglin ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo, odnosno 157 osoba je više umrlo nego je rođeno (Tablica 6.):

Tablica 6.

PRIRODNO KRETANJE STANOVNIŠTVA U OPĆINI ČAGLIN OD 2017. DO 2021.				
Godine	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast/pad	Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih)
2017.	17	38	-21	44,7
2018.	17	56	-39	30,4
2019.	18	45	-27	40,0
2020.	19	55	-36	34,5
2021.	17	51	-34	33,3

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske, Priopćenje 7.1.1., 2016.- 2021.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Prirodno kretanje stanovništva u 2020. i 2021. godini prema JLS na području Požeško-slavonske županije prikazano je u sljedećim tablicama (Tablica 7. i 8):

Tablica 7.

Prirodno kretanje stanovništva Požeško-slavonske županije u 2020. godini, po JLS						
r.b	JLS		Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast/pad	Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih)
1.	Gradovi	Kutjevo	56	81	-25	69,1
2.		Lipik	43	103	-60	41,7
3.		Pakrac	67	141	-74	47,5
4.		Pleternica	100	147	-47	68,0
5.		Požega	191	339	-148	56,3
6.	Općine	Brestovac	25	58	-33	43,1
7.		Čaglin	19	55	-36	34,5
8.		Jakšić	36	45	-9	80,0
9.		Kaptol	25	38	-13	65,8
10.		Velika	46	66	-20	69,7

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2020., Priopćenje 7.1.1.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 8.

Prirodno kretanje stanovništva Požeško-slavonske županije u 2021. godini, po JLS						
r.b	JLS		Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast/pad	Vitalni indeks (živorodeni na 100 umrlih)
1.	Gradovi	Kutjevo	55	98	-43	56,1
2.		Lipik	45	108	-63	41,7
3.		Pakrac	68	151	-83	45,0
4.		Pleternica	89	188	-99	47,3
5.		Požega	186	368	-182	50,5
6.	Općine	Brestovac	26	72	-46	36,1
7.		Čaglin	17	51	-34	33,3
8.		Jakšić	31	57	-26	54,4
9.		Kaptol	21	50	-29	42,0
10.		Velika	34	79	-45	43,0
Požeško-slavonska županija			572	1222	-650	46,8

Izvor: DZS, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2021., Priopćenje 7.1.1.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U 2021. godini najmanji prirodni pad stanovništva na području Požeško-slavonske županije zabilježen je u općinama Jakšić (-26), Kaptol (-29) i Čaglin (-34) što kazuje da je Općina Čaglin među JLS s najmanjim prirodnim padom stanovništva u Županiji. Najveći prirodni pad stanovništva na području Županije zabilježene su u Gradovima Požegi (-182), Pleternici (-99) i Pakracu (-83).

Bolji pokazatelj reprodukcije je vitalni indeks (relativni odnos broja rođenih i umrlih osoba). Vitalni indeks veći od 100, koji označava proširenu reprodukciju stanovništva (broj stanovnika povećava se prirodnim promjenom), nije zabilježen na području Općine Čaglin u tijeku promatranog razdoblja. Najveći vitalni indeks 2021. godine na području Požeško-slavonske županije imali su Grad Kutjevo (56,1), Općina Jakšić (54,4) i Grad Požega (50,5), dok je Općina Čaglin, s vitalnim indeksom 33,3 na posljednjem desetom mjestu. Na razini Županije vitalni indeks iznosio je 46,8.

I. 4. Općina Čaglin u okviru prostornog uređenja Požeško-slavonske županije

Požeško-slavonska županija, unutar koje je smješteno područje Općine Čaglin, nalazi se na istočnom dijelu Republike Hrvatske, a graniči sa Brodsko-posavskom, Osječko-baranjskom, Virovitičko-podravskom, Bjelovarsko-bilogorskom i Sisačko-moslavačkom županijom. Požeško-slavonska županija je jedna od svega tri županije u RH (Bjelovarsko-bilogorska i Grad Zagreb koji ima status županije) koje prostorno ne graniče sa drugom državom, odnosno nemaju međunarodnu granicu.

Središte Županije je Grad Požega, a ostala gradska središta su Pleternica, Pakrac, Kutjevo i Lipik. Ostala regionalno razvojna središta su općine Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol te Velika.

Općina Čaglin je peta po veličini od deset jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije, površine od 178,23 km², što iznosi 9,82 % ukupne površine Županije (1815,23 km²). Prema posljednjem popisu stanovništva (2021. god.) na području Općine Čaglin živi 2.111 stanovnika, što je 3,29% stanovništva Županije (64.084 stanovnika), s prosječnom gustoćom naseljenosti 11,84 st/km².

Prostornim planom Požeško - slavonske županije za Čaglin je, zbog njenog gospodarskog značenja, brojnosti središnjih funkcija i broja stanovnika, utvrđena kategorija manjeg općinskog središta u razvojnoj fazi procesa organizacije i ustroja svih važnih funkcija gospodarstva te društvenih djelatnosti.

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

II.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Čaglin

Prostornim planom uređenja Općine Čaglin ("Službeni glasnik Općine Čaglin", br. 04/08, 04/18, 07/20), u skladu s kriterijima koji su utvrđeni Prostornim planom Požeško - slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br 5/02 i 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19, 6/19 - pročišćeni tekst), planirane su površine za razvoj i uređenje (Tablica 9.):

Tablica 9.

R. B.	OPĆINA ČAGLIN	oznaka	ukupno ha	% od površine Općine
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA			
1.1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA ukupno		572,46	3,21
	- izgrađeni dio GP		449,59	
	- neizgrađeni dio GP		122,87	
1.2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA ukupno		47,14	0,27
	- izgrađeni dio GP		8,38	
	- neizgrađeni dio GP		38,76	
	• Izdvojena građevinska područja izvan naselja ukupno		47,14**	0,27
	- izgrađeni dio GP		8,38**	
	- neizgrađeni dio GP		38,76**	
	Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene: „Industrijska zona“ Čaglin i „Industrijska zona-2“ Čaglin ukupno	I	15,76	0,09
	- izgrađeni dio GP		0,00	
	- neizgrađeni dio GP		15,76	
	Izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko - turističko – gospodarske zone: Ribnjaci-Čaglin i ugostiteljsko-turističke namjene – KAMP Sovsko jezero ukupno	TI	23,00	0,129
	- izgrađeni dio GP		0,00	
	- neizgrađeni dio GP		23,00	
Izdvojena građevinska područja izvan naselja za groblja ukupno	+	6,67	0,04	
- izgrađeni dio GP		6,67		
- neizgrađeni dio GP		0,00		
Izdvojena građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene (igrališta – Nova Ljeskovica, Milanlug) ukupno	R	1,71	0,01	
- izgrađeni dio GP		1,71		
- neizgrađeni dio GP		0,00	-	
• Izgrađene strukture izvan građevinskog područja ukupno		27,2*	-	
- površine za eksploataciju i iskorištavanje mineralnih sirovina			-	
1.3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE ukupno	P	8344,75	46,82
	- osobito vrijedno obradivo tlo	P1	-	
	- vrijedno obradivo tlo	P2	5303,79	
	- ostalo obradivo tlo	P3	3040,96	
1.4.	ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	Š	7881,44**	44,22
	- gospodarske	Š1	7539,12**	
	- zaštitne	Š2	237,31	
	- posebne namjene	Š3	105,01	

1.5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	PŠ	383,79	2,15
1.6.	VODNE POVRŠINE ukupno	V	593,33	3,33
	- vodotoci			
	- akumulacije			
	- retencije		593,33	
	- ribnjaci			
1.7.	OSTALE POVRŠINE ukupno			
	- posebna namjena	N		
	- površine infrastrukturnih sustava	IS		
Općina Čaglin		ukupno	17.822,91	100,00

Izvor podataka: PPUO Čaglin, Zavod za prostorno uređenje Požege

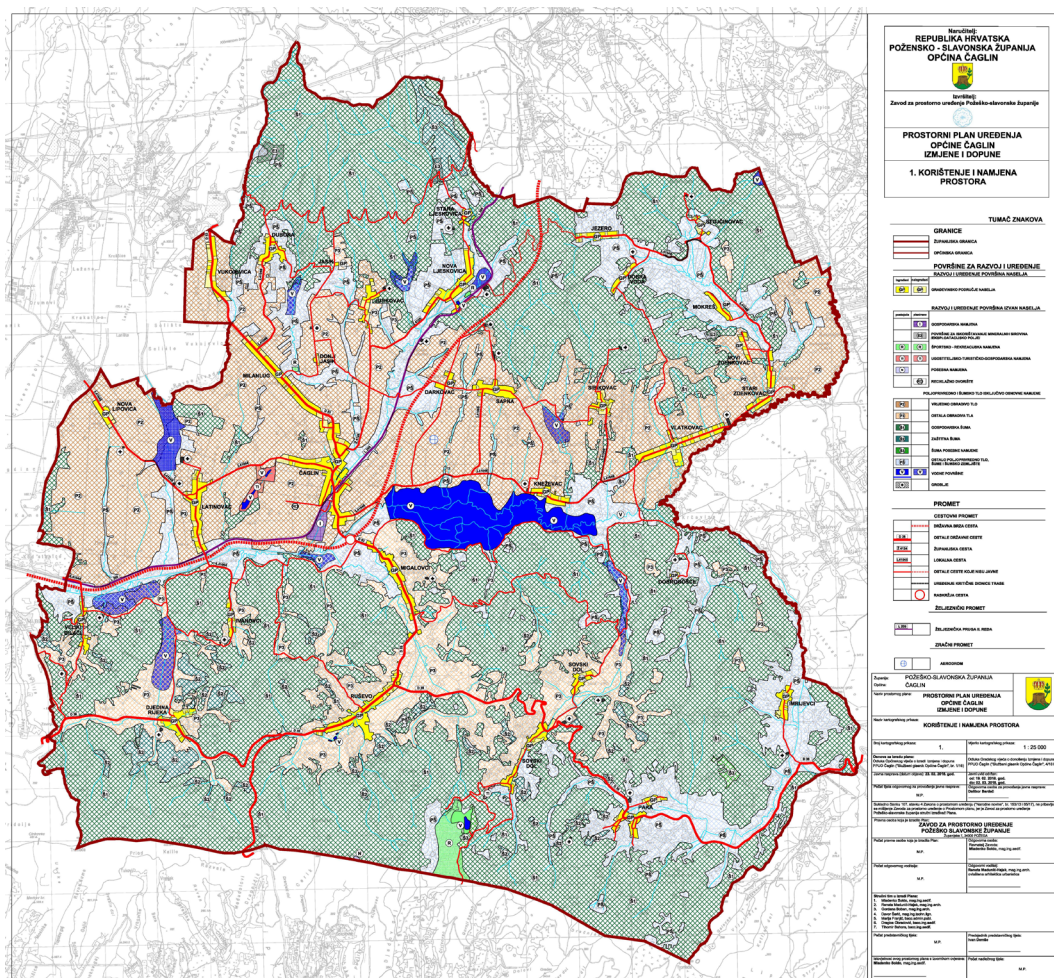
Napomena: Površine navedene u tablici br. 1. utvrđene su mjerenjem na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina" u mj. 1:25.000 i kartografskim prikazima br. 4.1.do 4.26. "Građevinska područja naselja", u mj. 1:5.000

* površine koje nisu ušle u konačni izračun ukupne površine Općine Čaglin

** površine iskorigrane ovim Izvješćem u odnosu na II ID PPUO Čaglin

Površine građevinskih područja naselja zauzimaju 572,46 ha ili 3,21 % površine Općine Čaglin. Izgrađene strukture van građevinskih područja naselja za izdvojene namjene (gospodarske, turističke, športsko - rekreacijske, groblja) ukupno zauzimaju 47,14 ha ili 0,27 % ukupne površine Općine Čaglin.

Poljoprivredne površine zauzimaju 46,82 %, a Šumske 44,22% ukupne površine Općine.

Slika 1.: Kartografski prikaz 1. "KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA" – PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune Općine Čaglin
Izvor podataka: PPUO Čaglin, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II. 2. Sustav naselja Općine Čaglin

II. 2. 1. Osnovna obilježja naselja

U sustav Općine Čaglin, sukladno Zakonu, o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06-ispravak, 16/07-ispravak, 95/08-Odluka USRH, 46/10-ispravak, 145/10, 37/13, 44/13 i 45/13), ulazi 31 naselje.

U sustavu središnjih naselja Požeško - slavonske županije, Čaglin (kao općinski centar), zbog gospodarskog značenja, središnjih funkcija i potrebe stimuliranja njegovog razvoja, ima značajke i razvojnu tendenciju manjeg općinskog središta. Razvijanjem središnjih funkcija Općine Čaglin, uz poticaj Županije, poboljšati će dostupnost središnjih sadržaja i povećati stupanj atraktivnosti prostora.

Tablica 10.

Osnovni demografski pokazatelji u naseljima Općine Čaglin				
r.b.	Naselja	Površina naselja ha	Broj stanovnika 2021.	Gustoća st/km ²
1.	Čaglin	841,78	478	56,78
2.	Darkovac	376,02	13	3,46
3.	Djedina Rijeka	858,86	99	11,53
4.	Dobra Voda	127,55	2	1,57
5.	Dobrogošće	711,45	11	1,55
6.	Draganlug	357,79	-	-
7.	Duboka	721,18	38	5,27
8.	Imrijevc	598,39	19	3,18
9.	Ivanovci	460,32	16	3,48
10.	Jasik	287,11	-	-
11.	Jezero	200,79	7	3,49
12.	Jurkovac	728,96	10	1,37
13.	Kneževac	211,39	62	29,33
14.	Latinovac	458,87	50	10,90
15.	Migalovci	743,06	92	12,38
16.	Milanlug	225,35	209	92,74
17.	Mokreš	320,88	14	4,36
18.	Nova Lipovica	412,63	22	5,33
19.	Nova Ljeskovica	333,77	425	127,33
20.	Novi Zdenkovac	182,80	10	5,47
21.	Paka	1419,40	1	1,06
22.	Ruševo	1795,73	182	10,14
23.	Sapna	664,21	62	9,33
24.	Sibokovac	534,99	22	4,11
25.	Sovski Dol	1887,48	66	3,50
26.	Stara Ljeskovica	348,18	5	1,44
27.	Stari Zdenkovac	274,67	28	10,19
28.	Stojčinovac	471,55	2	0,42
29.	Veliki Bilač	681,66	27	3,96
30.	Vlatkovac	447,40	64	14,30
31.	Vukojevica	138,69	61	43,98
	UKUPNO:	17.822,91	2.111	11,84

Izvor: DZS, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, PPUO Čaglin, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Iz Tablice 10. je vidljivo da naselja Nova Ljeskovica, Milanlug i Čaglin imaju najveću gustoću naseljenosti koja iznosi iznad 50 st/ha, a sva ostala naselja osim Vukojevice (43,98 st/ha) imaju gustoću naseljenosti manju od 30 stanovnika na ha.

Sukladno Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske, razvoj planirane policentrične strukture naselja ovisi o potencijalima stanovništva, dostupnim javnim uslugama, prometnoj dostupnosti i konkurentnosti gospodarstva koje treba poticati nizom skupnih ili pojedinačnih mjera. U tu svrhu nužno je povezivanje dokumenata prostornog uređenja s drugim politikama i instrumentima teritorijalnog razvoja (regionalni razvoj, sektorske strategije i planiranje i dr.). Prostornim planovima treba stvoriti okvir za ujednačen razvoj područja države, i to planiranjem društvene i tehničke infrastrukture i usmjeravanjem investicija. U planiranoj policentričnoj strukturi naselja potrebno je sačuvati vrijednosti prirodnih okružja gradova i identitet manjih naselja, odnosno regija, neovisno o razini sagledavanja.

II. 2. 2. Gustoća naselja

U Tablici 11. dana je gustoća naselja (n/1000km²) Općine Čaglin u odnosu na prosječnu gustoću naselja Požeško-slavonske županije (Tablica 4.):

Tablica 11.

Broj, ukupna površina i gustoća naselja			
JLS	Broj naselja (n)	Površina (km ²)	Gustoća naselja (n/1000km ²)
ČAGLIN	31	178,23	173,93
ŽUPANIJA UKUPNO	277	1.815,23	152,60

Izvor: Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.2.3. Prostori za razvoj naselja

Prostori za razvoj naselja se u prostornim planovima utvrđuju građevinskim područjima. Građevinsko područje je područje određeno prostornim planom na kojemu je izgrađeno naselje i područje planirano za uređenje, razvoj i proširenje naselja, a sastoji se od građevinskog područja naselja, izdvojenog dijela građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja izvan naselja.

Prostori za razvoj naselja su jedan od najvažnijih planskih instrumenata te s prostornim planom utvrđenim granicama, razgraničavaju površine korištenih - uređenih dijelova naselja (izgrađene gradive i uređene negradive dijelove) i površine predviđene za razvoj naselja (nova gradnja i uređenje) od površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva i drugih djelatnosti koje se zbog svoje namjene mogu odvijati izvan građevinskih područja naselja. U sljedećoj tablici dani su podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima građevinskih područja naselja iz PPUO Čaglin (Tablica 12.):

Tablica 12.

Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima građevinskih područja naselja						
r.b.	Naselje	ukupno	izgrađeno		neizgrađeno	
			ukupno	%	ukupno	neuređeno
		ha	ha		ha	ha
1.	Čaglin*	83,28	68,92	82,76	14,36	-
2.	Darkovac	6,46	6,24	96,59	0,22	-
3.	Djedina Rijeka	20,91	15,06	72,02	5,85	-
4.	Dobra Voda	6,25	5,46	87,36	0,79	-
5.	Dobrogošće	1,84	1,61	87,50	0,23	-
6.	Draganlug	-	-	-	-	-
7.	Duboka	15,65	13,68	87,41	1,97	-
8.	Imrijevc	12,37	10,27	83,02	2,1	-
9.	Ivanovci	7,37	4,96	67,28	2,41	-
10.	Jasik	2,24	1,49	66,52	0,75	-
11.	Jezero	10,90	6,01	5,14	4,89	-
12.	Jurkovac	13,66	9,47	69,33	4,19	-
13.	Kneževac	13,44	11,10	82,60	2,34	-
14.	Latinovac	34,44	25,72	74,68	8,72	-
15.	Migalovci*	29,00	25,9	89,31	3,10	-
16.	Milanlug	36,51	31,43	86,09	5,08	-
17.	Mokreš	7,37	7,37	100,00	0	-
18.	Nova Lipovica	8,93	6,46	72,34	2,47	-
19.	Nova Ljeskovic	29,72	24,88	83,71	4,84	-
20.	Novi Zdenkovac	6,06	3,40	56,11	2,66	-
21.	Paka	20,33	17,11	84,15	3,22	-
22.	Ruševo*	42,84	36,22	84,55	6,62	-
23.	Sapna	17,81	17,07	95,85	0,74	-
24.	Sibokovac	12,51	8,14	65,07	4,37	-
25.	Sovski Dol	33,40	24,17	72,37	9,23	-
26.	Stara Ljeskovic	4,96	3,66	73,79	1,3	-
27.	Stari Zdenkovac	18,05	13,28	73,57	4,77	-
28.	Stojčinovac	5,32	2,13	40,04	3,19	-
29.	Veliki Bilač	10,80	8,93	82,69	1,87	-
30.	Vlatkovac	37,56	25,86	68,85	11,7	-
31.	Vukojevica	22,41	13,51	60,29	8,9	-
	UKUPNO	572,39	449,51	78,53	122,88	-

Izvor: PPUO Čaglina, Zavod za prostorno uređenje P-SŽ

*Građevinska područja naselja Čaglin, Migalovci i Ruševo se povećavaju za površinu pripadajućih groblja, koja su do sada bila u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Kao što je navedeno Tablici 12., ukupna površina građevinskih područja naselja na području Općine Čaglin iznosi 572,39 ha, od čega izgrađeni dio iznosi 449,51 ha (78,53 %), a neizgrađeni dio 122,88 ha (21,47 %), dok neuređenog područja nema.

Osim građevinskih područja naselja prostornim planom su određena izdvojena građevinska područja izvan naselja (IGPIN) planirana za sve namjene, osim stambene (gospodarsku, ugostiteljsku – turističku, sportsko-rekreacijsku namjenu, namjenu groblja i posebnu namjenu). Na području Općine Čaglin PPUO-om Čaglina planirano je sveukupno 33 izdvojenih građevinskih područja izvan naselja i to: 2 gospodarske zone, 2 turističko-rekreacijske zone, 2 sportsko-rekreacijske zone te 27 izdvojenih građevinskih područja za izgradnju groblja.

Tablica 13.

Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima izdvojenih građevinskih područja gospodarskih zona						
	zona	ukupno	izgrađeni dio		neizgrađeni dio	
			ukupno	%	ukupno	neuređeni dio
		ha	ha		ha	ha
1.	“Industrijska zona” Čaglin	2,91	-	0	2,91	-
2.	“Industrijska zona - 2” Čaglin	12,86	-	0	12,86	12,86
	Ukupno:	15,76	-	0	15,77	12,86

Izvor: PPUO Čaglin, Zavod za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 14.

Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističkih zona						
r.b.	zona	površina	izgrađeni dio		neizgrađeni dio	
			ukupno	%	ukupno	neuređeni dio
		ha	ha		ha	ha
1.	Ugostiteljsko – turističko – gospodarska zona Ribnjaci - Čaglin	21,18	15,65	73,89	5,53	5,53
2.	Ugostiteljsko – turistička zona – KAMP Sovsko jezero	1,82	-	0	1,82	1,82
	Ukupno:	23,00	15,65		7,35	7,35

Izvor: PPUO Čaglin, Zavod za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 15.

Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima izdvojenih građevinskih područja sportsko-rekreacijskih zona						
r.b.	zona	površina	izgrađeni dio		neizgrađeni dio	
			ukupno	%	ukupno	neuređeni dio
		ha	ha		ha	ha
1.	Sportsko – rekreacijska zona Nova Ljeskovića	0,78	0,78	100	-	-
2.	Sportsko – rekreacijska zona Milanlug	0,93	0,93	100	-	-
	Ukupno:	1,71	1,71	100	-	-

Izvor: PPUO Čaglin, Zavod za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 16.

Podaci o izdvojenim građevinskim područjima za izgradnju groblja				
R.B	Naselja	površine prema ID PPUO Čaglin		Izgrađeni dio
		ha		ha
1.	Čaglin*	unutar GGP naselja		-
2.	Darkovac	0,29		0,29
3.	Djedina Rijeka	0,30		0,30
4.	Dobra Voda	0,12		0,12
5.	Dobrogošće	0,17		0,17
6.	Imrijevc	I	0,22	0,22
		II	0,07	0,07
7.	Ivanovci	0,08		0,08
8.	Jasik	0,16		0,16
9.	Jurkovac	0,27		0,27
10.	Kneževac	0,23		0,23
11.	Latinovac	I	0,22	0,22
		II	0,67	0,67
12.	Migalovci*	unutar GGP naselja		-
		II	0,21	0,21
13.	Nova Lipovica	0,10		0,10
14.	Nova Ljeskovic	I	0,73	0,73
		II	0,18	0,18
15.	Paka	I	0,55	0,55
		II	0,09	0,09
16.	Ruševo*	unutar GGP naselja		-
17.	Sapna	0,45		0,45
18.	Sibokovac	0,19		0,19
19.	Sovski Dol	I	0,46	0,46
		II	0,24	0,24
20.	Stara Ljeskovic	0,15		0,15
21.	Stojčinovac	0,10		0,10
22.	Veliki Bilač	I	0,09	0,09
		II	0,04	0,04
23.	Vlatkovac	0,68		0,68
UKUPNO:		6,67		6,67

Izvor: PPUO Čaglin, Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

*Izdvojena građevinska područja izvan naselja za izgradnju groblja kraj naselja Čaglin, Migalovci i Ruševo ID PPUO Čaglina se pripajaju pripadajućim naseljima čija se građevinska područja povećava za površinu tih groblja.

Nadalje, treba s velikom pažnjom i oprezom pristupati planiranju novih i širenju postojećih građevinskih područja, kako bi se u najvećoj mjeri ostvarili ciljevi racionalnog upravljanja prostorom iz PPUO-a Čaglin.

II.2.4. Društvena infrastruktura¹

JAVNE SLUŽBE

Na području Općine Čaglin, u skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske, uspostavljen je sustav javnih službi državne uprave (ispostave državnih ureda) kao i lokalne samouprave i uprave na općinskoj i mjesnoj razini. U Čaglinu je, kao sjedištu jedinice lokalne samouprave, smještena Općinska uprava Općine Čaglin, pošta sa skraćenim radnim danom na 4 sata, Matični (jednom tjedno).

Područje Općine ima status potpomognutog područja temeljem Zakona o Regionalnom razvoju Republike Hrvatske.

Izradom ROP-a (regionalnog operativnog plana) Požeško - slavonske županije provedba Strateškog plana Općine Čaglin je znatno olakšana.

Općina do sada nije postigla dovoljnu suradnju s međunarodnim institucijama koje pružaju znatnu financijsku i stručnu pomoć gospodarskom razvoju. Mogućnost korištenja sredstava iz predpristupnih fondova EU značajna je financijska potpora u razvoju gospodarstva, stoga bi istu ubuduće trebalo maksimalno iskoristiti.

PREDŠKOLSKI ODGOJ

Predškolski odgoj obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjim vrtićima sukladno zakonu. Predškolski odgoj ostvaruje se u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece te socijalnim, kulturnim, vjerskim i drugim potrebama obitelji.

Na području Općine Čaglin 5. listopada 2020. godine, na Svjetski dan učitelja, počeo je raditi vrtić Općine Čaglin, ustrojen kao ustrojbeno jedinica pri OŠ Stjepana Radića Čaglin.

Organizacija rada ovakve ustrojbene jedinice je vrlo učinkovita jer administrativne poslove, poslove pedagoga i ravnatelja, sukladno odluci Ministarstva znanosti i obrazovanja, obavljaju djelatnici škole, dok sama jedinica vrtića ima svoje odgajateljice (dvije osobe) i kuharicu-spremačicu (jednu osobu).

Djelatnost dječjeg vrtića Čaglin je njega, odgoj, obrazovanje i zaštita djece predškolske dobi od navršene treće godine života do polaska u školu.

Kapacitet Vrtića je 25 djece raspoređenih u jednu vrtićku.

OSNOVNA ŠKOLA

U Općini Čaglin osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je u jednoj matičnoj osnovnoj školi i četiri područne škole u naseljima na području Općine Čaglin. Matična OŠ „Stjepana Radića“ nalazi se u samom naselju Čaglin i pohađaju je osim pripadajuće djece nižih odjeljenja (I-IV razreda) i djeca viših razreda (V.-VIII. razreda) s cijelog područja Općine Čaglin. Niža odjeljenja, od I. do IV. razreda, su raspoređena i u područnim školama u naseljima: Djedina Rijeka, Ljeskovića i Ruševo koje su u sastavu iste, i to:

¹ Izvor: Strategija razvoja Grada Čaglina 2014-2020

- Područna škola Ruševo nalazi se na cesti Čaglin-Migalovci-Ruševo-Slavonski Brod, na udaljenosti 5 km od matične škole. U njoj nastavu pohađaju učenici iz Ruševa, a nastava se odvija u jednoj smjeni u jednom kombiniranom razrednom odjelu .
- Područna škola Djedina Rijeka nalazi se na cesti Čaglin - Migalovci - Ruševo - Djedina Rijeka - Pleternica, na udaljenosti 10 km od matične škole. U njoj nastavu pohađaju učenici iz Djedine Rijeke, a nastava se odvija u jednoj smjeni s u jednom kombiniranom razrednom odjelu .
- Područna škola Ljeskovića nalazi se na cesti Čaglin - Ljeskovića, na udaljenosti 5 km od matične škole. U njoj nastavu pohađaju učenici iz Ljeskovića. Nastava se odvija u jednoj smjeni, u jednom kombiniranom razrednom odjelu .

Nastava u matičnoj i svim područnim školama se odvija u jednoj smjeni.

Razvoj školstva na području općine Čaglin doseže i do vladavine Josipa II. (1780.-1790.) kada se prvi puta spominju škole (pravoslavne i katoličke ugovorne škole) u naseljima Paka, Ruševo i Latinovac. Nakon što je Sabor 1874. godine prihvatio Zakon o školstvu, vlastelinstvu Turković je 1898. godine odobreno da osnuje školu u Irenovcu (Ljeskovići) za djecu pilanskih radnika i namještenika, a zatim od početka do sredine 20. stoljeća otvaraju se nove škole u naseljima: Ruševu, Djedinoj Rijeci, Sapni, Ljeskovići, Darkovcu, Zdenkovcu, Vlatkovcu, Sovskom Dolu, Migalovcima, Dubokoj (partizanska škola – 1943.), Imrijevcima, Draganlugu. 1950.-ih godina osnivaju se Centralne osmogodišnje škole, počinje prijevoz učenika vlakom i autobusima, a od 1965. godine Centralna osnovna škola u Čaglinu imala je 13. područnih škola.

Školsku zgradu u Čaglinu izgradila je Općina Bektež 1923. godine kada je škola počela s radom za potrebe četverogodišnje škole, a montažnu zgradu sagradila je Općina Čaglin uz pomoć RH 1961. godine. Nova zgrada škole započela je s radom 1964. godine (uslijed oštećenja postojećih objekata potresom), a dovršena je 1972. godine. 1964. godine sagrađene su i dvije zgrade područnih škola sa stanovima za učitelje Sovski Dol i Paka, i u Ljeskovići 1965. godine. 1964. godine izgrađen je učiteljski stan u Ruševu i učiteljski stan u Imrijevcima.

Danas u matičnoj školi ima 10 učionica od kojih je jedna specijalizirana učionica. Škola još ima športsku dvoranu, športsko igralište, školsku knjižnicu te školsku kuhinju.

Tablica 17. pokazuje broj učenika, učitelja i razrednih odjela u OŠ Stjepana Radića Čaglin za pedagoška razdoblja 2020./2021. i 2021./2022. godine:

Tablica 17.

Učenici, razredni odjeli, učitelji kroz razdoblje od 2020./2021. do 2021./2022. godine											
Š.g.	Učenici			Razredni odjeli					Učitelji		
	ukupno	I.-IV. razred	V.-VIII. razred	ukupno	MŠ	PŠ	RN	PN	ukupno	PN	RN
2020./2021.	165	81	84	12	9	3	7	5	24	17	7
2021./2022.	166	81	85	13	10	3	7	6	24	17	7

Izvor: OŠ Stjepana Radića Čaglin

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2023.

MŠ - matična škola, PŠ - područna škola, PN - predmetna nastava, RN - razredna nastava

SREDNJOŠKOLSKO I VISOKO OBRAZOVANJE

Ustanove srednjoškolskog i visokog obrazovanja ne postoje na području Općine Čaglin pa osobe srednjoškolsko obrazovanje, kao i ako se odluče za visoko obrazovanje stječu u mjestima van Općine, drugim većim županijskim središtima ili pak izvan same Županije.

KULTURA

U području kulture stručni poslovi odnose se na praćenje razvoja, uređivanje i predlaganje mjera za promicanje kulture, kulturnog života, pojedinih kulturnih djelatnosti, zaštitu i obnovu kulturne baštine, pripremanje podloge za izradu programa javnih potreba u kulturi u suradnji s ministarstvom kulture i osnivačima ustanova, a sve radi poticanja i promicanja kulture, kulturnog stvaralaštva i svekolikog kulturnog života u Općini.

Knjižnica postoji samo u Osnovnoj školi u Čaglinu te se koristi samo za potrebe škole.

Na području Općine Čaglin u smislu kulturnog i svakolikog drugog uzdizanja svijesti stanovništva, potrebno je izdvojiti razvijene organizacije civilnog društva (udruge). Općina Čaglin nema na svom području narodnu knjižnicu i čitaonicu, već samo osnovnoškolsku knjižnicu, čiji ukupni knjižni fond iznosi 1.600 knjiga, tako da bi u budućnosti trebalo, kao i u nekim Općinama Županije, oformiti i negdje smjestiti knjižnični stacionar Gradske knjižnice i čitaonice Požega sa primjerenim fondom knjiga koji bi bili dostupni svim stanovnicima u neko određeno radno vrijeme.

S obzirom na obveze iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (članka 10. stavak 3.: Općine i gradovi s manje od 3000 stanovnika, a koji nemaju narodnu knjižnicu dužni su posebnim ugovorom obavljanje djelatnosti narodne knjižnice povjeriti narodnoj knjižnici u drugoj općini i gradu ili osigurati osnivanje podružnice te narodne knjižnice na svojem području) treba planirati obvezu Općine da osigura prostor za navedene svrhe.

Građevine kulture i udruga zastupljene su u naseljima Općine u vidu domova kulture koji su često zajedno s vatrogasnim domom. U većini građevina je potrebno provesti barem manje adaptacije.

Nadalje područje Općine Čaglin je bogato kulturnim dobrima različitog karaktera zaštite i skrbi resornih tijela (zaštićena, evidentirana kulturna dobra) koji su značajna osnova za daljnji razvoj turizma, ne samo Općine već i šireg područja, županije, pa i regije.

SPORT

Na području Općine Čaglin za sport i rekreaciju, otvorenih i zatvorenih sportskih terena zastupljene su građevine: nogometna igrališta u Čaglinu, Djedinoj Rijeci, Milanlugu, Ruševu, Sovskom Dolu i Novoj Ljeskovici, te košarkaško, odbojkaško i rukometno igralište u Čaglinu.

Na području Općine Čaglin postoji nekoliko klubova koji značajno doprinose rekreaciji njihovih članova te potiču razvoj javnih potreba u sportu. Među njima brojčano dominiraju one koje se bave lovom, što je s obzirom na postojanje osam lovišta na području Općine na neki način i logično.

U Općini Čaglin postoje sportski objekti (sportska dvorana), i tereni koje koriste nogometni klubovi, ali i svi zainteresirani za sportsko-rekreativne aktivnosti. Kako bi unaprijedili tu postojeću

infrastrukturu potrebno ju je adaptirati, ali i nadograditi te izgraditi potpuno nove sportske centre na novim gradskim lokacijama.

Na području Općine Čaglin djeluje oko 10-tak sportsko - rekreativnih udruga, a mogu se izdvojiti:

- Šahovski klub Čaglin
- Lovačko društvo za uzgoj, zaštitu i lov divljači "VIDRA" Čaglin
- Judo klub "Slavonac"
- Udruga za sport i rekreaciju "Josip Knežević" Ljeskovicica
- Društvo za uzgoj, zaštitu i lov "Kuna" Paka
- Nogometni klub "Omladinac" Čaglin
- Lovačko društvo za uzgoj, zaštitu i lov divljači "Fazan" Ruševo

ZDRAVSTVENE USTANOVE

Na području Općine Čaglin, na razini primarne zdravstvene zaštite, djeluje:

- jedan tim (1 doktor i 1 medicinska sestra) koji obavljaju djelatnost opće/obiteljske medicine u naselju Čaglin,
- jedan tim (1 doktor i 1 medicinska sestra) koji obavljaju djelatnost opće/obiteljske medicine stacioniran u Domu za psihičke bolesne osobe u Novoj Ljeskovici,
- jedan tim (1 doktor stomatolog i 1 medicinska sestra) koji obavljaju djelatnost stomatologije.

U ljekarničkoj djelatnosti, ljekarna „Topol“ ima jednu ljekarničku jedinicu s jednim mr. farmacije i jednim farm. tehničar, lociranu u naselju Čaglin.

Sukladno osnovnoj mreži i ugovorenim timovima na primarnoj razini zdravstvene zaštite za područje Općine Čaglin Osnovna mreža zdravstvene djelatnosti je popunjena. Temeljem mreže ustanova ocjenjuje se da su primarna zdravstvena zaštita (ambulante i ljekarne) nedovoljno disperzirane na ruralnom području, stoga ju je potrebno unaprijediti.

Na području Općine Čaglin djeluje veterinarska služba koja pruža svoje usluge u svim naseljima na ovom području.

SOCIJALNA SKRB

Visoka razina osjetljivosti društva prema potrebama najslabijih (starih, nemoćnih, osoba s invaliditetom, osoba bez dostatnih sredstava za održavanje...) najbolje je vidljiva kroz organizaciju i pružanje usluga unutar sustava socijalne skrbi.

Na području Općine Čaglin, nalazi se Dom za odrasle osobe Ljeskovicica u naselju Nova Ljeskovicica, Ulici Josipa Kneževića 41, 34350 Čaglin. Podjednako je udaljen od tri značajnija hrvatska grada: Požege, Našica i Slavonskog Broda. Ustanova je osnovana 1935. godine.

U Domu se osigurava zdravstveno i psihosocijalno zbrinjavanje psihički bolesnih odraslih osoba, te se kroz individualni pristup korisniku provode programi koji korisnicima omogućuju iskazivanje i ostvarivanje njihovih potencijala. Sukladno postojećim standardima kvalitete se radi na poboljšanju kvalitete života u Domu te se kontinuirano radi na pripremi korisnika za nove oblike skrbi – organizirano stanovanje u zajednici, odnosno destigmatizaciji psihički bolesnih odraslih osoba i njihovoj uključenosti i prihvaćenosti u društvu.

CIVILNO DRUŠTVO

Djelovanje organizacija civilnog društva jedan je od indikatora razine demokratičnosti zajednice. Na području Općine Čaglin aktivno je 20-tak i više različitih udruga koje djeluju u različitim područjima društvenog života: sporta, kulture, rekreacije, očuvanja baštine, očuvanja i valoriziranja poljoprivrednih površina itd. Po evidenciji iz Registra udruga Republike Hrvatske, na području Općine Čaglin je aktivno 20 udruga (Tablica 18.) .

Tablica 18.

Izvadak iz registra udruga u Republici Hrvatskoj (2022.)	
r.b.	Udruga
1.	Udruga Silva
2.	UDRUGA MATICE HRVATSKIH UMIROVLJENIKA OPĆINE ČAGLIN
3.	ŠAHOVSKI KLUB ČAGLIN
4.	Udruga građana "Put, istina i život"
5.	Lovačko društvo za uzgoj, zaštitu i lov divljači "VIDRA" Čaglin
6.	Judo klub "Slavonac"
7.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Djedina Rijeka
8.	Terra Slavonica
9.	EKO CENTAR LATINOVAC
10.	UDRUGA ZA SPORT I REKREACIJU "JOSIP KNEŽEVIĆ" LJESKOVICA
11.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Ljeskovica
12.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Ruševo
13.	Zen kuća Latinovac-zdravlje i edukacija nenasilja
14.	DRUŠTVO ZA UZGOJ, ZAŠTITU I LOV "KUNA" PAKA
15.	Nogometni klub "Omladinac" Čaglin
16.	Odbor za uređenje i zaštitu Sovskog jezera
17.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Čaglin
18.	Udruga stočara, povrtlara i voćara Općine Čaglin
19.	Udruga za mlade Mladi Općine Čaglin
20.	LOVAČKO DRUŠTVO ZA UZGOJ, ZAŠTITU I LOV DIVLJAČI "FAZAN" RUŠEVO

Izvor: Registar udruga, 2022.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Gospodarsku osnovu Općine Čaglin predstavlja u prvom redu poljoprivreda i šumarstvo. Na području Općine nema velikih industrijskih pogona već gospodarsku strukturu čine mali i srednji poduzetnici, poljoprivredna obiteljska gospodarstva i nekoliko manjih gospodarsko-obrtničkih pogona koji su njen važni gospodarski potencijal.

No, gospodarske značajke i razvoj gospodarstva na području Općine Čaglin određene su s jedne strane prirodnim resursima, koji su i značajni gospodarski potencijali za razvoj turizma (lovni, ribolovni, seoski, eko, itd.), a s druge strane plodno poljoprivredno tlo, bogatstvo šuma i voda, relativno dobar prometni budući da se nalazi na tromeđi županija Brodsko-posavske, Požeško-slavonske i Osječko-baranjske, kroz nju prolaze prometni pravci 38,51 i 53 koje povezuju mjesta općine sa središtima okolnih županija (Slavonskim Brodom, Požegom i Osijekom) te je osigurana dobra povezanost sa susjednim državama Bosnom i Hercegovinom i Mađarskom.

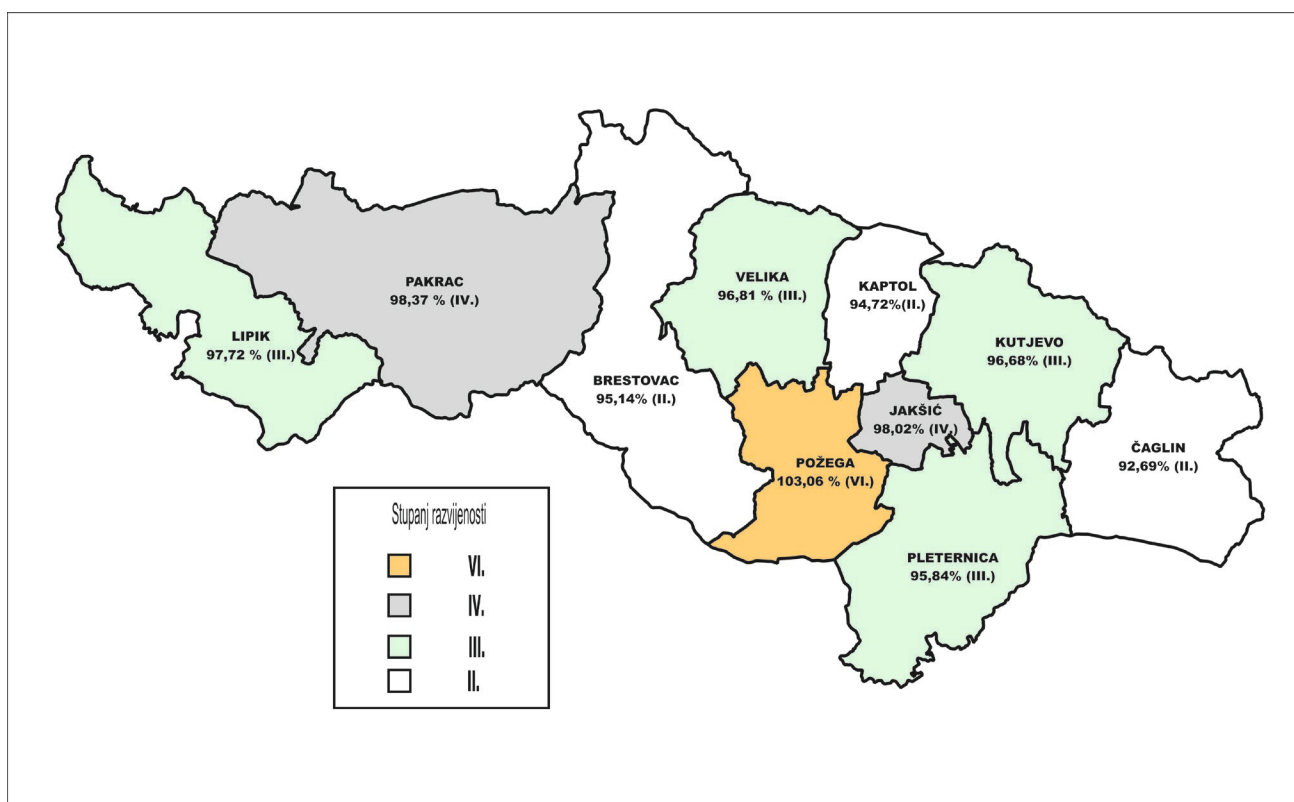
S druge strane, slabije su ocijenjena obilježja prostora: niska kupovna moć lokalnog stanovništva, nedovoljno razvijeni ljudski potencijali za razvoj inovativnog i tehnološki naprednog gospodarstva, udaljenost od velikih gradskih središta (Osijek, Zagreb).

II.3.1. Gospodarski pokazatelji

Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti je pokazatelj koji se računa radi mjerenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te isti služi kako bi se odredio intenzitet poticanja razvoja putem državnih mjera i programa pomoći.

Općina Čaglin, sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, br. 132/17), razvrstana je prema indeksu razvijenosti u II. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Slika 2.: Stupanj i indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije;

Izvor: Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, broj 132/2017);

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Sukladno dostavljenim podacima o indeksu razvijenosti za 2013. i 2018. godinu za Općinu Čaglin, od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova europske unije², vidljivo je povećanje prosječnog dohotka po stanovniku i stupnja obrazovanja te smanjenje prosječne stope nezaposlenosti što je rezultiralo povećanjem indeksa razvijenosti Općine sa 53,88% 2013.g. na 92,686% 2018.g.

Podaci o indeksu razvijenosti za 2018. godinu

Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.)															
Jednica lokalne samouprave (JLS)	Županija	Razvojna skupina JLS	Indeks razvijenosti JLS	Vrijednosti osnovnih pokazatelja za JLS						Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za JLS					
				Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)	Prosječni dohodak po stanovniku	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
480 Čaglin	Požeško-slavonska	2	92,686	14.016,27	744,63	0,2143	89,98	157,3	0,0639	83,85	91,68	96,33	97,48	97,06	91,18

Podaci o indeksu razvijenosti za 2013. godinu

Grad / Općina	Županija	Vrijednosti osnovnih pokazatelja					Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek					Indeks razvijenosti i skupine		
		Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Kretanje stanovništva	Udio obrazovanog stanovništva u stanovništvu 16-65 godina	Indeks razvijenosti	Skupine	
		2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2012.	2010.-2001.	2011.		
Čaglin	Požeško-slavonska	13.293	683	19,0%	88,6	44,99%	28,6%	16,8%	92,2%	81,4%	28,9%	53,88%	50-75%	II.

Slika 3.: Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini za 2018. i 2013. godinu;

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Gospodarska kretanja

U poslovnoj 2020. godini, prema podacima Hrvatske gospodarske komore (HGK), na području Općine Čaglin radile su ukupno 11 tvrtki iz 9 različitih djelatnosti (Tablica 19.), što je cca 55% više od poslovne 2017. godine (5 tvrtki). Najveći porast broja tvrtki je uočeno u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (75%), prerađivačke industrije (100%), građevinarstva (100%) te djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (100%)

Tablica 19.

BROJ TVRTKI					
R. B.	Djelatnosti	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	1	3	3	4
2.	(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-	-	1	1
3.	(F) GRAĐEVINARSTVO	-	-	2	1
4.	(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	1	1	1	1
5.	(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1	1	-	-
6.	(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	-	1	1	1
7.	(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	-	-	-	1
8.	(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	1	1	1
9.	(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	1	1	1	1
UKUPNO:		5	8	10	11

Izvor: HGK

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

² Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova europske unije, Miramarska 22, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-05/20-01/1, Urbroj: 538-06/414-21-220 od 19. listopada 2021.)

Sveukupna zaposlenost u tvrtkama na području Općine Čaglin je također u porastu. 2020. godine bilo je 36 zaposlenih, što je 47,20% više u odnosu na 2017. godinu (19 zaposlena -Tablica 20.) Najveći porast zaposlenih uočen je u tvrtkama koje se bave poljoprivredom, šumarstvom i ribarstvom te zdravstvenom zaštitom i socijalnom skrbi.

Tablica 20.

BROJ ZAPOSLENIH					
R. B.	Djelatnosti	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	0	1	1	6
2.	(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-	-	1	1
3.	(F) GRAĐEVINARSTVO	-	-	2	1
4.	(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA	2	0	0	0
5.	(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	1	2	-	-
6.	(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	-	4	7	6
7.	(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	-	-	-	1
8.	(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	4	4	4	4
9.	(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	12	15	14	17
UKUPNO:		19	26	29	36

Izvor: HGK

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tvrtke na području Općine Čaglin, prema podacima HGK, ostvarili su u promatranom razdoblju ukupan prihod (Tablica 21.) te ukupna dobit ili gubitak (Tablica 22.) kako slijedi u navedenim tablicama:

Tablica 21.

UKUPNI PRIHODI (AOP177)					
Financijski pokazatelj u kn					
R. B.	Djelatnosti	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	404.628,00	522.063,00	842.402,00	1.451.680,00
2.	(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-	-	47.980,00	67.517,00
3.	(F) GRAĐEVINARSTVO	-	-	169.116,00	110.514,00
4.	(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA	266.384,00	214.172,00	73.310,00	259.240,00
5.	(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	479.719,00	322.782,00	-	-
6.	(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	-	369.283,00	785.935,00	627.740,00
7.	(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	-	-	-	0,00
8.	(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	706.667,00	521.708,00	765.030,00	689.403,00
9.	(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	384.501,00	838.015,00	1.046.739,00	2.511.503,00
UKUPNO:		2.241.899,00	2.788.023,00	3.730.512,00	5.717.597,00

Izvor: HGK

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 22.

DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP183)					
Financijski pokazatelj u kn					
R. B.	Djelatnosti	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	52.973,00	46.726,00	69.779,00	20.945,00
2.	(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-	-	3.066,00	-13.484,00
3.	(F) GRAĐEVINARSTVO	-	-	-35.740,00	11.273,00
4.	(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA	-14.083,00	8.621,00	-11.299,00	29,00
5.	(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	6.408,00	-263.080,00	-	-
6.	(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	-	-212.287,00	-110.813,00	-152.683,00
7.	(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	-	-	-	0,00
8.	(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	196.615,00	-40.559,00	-25.468,00	39.292,00
9.	(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	1.771,00	68.236,00	50.795,00	619.119,00
	UKUPNO:	243.684,00	-392.343,00	-59.680,00	524.491,00

Izvor: HGK

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U Tablici 23. , temeljem podataka HGK, prikazano je stanje prihoda od prodaje u inozemstvu:

Tablica 23.

PRIHODI OD PRODAJE U INOZEMSTVU (AOP243)					
Financijski pokazatelj u kn					
R. B.	Djelatnosti	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	(A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	(C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	-	-	0,00	0,00
3.	(F) GRAĐEVINARSTVO	-	-	0,00	0,00
4.	(G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA	0,00	0,00	0,00	4.983,00
5.	(H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	0,00	0,00	-	-
6.	(I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	-	0,00	0,00	0,00
7.	(M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	-	-	-	0,00
8.	(N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	0,00	0,00	0,00	0,00
9.	(Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO:	0,00	0,00	0,00	4.983,00

Izvor: HGK

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Poduzetničke zone

Najveći potencijal razvoja, uz poljoprivredu, na području Općine Čaglin ima malo i srednje poduzetništvo, uz pretpostavku jačanja stručnosti i inovativnosti sektora. U tom smislu značajan poticaj bi se postigao uspostavom obrtničkih i gospodarskih zona na prostoru Općine, kroz koje bi se dala podrška postojećim i novim poduzetnicima.

Na području Općine Čaglin, za potrebe odvijanja gospodarskih djelatnosti, temeljnim Prostornim planom uređenja Općine Čaglin iz 2008. godine, utvrđeno je izdvojeno građevinsko područje gospodarske namjene uz naselje Čaglin u površini od 15,64 ha locirano južno od građevinskog područja naselja Čaglin, između željezničke pruge II reda – II 207 Nova Kapela-Batrina (MG2) – Našice (l. 100) i cestovnog pravca D-53 GP D. Miholjac (gr. R.M.) – Našice – GP Slav. Brod (gr. R. BiH), sjeverno od planiranog prometnog pravca brze ceste Nova Gradiška – Požega – Našice (dionica Našice – Čaglin i dionica Čaglin - Pleternica (odvojak Lužani).

Izmjenama i dopunama PPUO Čaglin iz 2018. godine navedeno izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene podijeljeno je na dvije gospodarske zone, i to:

- „Industrijsku zonu“ Čaglin i
- „Industrijska zonu – 2“ Čaglin.

Za „Industrijsku zonu“ Čaglin, površine 2,90 ha, izrađen je Detaljni plan uređenja gospodarske zone „Industrijska zona“ Čaglin (temeljem članka 200. Zakona o prostornom uređenju smatra se i koristi kao Urbanistički plan uređenja), a za „Industrijsku zonu – 2“ Čaglin, površine 12,86 ha, je ovim Planom utvrđena obveza izrade Urbanističkog plana uređenja.

U gospodarskoj zoni je moguća gradnja građevina pretežito proizvodne ili pretežito poslovne namjene, te pomoćnih građevina u funkciji osnovne namjene. U ovoj zoni potrebno je izgraditi neophodnu infrastrukturu i to: električna energija, rasvjeta, trafostanica, plin.

Izradom detaljnog plana uređenja „Industrijska zona“ Čaglin stvoreni su uvjeti za plansko uređenje područja namijenjenog za gospodarske djelatnosti. Otvaranje Industrijske zone na ovom području stvorile bi se veće mogućnosti za ostanak mladih ljudi na ovom području kao i bolji uvjeti privređivanja i razvoja ovoga siromašnoga kraja.

Osnovni cilj izrade UPU-a "Industrijska zona – 2" je otvaranje prostora za logično proširenje gospodarske zone "Industrijska zona" Čaglin te time i stvaranje predispozicija za razvoj svih funkcija u službi gospodarskih djelatnosti na širem području općinskog središta, uz mogućnost planiranja većih gospodarskih zahvata za različite vrste korisnika i različite potrebe razvitka, kako samog Čaglina, tako i ostalih naselja koje mu gravitiraju.

Osnovni uvjet za budući razvoj i realizaciju gradnje u gospodarskoj zoni je regulacija tog područja putem planiranja prometne, komunalne i druge infrastrukture potrebne za kvalitetan i sveobuhvatan razvoj gospodarskih djelatnosti te detaljnije određivanje namjene površina, osigura mogućnost realizacije gradnje te dovršenje područja.

UPU-om je potrebno odrediti razmještaj djelatnosti u prostoru, osnovnu prometnu mrežu te osigurati prostorne preduvjete za komunalno opremanje zone, kao i utvrditi mjere za zaštitu i očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti te mjere sprječavanja negativnog utjecaja na okoliš.

Zona je predviđena da prihvati sve gospodarske sadržaje (poslovne i proizvodne te poljoprivredne građevine – proizvodnja, malo i srednje poduzetništvo, građevinarstvo, trgovina, usluge, servisi, skladišta, benzinske pumpe, parkirališta, prometne, infrastrukturne, komunalno - servisne građevine i pogone, građevine obnovljivih izvora energije, kao i građevine namijenjene ugostiteljskim, zdravstvenim i javnim sadržajima te sve druge građevine koje mogu služiti gospodarskoj namjeni i funkcioniranju glavnih gospodarskih djelatnosti uz slijedeće smjernice:

- planski odrediti zone koje je potrebno upotpuniti centralnim sadržajima te zone za gradnju pojedinih gospodarskih namjena te drugih sadržaja, sukladno potrebama i mogućnostima;
- planirati izgradnju i upotpunjavanje prometne i infrastrukturne mreže u cilju urbanog formiranja zone;
- omogućiti kvalitetne pješačke, kolne i biciklističke pristupe novim sadržajima, te neuređenim područjima koja nemaju potrebnu prometnu i drugu infrastrukturu.
- planirati vrstu, mogući način korištenja te stupanj uređenja javnih zelenih površina u cilju podizanja kvalitete i standarda svih stanovnika;
- zaštititi prirodne osobitosti i vrijednosti krajolika.

Na prostoru Općine nema poduzetničkih potpornih institucija, pa su poduzetnici okrenuti institucijama u obližnjim gradovima (Regionalna razvojna agencija Požeško-slavonske županije Panora u Požegi, PLINK – Pleternički inkubator u Pleternici, Poduzetnički centar Pakrac). U smislu ruralnog razvoja, lokalna akcijska grupa POSAVINA (udruga za ruralni razvoj), pružat će savjetodavnu potporu pri razvoju lokalnih projekata.

II.3.2. Poljoprivreda

Značajni udio površine Općine Čaglin (8.344,75 ha, odnosno 46,82% ukupne površine Općine) otpada na poljoprivredno zemljište, od čega se 63,56%, odnosno 5.303,79 ha, odnosi na vrijedno obradivo tlo (P2), a 36,44% (3.040,96 ha) na ostalo obradivo tlo (P3). Ostale poljoprivredne i šumske površine zauzimaju 383,79 ha odnosno 2,15% površine Općine.

Poljoprivrednim zemljištem, u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

Poljoprivredna zemljišta je potrebno staviti u funkciju, odnosno utvrditi postoji li mogućnost davanja istog u zakup. Isto tako, za sva ostala zemljišta (naslijeđena, sumnjiva i sporna, zemljišta s upisanim teretima) je potrebno utvrditi činjenično stanje i pokrenuti odgovarajuće postupke za rješenje.

Podaci iz ARKODA (Tablica 24.) pokazuju površine evidentirane u cilju dobivanja poljoprivrednih poticaja, a što označava i ozbiljnije opredjeljenje za profesionalne bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom. Fragmentiranost i usitnjenost parcela ograničavajući je čimbenik razvitka poljoprivrede, ne samo u Općini Čaglin, nego na prostoru cijele RH.

Tablica 24.

Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Općine Čaglin 31.12.2021.		
Vrsta uporabe poljoprivredne površine	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela
Oranica	3.069,57	2.224
Staklenici na oranici	0,06	1
Livada	296,97	589
Pašnjak	184,95	181
Krški pašnjak	0	0
Vinogradi	14,27	18

Iskrčeni vinogradi	0	0
Maslinik	0	0
Voćnjak	150,58	404
Kulture kratke ophodnje	0	0
Rasadnik	0	0
Matičnjak loznih podloga i plemki	0	0
Miješoviti višegodišnji nasadi	0,58	3
Ostale vrste uporabe zemljišta	3,47	5
Privremeno neodržavana parcela	13,78	18
UKUPNO	3.734,23	3.443

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta obuhvaćenog ARKOD sustavom na području Općine Čaglin najveći je udio oranica (82,20%), livada (7,95%), pašnjaka (4,95%) te voćnjaka (4,03%).

Podaci o ARKOD parcelama prema JLS na području Požeško-slavonske županije na dan 31.12.2021. dan je u Tablici 25.:

Tablica 25.

Podaci o ARKOD parcelama prema JLS na području Požeško-slavonske županije na dan 31.12.2021.																		
JLS	<3			≥3 i <20			≥20 i <100			≥100 i <1.500			≥1.500			UKUPNO		
	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Brestovac	189	1023	296	192	2954	1186,61	22	932	795,89	4	212	511,52				407	5121	2790,02
Čaglin	103	477	169,93	135	1546	1019,86	28	695	1095,64	4	181	578,93				270	2899	2864,36
Jakšić	135	344	157,58	136	1134	903,86	26	797	1116,23	3	326	510,05				300	2601	2687,72
KaptoI	179	648	245,41	143	1387	1008,88	31	935	1127,05	2	259	344,36				355	3229	2725,70
Kutjevo	307	886	415,13	230	1922	1654,35	61	1708	2098,25	5	356	813,10	1	433	5910,07	604	5305	10890,90
Lipik	186	604	278,30	208	1858	1434,67	46	1196	1859,28	7	416	2289,81				447	4074	5862,06
Pakrac	213	672	291,83	185	1847	1284,57	24	659	889,39	6	301	917,56				428	3479	3383,35
Pleternica	445	1823	665,15	348	3615	2126,77	39	1374	1532,64	2	80	244,20				834	6892	4568,76
Požega	531	1692	618,93	345	3376	2208,81	38	1251	1604,45	6	512	1301,17				920	6831	5733,36
Velika	184	612	254,93	184	1595	1225,98	21	697	853,37	3	220	343,82				392	3124	2678,10
UKUPNO	2472	8781	3393,19	2106	21234	14054,36	336	10244	12972,19	42	2863	7854,52	1	433	5910,07	4957	43555	44184,33

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Iz tablice je vidljivo da na području Općine Čaglin ukupna površina OPG-a registrirana u ARKOD sustavu, iz 2021. godine, iznosi 2.864,36 ha, a broj ARKOD parcela 2.899 u 270 OPG-a. Najveći broj poljoprivrednih gospodarstava gledano prema veličini zemljišta odnosi se na OPG-e sa više od 3 ha, a manje od 20 ha zemlje po OPG-u.

Sadašnja veličina i rascjepkanost posjeda je ograničavajući čimbenik razvitka poljoprivrede. Da bi se obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo razvijalo kao okosnica agrarnog razvoja, osposobljeno za racionalnu i profitabilnu proizvodnju, nužno je potrebno osigurati optimalne proizvodne kapacitete. Potrebno je omogućiti okrupnjavanje zemljišnih čestica putem komasacija i arondacija kojima se utječe na smanjenje proizvodnih troškova u poljoprivredi. Za provedbu ovih mjera potrebno je uređenje vlasničkih odnosa i sređivanje katastra.

Teška ekonomska situacija na području Općine Čaglin odražava se na prodaju poljoprivrednih proizvoda, organizaciju proizvodnje odnosno njeno financiranje. Sve navedeno ukazuje kako stanje u poljoprivredi Općine Čaglin nije zadovoljavajuće. Loša ekonomska situacija dovela je do depopulacije mladih ljudi, ali je i uvjetovana nedostatkom mehanizacije, znanja i inovativnosti u odabiru kultura i tržišnih niša.

U cilju daljnjeg očuvanja svoje poljoprivredne proizvodnje Požeško-slavonska županija je već 2004. godine donijela Odluku o zabrani upotrebe genetski modificiranog sjemena i proizvodnji genetski modificirane hrane na svom području, a 2007. godine ušla u Mreže europskih GMO – Free regija u cilju promoviranja svojih gospodarskih interesa u pogledu razvoja i unapređenja proizvodnje nemodificirane i tradicionalne hrane, radi zaštite njezinih proizvođača te općenito radi razvoja i unapređenja kvalitete i održive poljoprivredne proizvodnje kao i radi razmjene iskustava i promicanja vlastite poljoprivredne proizvodnje.

U sljedećoj tablici (Tablica 26.) dani su podaci o poljoprivrednim površinama po vrstama u razdoblju od 31.12. 2019. do 31. 12. 2021. godine na području Općine Čaglin, preuzeti iz ARKOD sustava:

Tablica 26.

	ORANICA	STAKLENIK NA ORANICI	LIVADA	PAŠNJAK	VINOGRADI	ISKRČENI VINOGRADI	VOČNJAK	KULTURA KRATKIH OPHODNJI	RASADNIK	MJEŠOVITI VIŠEGODIŠNJI NASADI	OSTALO ZEMLIŠTE	PRIVREMENO NE ODRŽAVANO	UKUPNO
2019.	3.084,83	0,06	312,30	164,59	13,47	0	139,60	0,00	0,00	0,50	3,43	6,24	3.725,01
2020.	3.072,67	0,06	298,11	174,69	14,18	0	147,61	0,00	0,00	0,58	3,53	13,39	3.724,71
2021.	3.069,57	0,06	296,97	184,95	14,27	0	150,58	0,00	0,00	0,58	3,47	13,78	3.734,23

Izvor: <https://www.apprrr.hr/arkod/> i <https://www.apprrr.hr/agronet/>

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.3.3. Šumarstvo i lovstvo

Sukladno Zakonu o šumama, šume i šumsko zemljište dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu. Šume i šumska zemljišta specifične su prirodno bogatstvo te s opće korisnim funkcijama šuma uvjetuju poseban način upravljanja i gospodarenja. Šume na području Općine Čaglin zauzimaju 7.880,86 ha, što čini 44,22 % ukupne teritorija Općine. Gospodarske šume (Š1) zauzimaju 7.538,54 ha tj. 95,66 %, zaštitne šume (Š2) 237,31 ha tj. 3,01% te šume posebne namjene (Š3) 105,01 ha odnosno 1,33% ukupne površine šumskog zemljišta.

U odnosu na udio šuma na prostoru Županije, koji iznosi 46,66 %, znači da je Općina Čaglin po udjelu šuma, u prosjeku Županije i prosjeku Države, koji iznosi 45,54 %.

Temeljna načela hrvatskog šumarstva su održivo gospodarenje s očuvanjem prirodne strukture i raznolikost šuma, te trajno povećanje stabilnosti i kakvoće gospodarskih i općekorisnih funkcija šume. Poboljšano gospodarenje šumama može biti jedan od temelja razvoja koji još nije do kraja iskorišten na što ukazuje velik neiskorišten potencijal šumske biomase.

Gospodarenje šumama u vlasništvu Države, kao dobru od nacionalnog interesa, povjereno je poduzeću "Hrvatske šume" d.o.o. Zagreb, koje u svom sastavu prema teritoriju imaju uprave šuma, a za područje Općine Čaglin nadležna je Uprava šuma Podružnica Požega.

Prema podacima Uprave šuma Podružnica Požega³, na području Općine Čaglin prostiru se gospodarske jedinice: „Južna Krndija Čaglinska“, „Sjeverni Dilj Čaglinski“, dio gospodarske jedinice „Poljadijske šume“ i dio gospodarske jedinice „Sjeverni Dilj Pleternički“ obuhvat šumskogospodarskih osnova je 2017. godine iznosio je 8.144,60 hektara, a 2021. godine je 8.496,15 hektara. Površina obuhvata povećala se za 351,55 hektara.

³ Hrvatske šume d.o.o. UŠP Požega, Milke Trnine 2, 34000 Požega (dopis: Klasa: PZ/21-01/1191, Urbroj: 04-00-08/03-21-04 od 04. studenog 2021.)

U području obuhvata gospodarske jedinice po uređajnim razredima nalaze se (Tablica 27.):

Tablica 27.:

Podaci o uređajnim razredima na području Općine Čaglin	
Uređajni razred	Površina (ha)
Sjemenjače hrasta lužnjaka	244,39
Sjemenjače hrasta kitnjaka	1 813,02
Sjemenjače hrasta kitnjaka-sjemenska sastojina	81,45
Sjemenjače cera	169,78
Sjemenjače sladuna	60,16
Sjemenjače bukve	3 878,00
Sjemenjače vrbe	58,60
Kulture običnog bora	123,05
Kulture običnog borovca	111,41
Kulture europskog ariša	23,17
Panjače graba	726,07
Panjače bagrema	275,33
Panjače crne johe	26,57
Sjemenjače graba	100,64
Sjemenjače crne johe	38,19
Šikare	149,01
Kulture crnog bora	18,30
Kulture obične smreke zelene duglazije	35,99
Kulture zelene duglazije	46,62
Panjače bukve	411,02
Panjače medunca	61,67
Panjače cera	6,04
Čistine	1,39

Izvor: Hrvatske šume d.o.o. UŠP Požega,

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Na području značajnog krajobraza Sovsko jezero nalaze se sljedeći uređajni razredi (Tablica 28):

Tablica 28:

Uređajni razredi na području značajnog krajobraza Sovsko jezero	
Uređajni razred	Površina
Sjemenjače bukve	8,40
Kulture običnog bora	1,12
Panjače graba	22,93
Čistine	3,83

Izvor: Hrvatske šume d.o.o. UŠP Požega,

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Za analizu i ocjenu stanja u prostoru te provedbu i trendove razvoja, za razdoblje 2017.-2021.godine predviđena je izgradnja 27,51 km šumskih cesta.

Na području Općine Čaglin nalazi se osam lovišta, a osnovni podaci prikazani su u Tablici 29:

Tablica 29.

LOVIŠTA na području Općine Čaglin			
Naziv lovišta	Nadležnost lovišta	Površina lovišta ha	Postotak %
XI/13 – LJESKOVICA	državno	1.362,69	7,65
XI/22 – SJEVERNI DILJ	državno	768,86	4,31
XI/114 - BUK	županijsko	567,10	3,18
XIV/19 – POPOVAC - KRSTOVI	državno	846,78	4,75
XI/115- BEKTEŽ	županijsko	924,28	5,19
XI/116- ČAGLIN	županijsko	5.500,12	30,86
XI/117 - RUŠEVO	županijsko	5.133,91	28,80
XI/118 – SOVSKI DOL	županijsko	2.718,93	15,26
	UKUPNO:	17.822,67	100,00

Izvor : Upravni odjel za gospodarstvo Požeško-slavonske županije i Zavod PSŽ

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Na širem prostoru Općine Čaglin, od divljači kojima gospodare lovoovlaštenici ističu se srna, obična zec, fazan, trčka, prepelica, divlja patka, šljuka i divlji golub, te dlakave predatorske vrste: lisica, kuna zlatica, divlja mačka lisica i jazavac.

II.3.4. Turizam

Područje Općine Čaglin dio je kontinentalnog turističkog prostora Požeško-slavonske županije i Republike Hrvatske, koje ima sve preduvjete da u budućem gospodarskom, a time i turističkom razvoju zabilježi značajniji pomak i ostvari jači razvitak, u odnosu na sadašnje stanje. Naime, turizam na području Općine Čaglin slabo je razvijen i u planskom razdoblju potrebno je potaknuti postojeće i stvoriti nove preduvjete za aktivniju turističku valorizaciju potencijala općine, na što ukazuje i aktivniji pristup kontinentalnom turizmu na razini Države i Županije, sadržan u strateškim dokumentima prostorno i turističkog razvitka. U njima se naglašava potreba ravnomjernijeg turističkog razvoja svih potencijala, kao i racionalno korištenje ovih resursa. Blizina, bogatstvo i raznolikost resursa, njihova očuvanost, te atraktivnost, kao i očuvanje atraktivnosti prostora, kao i njegovanje autohtonih (regionalnih) osobitosti prostora i njegovih vrijednosti (prirodni uvjeti, vodotoci, akumulacije, šume, lovišta, graditeljska i kulturno-povijesna baština), uređenje izletničko-rekreacijskih područja (u vidu različitih športskih i rekreacijskih staza, kuća, domova i skloništa, ribnjaka), kao i jača sprega turizma s ukupnim gospodarskim razvojem, osnove su za planirani razvoj kontinentalnog turizma na području Županije, ali i Općine. Dakle, koncept turističke ponude leži u zadovoljenju načela održivog razvitka i razvitka ruralnog prostora, te spoznaje konverzijske sposobnosti održivog turizma da prirodna i kulturna nematerijalna dobra konvertira u gospodarska dobra, a da pri tome ne gube svoje zaštitne značajke.

Na području Općine Čaglin postoji mogućnost razvijanja izletničkog i lovnog turizma.

Turističku ponudu ovog područja upotpunjavaju i kulturne manifestacije, od kojih su najznačajnije Sajam udruga u Čaglinu i Išijada u Ruševu.

Od turističkih pobuda potrebno je posebno izdvojiti Sovsko jezero, koje se nalazi na nadmorskoj visini od 430 m, jugozapadno od sela Sovski Dol, na šumovitim sjevernim padinama Dilja. Jezero je proglašeno značajnim krajobrazom 30. studenog 1989. godine, s površinom od oko 68 hektara, s tim da površina samog jezera iznosi oko 3600 m². Također je i dio ekološke mreže Natura 2000.

U samom jezeru je vrlo izdašan izvor. Sovsko jezero je posljednji ostatak Panonskog mora u Hrvatskoj, a na to ukazuju okolni slojevi vapnenca s fosilima riba i školjki te predstavlja jedinstveni primjerak prirodnog jezera u brdsko – brežuljkastom području kontinentalne Hrvatske. S istočne i sjeveroistočne strane okružuje ga šuma hrasta kitnjaka i običnog graba, te šuma bukve u jarcima. Sa zapadne i južne strane su pašnjaci i oranice. Rubovi jezera obrasli su trskom i rogozom. Sovsko jezero se smatra važnim lokalitetom jer se radi o močvarnom staništu velike bioraznolikosti, a njih je sve manje u svijetu. Utočište je manjeg broja ptica koje se u njemu gnijezde ili hrane, a to su: trstenjak, liska, gnjurci, divlje patke, siva čaplja, a važno je stanište i mnogim vrstama vodozemaca i gmazova, dok od riba u jezeru živi samo jedna vrsta, zlatni karas.

Sovsko jezero se nalazi se u turističkoj ponudi Turističke zajednice Požeško-slavonske županije „Zlatna Slavonija“ između top deset atrakcija Požeško-slavonske županije i preporuča se za obiteljske izletničke posjete duge šetnje, roštiljanje i opuštanje u prirodi.

U selu Latinovac u općini Čaglin djeluje Eko–centar Latinovac, udruga koja okuplja stanovnike sela Latinovac, permakulurne dizajnere i entuzijaste koje interesira organski uzgoj hrane, tradicijske i "uradi sam" vještine, vegetarijanska i veganska prehrana, kao i lokalno i međunarodno volontiranje. Organiziraju treninge rekreativnim vikendima koji okupljaju djecu, mlade i odrasle osobe u zajedničkim aktivnostima, radi učenja, rada, zabave i odmora, kao stjecanje osobnog iskustva zajedničkog sudjelovanja u stvaranju i razvijanju novih ideja. Također, doprinose razvijanju osobnih kapaciteta i strategija u suočavanju s novim situacijama, te potiču toleranciju i skladnu komunikaciju. Pružaju pozitivan primjer prakse održivog i ekološkog življenja, kvalitetne razvojne ruralne politike, s povećanjem radnih mogućnosti i razvojem malog poduzetništva te s porastom mlađe populacije koja ostaje živjeti u zajednici i aktivno doprinosi poboljšanju života svih ljudi na ovom području.

Upravo u segmentu turizma važno je naglasiti vrijednu i jedinstvenu kulturnopovijesnu baštinu koja se nalazi na području Čaglina. Brojni značajni arheološki i povijesni lokaliteti (Poglavlje *II.5.ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA, II.5.2. Zaštita kulturnih dobara*) dokaz su kontinuirane naseljenosti na ovom području od mlađeg kamenog doba, srednjeg vijeka pa sve do danas.

Posebnu vrijednost u prostoru ove općine čini pitomi obronci Dilj gore naseljeni od pradavnih vremena. Tragovi tog naseljavanja vidljivi su po brojnim arheološkim lokalitetima u tom kraju. Tijekom srednjovjekovnog razdoblja također je bujao život na ovom području. Naselja se osnivaju i početkom dvadesetog stoljeća kada se na mjestima iskrčenih šuma osnivaju nova naselja (Milanlug, Nova Lipovica, Draganlug, Stara i Nova Ljeskovića, Darkovac, Kneževac, Vlatkovac, Stari i Novi Zdenkovac, Jezero, Dobra Voda, Mokreš) i doseljavanje stanovništva iz Like, Zagorja, Slovačke, Primorja, Češke, Njemačke, Moravske i Mađarske, odnosno iz svih dijelova Austrougarske. Čaglin je danas središte općine. Nekadašnje trgovište novi značaj je dobilo izgradnjom željezničke pruge, kada postaje značajnije središte od tadašnjeg općinskog središta Ruševa. Eksploatacija šume s kraja 19. i početka 20. stoljeća bila je presudna za razvoj i naseljavanje tog kraja. Čaglini kraj obuhvaća naselja sjevernog dijela općine. Pretežno su to novija naselja. Ruševo je povijesno središte tog kraja, a osobito njegovog južnog dijela. U Ruševu je nekada bila Općina koja je ukinuta 1955. godine, u kojoj je uz načelnika, bilježnika, blagajnika bio i mjesni sudac. Danas je cijelo područje zahvaćeno izrazitom migracijom i depopulacijom, te je broj stanovnika koji je do pred II.

svjetski rat dostigao svoj vrhunac danas višestruko smanjen. Radi se o brojnim naseljima koja su svedena na sam toponim. Od Draganluga danas nije preostalo gotovo ništa. Sela kao što su Dobra Voda, Jezero, Ivanovac, Bilač, Stojčinovac, Dobrogošće imaju svega nekoliko naseljenih kuća. Od ruralnog krajobraza i seoske arhitekture preostalo je nešto samo u starijim naseljima i to prvenstveno naselja ruševačkog kraja: Ruševo, Sovski dol, Paka i Imrijevcu. Cijeli taj potez naselja potrebno je zaštititi u smislu očuvanja postojećeg građevinskog fonda od nekontrolirane gradnje koja prijete prolaskom nove - asfaltirane ceste od Ruševa prema Đakovu.

Nadalje, Prostornim planom uređenja Općine Čaglin, stvoreni su preduvjeti razvoju turizma na način da su, kao što je već i navedeno u poglavlju II.2.3. *Prostori za razvoj naselja*, utvrđena dva izdvojena građevinska područja izvan naselja (IGPIN) ugostiteljsko-turističke namjene, sa određenim položajem, kapacitetom, vrstom i veličinom, i to :

- Ugostiteljsko – turističko – gospodarska zona Ribnjaci – Čaglin, površine 21,18 ha i
- Ugostiteljsko – turistička zona – KAMP Sovsko jezero, površine 1,82 ha.

PPUO Čaglina je propisano da se u IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene – KAMP Sovsko jezero može planirati na način da:

- smještajne građevine i prateći sadržaji (otvoreni sportski, rekreacijski, ugostiteljski, uslužni, zabavni i sl.) koji uz mjere poboljšanja komunalne infrastrukture i zaštite okoliša, položajem, veličinom, osobito visinom budu u skladu s obilježjem prirodnog krajolika,
- smještajne građevine, organizirane kao turističko naselje budu sukladne s izvornim urbanim i arhitektonskim obilježjima,
- vrsta i kapacitet pratećih sadržaja i javnih površina budu određeni razmjerno svakoj fazi građenja smještajnih građevina, - izgrađenost pojedinačne građevne čestice ne smije biti veća od 40 %, a koeficijent iskoristivosti ne smije biti veći od 1,2,
- najmanje 30 % površine svake građevne čestice bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
- odvodnja otpadnih voda treba biti riješena zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.

Unutar IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene – KAMP Sovsko jezero smještajne jedinice su kamp mjesta i kamp parcele uz koje je dozvoljena gradnja i:

- ugostiteljsko-turističkih građevina za smještaj (turistički apartmani),
- ugostiteljsko-turističkih građevina za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka i sl.
- sportsko – rekreacijskih sadržaja, igrališta, dječjih igrališta, bazena, sauna, spa i wellness sadržaja, šetnica i dr.,
- pomoćnih i pratećih građevina u funkciji ugostiteljsko-turističke djelatnosti zone
- uređivanje prostora postavljanjem urbane opreme, info ploča, šetnice, putokaza, dječjih igrališta, odmorišta sa drvenim stolovima i klupama, nadstrešnica, mjesta za ognjišta/ložišta za piknik u prirodi i sl.),
- površina i staza za šetanje, vožnju biciklom i slično - infrastrukturnih građevina u funkciji zone, prometnica, pješačkih i drugih rekreativnih staza, kolnih prilaza i parkirališta te manipulativnih površina čiji će se točan položaj definirati će se projektnom dokumentacijom - svih drugih sadržaja koji su u funkciji osnovne namjene

Također PPUO Čaglin je propisano da se ugostiteljsko–turističko područje - KAMP Sovsko jezero mora pejzažno cjelovito urediti, a građevine se moraju locirati na način da se uklope u prirodni krajolik te da svojim položajem i oblikovanjem ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti. Kod

arhitektonskog oblikovanja građevina unutar ove zone moraju se koristiti tradicionalni arhitektonski elementi i prirodni građevinski materijali sukladni autohtonoj izgradnji, podneblju i krajobrazu.

Za IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene – KAMP Sovsko jezero, PPUO Čaglina propisani su uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. IGPIN ugostiteljsko-turističke namjene – KAMP Sovsko jezero prikazano je na kartografskom prikazu br. 4. Građevinsko područje naselja – 4.20. SOVSKI DOL, II. ID PPUO Čaglina u mjerilu 1:5000.

Planirano IGPIN ugostiteljsko – turističko – gospodarske zone Ribnjaci – Čaglin nalazi se južno/ jugozapadno od naselja Sovski dol i neposredno uz granica zaštićenog krajolika Sovsko jezero s okolicom. U toj zoni daje se mogućnost planiranja ugostiteljsko – turističko - gospodarskih, sportsko – rekreacijskih i drugih pomoćnih i pratećih građevina:

- gospodarskih građevina namijenjenih za poljoprivrednu djelatnost (ribnjaci namijenjeni uzgoju akvakulture (bazeni, nasipi, prateći sadržaji) i/ili ribnjaci namijenjeni športskom ribolovu, zimnjaci, građevina za smještaj mehanizacije i alata, građevina za skladištenje hrane)
- ugostiteljsko-turističkih smještajnih građevina - apartmana, bungalova, kuća za odmor, pansion i sl. te druge građevine namijenjene seoskom turizmu kapaciteta do 10 soba.
- ugostiteljsko-turističkih građevina za pružanje usluga prehrane i pića (manji restorani, kušaonice, degustacijsko – enološki sadržaji, ponuda hrane i obroka u seoskom turizmu i sl.)
- površina i staza za šetanje, vožnju biciklom, jahanje i slično
- poljoprivredno - gospodarske građevine u svrhu proširenja ponude seoskog turizma - za potrebe držanja i uzgoja životinja kapaciteta do 5 UG te čuvanja, skladištenja i spremanja poljoprivrednih proizvoda, oruđa, hrane i sl., a sve u svrhu podržavanja djelatnosti turizma, kao prateće građevine u ponudi
- sportsko – rekreacijskih sadržaja, igrališta, dječijih igrališta, slobodnih površina za rekreaciju, šetnica, vidikovaca i dr.
- edukativnih i prezentacijskih sadržaja,
- pratećih građevina u funkciji turističke djelatnosti (spremišta i iznajmljivanje opreme, upravni prostori, uredi i prostorije za boravak djelatnika, sanitarije, infrastrukturne građevine i sl)
- pomoćnih građevina (spremišta, nadstrešnice, garaže, kotlovnice za kruto i tekuće gorivo, podzemni i nadzemni spremnici goriva i sl.)
- uslužno-posjetiteljske infrastrukture/uređivanje izletničkog prostora (postavljanje urbane opreme, info i edukativnih ploča, putokaza, prostora za ložišta/roštilj, nadstrešnica, odmorišta, drvenih stolova i klupa te druge opreme i elemenata uređenja.)
- infrastrukturnih građevina u funkciji zone, prometnica, pješačkih i drugih rekreativnih staza (biciklističke, jahačke, trim i dr.), kolnih prilaza i parkirališta te manipulativnih površina čiji će se točan položaj definirati će se projektnom dokumentacijom
- svih drugih sadržaja koji su u funkciji osnovne namjene.

Za IGPIN ugostiteljsko – turističko - gospodarske zone Ribnjaci – Čaglin PPUO Čaglina je određena obveza izrade urbanističkog plana uređenja. Granica obuhvata UPU-a je prikazana na kartografskom prikazu br. 3.B. *Uvjeti korištenja i ograničenja u prostoru*, u mjerilu 1 : 25.000 te na kartografskom prikazu 4. *"Građevinska područja" – 4.26. Čaglin*, u mjerilu 1 : 5.000, ID PPUO Čaglina u mjerilu 1:5000.

Na području Općine Čaglin registrirani su sljedeći smještajni objekti (Tablica 30.)

Tablica 30.

Smještajni kapaciteti na području Općine Čaglin							
Naziv objekta	Vrsta objekta	Kategorija objekta	Naselje objekta	Broj smještajnih jedinica	Smještajni kapacitet - broj kreveta	Smještajni kapacitet - broj pomoćnih kreveta	Vrsta obveznika
Soba Jakopović	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3 sunca	PSŽ, Općina Čaglin, Čaglin	1	2	0	Fizička osoba
Apartman Jakopović	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3 sunca	PSŽ, Općina Čaglin, Čaglin	1	2	2	Fizička osoba
Green Gold	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3 sunca	PSŽ, Općina Čaglin, Stara Ljeskovića	1	4	2	Fizička osoba
Kuća za odmor NINA	Objekti u domaćinstvu	3 zvjezdice	PSŽ, Općina Čaglin, Latinovac	1	4	0	Fizička osoba
VIKTORIJA - Ruralna kuća za odmor	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3 sunca	PSŽ, Općina Čaglin, Nova Ljeskovića	1	2	1	Fizička osoba
AGROTURIZAM DOBROGOŠĆE	Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3 sunca	PSŽ, Općina Čaglin, Dobrogošće	1	4	0	Fizička osoba
Prenočište Zadrugar	Prenočište		PSŽ, Općina Čaglin, Čaglin	6	15	0	Pravna osoba
Kuća Drabek-Milekić	Nekomercijalni smještaj	Nema kategorizacije	PSŽ, Općina Čaglin, Latinovac	1	2	2	Fizička osoba

Izvor: Općina Čaglin

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2023.

Nadalje, od strane Ministarstva turizma Republike Hrvatske, inicirana je izrada Operativnog plana razvoja cikloturizma Požeško-slavonske županije (studija izrađena u listopadu 2017. godine) jer je na temelju prethodno izrađenih planskih dokumenata i aktualnih iskustava utvrđeno da cikloturizam predstavlja oblik turističke aktivnosti sa izuzetno velikom perspektivom razvoja, osobito za turistički nedovoljno razvijeni prostor kontinentalne Hrvatske.

U slučaju Požeško-slavonske županije to se u prvom redu odnosi na državnu glavnu rutu br. 8 koja iz smjera Voćina u Virovitičko-podravskoj županiji preko Orlavca i Požege smjerom sjever-jug vodi prema Novoj Kapeli u Brodsko-posavskoj županiji te na potencijalnu državnu veznu rutu zapad - istok koja od granice Bjelovarsko - bilogorske županije nedaleko Garešnice preko Lipika, Pakraca, Velike, Kutjeva i Čaglina vodi prema jezeru Borovik u Osječko-baranjskoj županiji. Uz ove dvije rute državnog značaja veću važnost imaju i kružna ruta obodom Požeške kotline, kao i vezne rute od Pakraca i Lipika prema Daruvaru, Novskoj i Kutini te od Pleternice prema Đakovu i Lužanima. Te bi rute trebale biti usklađene s važećom hrvatskom zakonskom regulativom i standardima koje inicira, donosi i predlaže organizacija ECF (Europska biciklistička federacija), kao glavno tijelo u Europi zaduženo za trasiranje cikloturističkih ruta i povezivanje država Europe transnacionalnim biciklističkim rutama kroz projekt EuroVelo, kojeg je od 2016. godine i Hrvatska član i ima svoj Nacionalni koordinacijski EuroVelo centar.

Potrebno je napomenuti da jedina konzistentno označena biciklistička ruta pogodna za korištenje trekking bicikala u Županiji je ruta Ormánság - Zlatna Dolina, uređena u sklopu realizacije IPA prekograničnog programa Hrvatska 2014. godine. Ona čini dio 400 kilometara duge međunarodne rute s obje strane rijeke 'Drave' koja povezuje južni močvarni dio Mađarske uz

Dravu poznat po nazivu Ormánság sa Zlatnom dolinom, odnosno Požeškom kotlinom. Ruta u duljini od 39 kilometara prolazi krajnjim istočnim dijelom Požeško-slavonske županije od granice s Virovitičko-podravskom županijom na gori Krndiji kod Kutjeva preko Bekteža, Eko centra Latinovac (www.ekocentarlatinovac.hr) i Čaglina do Starog Zdenkovca i granice sa Osječko-baranjskom županijom, a osim 1,6 kilometara na krajnjem istoku cijela je trasirana na asfaltu i uglavnom prolazi cestama s niskim intenzitetom prometa.

Ipak, dvije kraće dionice ukupne duljine 3 kilometra prolaze po državnim cestama D-51 i D-53 po kojima se, usprkos prometu nešto manjem od 2.000 vozila dnevno, postižu veće brzine i ima dosta teretnih vozila. Slične značajke imaju i županijske ceste Ž-4117 Kutjevo - Bektež i Ž-4030 Orahovica - Kutjevo, koja kroz Županiju prolazi duljinom od 11 kilometara i penje se sa 150 metara nadmorske visine na 617 metara na gori Krndiji.

Zbog agilnosti lokalne brdsko-biciklističke populacije, stanje u Županiji, po pitanju uređenosti cikloturističke prometne infrastrukture za brdske bicikliste, je razmjerno dobro, ali uz napomenu da je održavanja tih staza/ruta dosta loše. No, stanje je vrlo loše kada je riječ o ponudi za korisnike trekking i cestovnih bicikala, jer osim što u Županiji gotovo uopće nema uređenih biciklističkih staza i traka, vrlo je malo i označenih ruta. Situacija s pratećom cikloturističkom infrastrukturom također nije dobra, jer se smještajni i ugostiteljski sadržaji pogodni za cikloturiste i servisni sadržaji gotovo isključivo odnose na gradove Požegu, Lipik i Pakrac, donekle i na Veliku i Kutjevo, dok u ostalim dijelovima Županije nema gotovo nikakvih pratećih sadržaja, često čak ni ugostiteljskih objekata.

U smislu razvoja eko-turizma, važno je spomenuti EKOLOŠKU MREŽU RH/ NATURA 2000, koja u Općini Čaglin obuhvaća područja očuvanje značajna za vrste i stanišne tipove, a što je navedeno u poglavlju *II.5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja, II.5.1. Zaštita prirode*. NATURA 2000 područje se treba prepoznati kao prilika, a ne kao kočnica razvoja turizma

Zasad relativno skromno razvijena, cjelokupna turistička ponuda ima značajan potencijal, i bila bi kvalitetnija kada bi se upotpunila dodatnim sadržajima kroz suradnju lokalnog gospodarstva, i to na području eko poljoprivrede i proizvodnje domaće zdrave hrane, tradicijskog graditeljstva, razvoja manjih obiteljskih smještajnih kapaciteta (seoska gospodarstva s turističkom ponudom - usluga smještaja i usluga ishrane, ali i aktivnog odmora turistima), razvijajući ponudu ekološki zdrave hrane, izradu predmeta i suvenira, narodne radinosti, predstavljajući običaje s naglaskom na bogatstvo folklornih elemenata, manifestacije, uslužnog sektora obrtništva i poduzetništva i dr. Stoga će se i budući turistički razvoj općine Čaglin oslanjati prvenstveno na mogućnosti valorizacije svojih prirodnih potencijala (rijetkom ali očuvanom šumskom fondu, vrijednom poljoprivrednom tlu, bujnim vodotocima), te kulturnoj baštini (arheološka nalazišta) i kao takav će predstavljati, u okviru planiranog ukupnog gospodarskog razvoja područja Općine, jednu od okosnica njenog razvoja.

No u svemu tome veliku ulogu igra edukacija, i to svih skupina lokalnih dionika. Jer u turističkim destinacijama je lokalno stanovništvo važna interesna skupina jer na temelju njegovog prihvaćanja ili odbijanja turističkog razvoja i stvaranja turističkog proizvoda (osobito onog temeljenog na baštini) ovisi i budućnost te uspješnost samog proizvoda.

II.3.5. Eksploatacija mineralnih sirovina

Mineralne sirovine predstavljaju prirodni resurs od interesa za Republiku Hrvatsku, te imaju njezinu osobitu zaštitu i mogu se iskorištavati isključivo pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonima i propisima koji se odnose na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina. O geološkim istraživanjima na području Slavonije svjedoče mnogi obavljani radovi i još veći broj elaborata u

fondovima raznih institucija, zanemarujući pri tome radove tipa kompilacije i općenitih prikaza geologije slavonske regije. Stoga, Požeško-slavonska Županija ima dugu tradiciju iskorištavanja mineralnih sirovina, od jamskih radova na smeđem ugljenu preko pokusnog rudnika talk-koloritnog škriljca i eksploatiranja grafita do dnevnih kopova otvorenih ležišta kvarcnog pijeska i analcimskog tufita.

Na području Općine Čaglin, sukladno Izmjenama i dopunama PPUO Čaglin iz 2018. godine i III. ID PPPSŽ iz 2019. godine nalaze se sljedeća eksploatacijska polja (Tablica 31.):

Tablica 31.

Eksploatacijska polja na području Općine Čaglin						
R.b.	JLS	Naziv eksploatacijskog polja	Vrsta mineralnih sirovina	Površina (cca u ha)	Oznaka	Napomena
1.	Čaglin	Mokreš	kremeni pijesak	4,7 (5)*	E3	Na projektnoj razini razrade i planiranja potrebno je izbjegavati istraživanje/eksploataciju na području sjeveroistočnog dijela koji obuhvaća specifični stanišni tip travnjačkog prostora.
2.		Duboka	tehničko - građevni kamen	8,5	E3	Zbog osobito izraženih kumulativnih ucjena na prostor te njegove lokacije unutar vrijednog krajobraza potrebno je planirati u fazama, na vizualno najmanje moguće istaknutom području uz sadnju zelenih barijera, na način da ne degradira vrijedne vizure na što je posebno potrebno obratiti pozornost u daljnjoj razradi, dokumentima prostornog uređenja užeg područja te projektnoj dokumentaciji. Na projektnoj razini potrebno je riješiti zaštitu postojećeg vodotoka osobito pored zapadne granice obuhvata, zaštitu od erozije i uspostavu prvobitnih karakteristika zaštitne šume i prijašnjeg stanja nakon završetka razdoblja eksploatacije
3.		Krndija - Gradac	tehničko - građevni kamen	14	E3	
4.				nafta i plin		

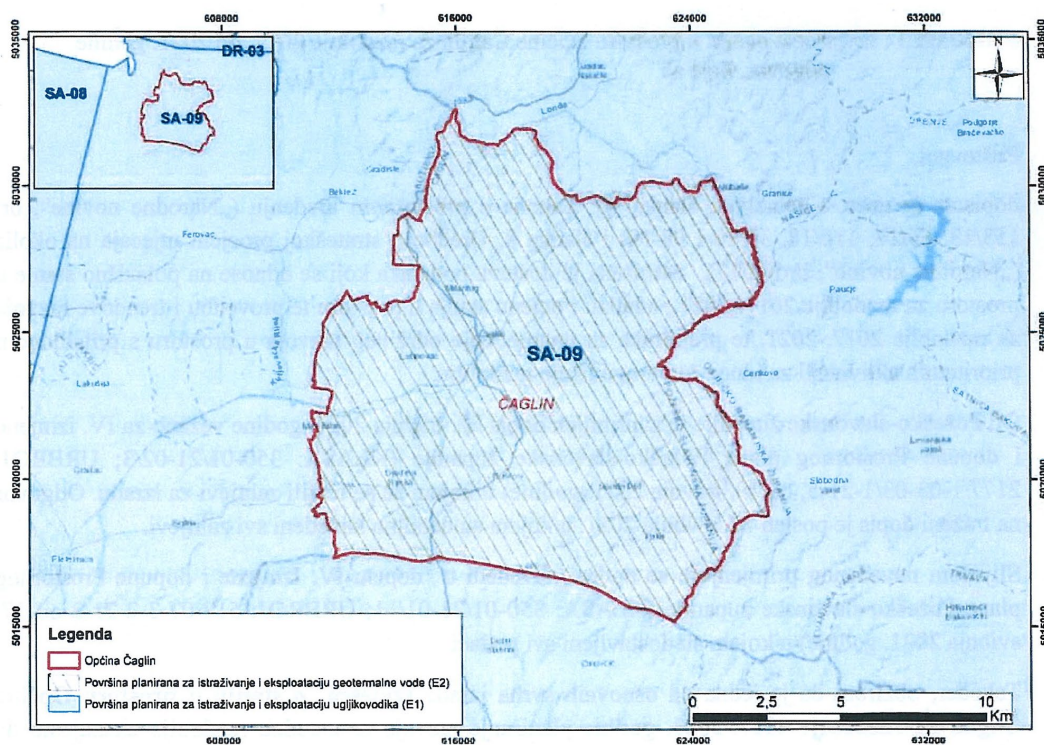
*U PPPSŽ površina je zaokružena na orijentacijsku vrijednost na najbliži cijeli broj, a u rješenjima o koncesijama i prostornim planovima uređenja općina i gradova je dozvoljeno manje odstupanje u hektarima od navedenih površina, kao i smanjenje, ovisno o stvarnom stanju zaliha mineralnih sirovina, stanju na terenu i mogućnosti rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao i o drugim objektivnim okolnostima.

Izvor: PPP-SŽ, PPUO ČAGLIN, Zavod za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Prema podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja⁴, dostavljenim za ovo Izvešće, ukazuje se da prema postojećim podacima na području Općine Čaglin u narednom razdoblju postoji potencijal geotermalne energije. Potrebno je dodatno razmotriti i mogućnosti korištenja geotermalne energije u energetske svrhe na cijelom području Općine Čaglin i uključiti taj energetske potencijal u pozitivnom smislu razvoja Općine u buduće planove. Poseban naglasak je potrebno staviti za korištenje geotermalne vode u poljoprivredne svrhe. Geotermalne vode su Zakonom o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika („Narodne novine“, br. 52/18, 52/19, 30/21) definirane kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu i iskorištavaju se pod uvjetima i na način koji su propisani navedenim Zakonom.

⁴ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za energetiku, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-01/21-01/23, Urbroj: 517-07-3-2-21-2 od 17. studenog 2021.)

Slika 4.: Površina planirana za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode na području Općine Čaglin
 Izvor: Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za energetiku,
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.3.6. Gospodarenje otpadom⁵

POLAZIŠNO STANJE U PROSTORU ZA RAZDOBLJE 2017.-2021.

Na području Općine Čaglin organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada u razdoblju 2017.-2020. godine obavljalo je komunalno društvo Komunalac Požega d.o.o.

Organiziranim odvozom na području Općine Čaglin bilo je obuhvaćeno je 602 korisnika od ukupno 18807 korisnika na području Požeštine, što je činilo 3,20 % ukupnog broja korisnika Požeštine. Od toga 572 korisnika su činila domaćinstva, a preostalih 30 korisnika bili su gospodarski subjekti.

Organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada obavljalo se u sljedećim naseljima Općine Čaglin: Čaglin (197), Djedina Rijeka (35), Duboka (17), Kneževac (19), Latinovac (22), Migalovci (41), Milanlug (62), Nova Lipovica (9), Nova Ljeskovića (50), Ruševo (78), Sapna (16), Stara Ljeskovića (4), Stari Zdenkovac (13), Vlatkovac (24) i Vukojevica (15). Odvoz se nije obavljao u sljedećim naseljima: Darkovac, Dobra Voda, Dobrogošće, Draganlug, Imrijevcima, Ivanovcima, Jasik, Jezero, Jurkovac, Mokreš, Novi Zdenkovac, Paka, Sibokovac, Sovski Dol, Stojčinovac, i Veliki Bilač. Komunalni otpad organizirano se sakupljao, odvezio i zbrinjavao u cca 65,5% domaćinstava na području Općine Čaglin, a 34,5% domaćinstava nije bilo u obuhvatu.

Odvoz odvojeno skupljenog korisnog otpada obavljao se prema utvrđenim planovima odvoza jedanput u 2 mjeseca. Postojeći zeleni otoci u naselju Čaglin bili su locirani u Ulici kralja Tomislava, te pored Željezničke stanice Čaglin. Na zelenim otocima odvojeno su se sakupljali papir, staklo i plastika i odvezili jedanput tjedno. Na području Općine Čaglin odvojenim sakupljanjem korisnog

⁵ KOMUNALAC d.o.o. Požega za komunalne djelatnosti, Vukovarska 8, 34000 Požega (dopis: 4.-1034-2/21.JR od 20. listopada 2021.)

otpada do kraja 2017.god. bilo je obuhvaćeno cca 37,9% korisnika usluge, uglavnom domaćinstava u individualnom stanovanju.

Korisnici s područja Općine Čaglin imali su mogućnost odlaganja otpadnog tekstila na lokaciji upravne zgrade Komunalca Požega i odlagališta Vinogradine.

Sakupljanje i odvoz krupnog (glomaznog) otpada obavljalo se obavještanjem korisnika putem medija i pisanih obavijesti o datumu odvoza istog s određenog područja, a odvoz se na ovaj način obavljao jedanput godišnje.

Za smanjenje biorazgradivog otpada na odlagalištu korisnicima su dani naputci o kompostiranju biorazgradivog otpada u vlastitim kompostištima.

Skupljeni komunalni i neopasni proizvodni otpad odlagao se na lokaciji odlagališta neopasnog otpada „Vinogradine“ u k.o. Mihaljevci na k.č.br. 700, a odvojeno sakupljene vrste korisnog otpada privremeno su se skladištile i predavale ovlaštenim sakupljačima. Ukupna površina unutar ograde odlagališta je 10 ha od čega je 5,7 ha predviđeno za odlaganje otpada. Odlagalište je u fazi sanacije s nastavkom odlaganja do konačnog zatvaranja. Na odlagalište „Vinogradine“ u 2017.god. odloženo je 210,96 t otpada s područja Općine Čaglin. Otpad s područja Općine Čaglin činio je 1,72% ukupno odložene količine otpada na odlagalište u 2017.god. Odvojeno skupljenog otpada bilo je u 2017.god. 11,08 t.

ANALIZA I OCJENA STANJA U PROSTORU TE PROVEDBA I TRENDVI RAZVOJA

Na početku izvještajnog razdoblja utvrđeno je da odvojenim sakupljanjem otpada na „kućnom pragu“ nije bilo obuhvaćeno 62,10 % korisnika Općine Čaglin koji su u sustavu organiziranog odvoza te da općina nema reciklažnog dvorišta ili mobilnog reciklažnog dvorišta koje bi omogućilo odvojeno sakupljanje problematičnog, glomaznog i građevinskog otpada iz kućanstava. Izrađen je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017.-2022. godine po kojemu su planirane sljedeće aktivnosti: provođenje mjera sprječavanja nastanka otpada, nabava opreme za odvojeno sakupljanje papira, plastike, stakla, metala i tekstila, izgradnja reciklažnog dvorišta i nabava mobilnog reciklažnog dvorišta, nabava opreme za prikupljanje biootpada – kompostera za kućno kompostiranje, sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada, sanacija lokacija onečišćenih otpadom, provođenje akcija prikupljanja otpada te izobrazno - informativnih aktivnosti.

Do 2021. godine, temeljem izrađenog plana, provedeno je niz aktivnosti te je stanje iz područja gospodarenja otpadom sljedeće:

Organiziranim odvozom na području Općine Čaglin u 2020.godini obuhvaćeno je 589 korisnika od ukupno 18550 korisnika na području Požeštine, što čini 3,18 % ukupnog broja korisnika Požeštine. Od toga 555 korisnika čine domaćinstva, a 34 korisnika su gospodarski subjekti. Navedeni podaci govore o smanjenju broja korisnika iz kategorije domaćinstava i neznatno povećanje broja korisnika iz kategorije gospodarstva.

Organizirano sakupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada obavlja se u sljedećim naseljima Općine Čaglin: Čaglin (192), Djedina Rijeka (34), Duboka (14), Kneževac (17), Latinovac (24), Migalovci (39), Milanlug (64), Nova Lipovica (9), Nova Ljeskovića (50), Ruševo (76), Sapna (17), Stara Ljeskovića (3), Stari Zdenkovac (12), Vlatkovac (23) i Vukojevića (14) (broj uz naziv naselja je broj korisnika na dan 31.12.2020.). Odvoz se i dalje ne obavlja u naseljima Darkovac, Dobra Voda, Dobrogošće, Draganlug, Imrijevići, Ivanovci, Jasik, Jezero, Jurkovac, Mokreš, Novi Zdenkovac, Paka, Sibokovac, Sovski Dol, Stojčinovac, i Veliki Bilač. Do pojedinih naselja nije moguć pristup komunalnim vozilima, a za dio naselja do kojih je moguć pristup, JLS nije iskazala interes za uključivanje u organizirani prijevoz zbog malog broja domaćinstava.

U sustav odvojenog sakupljanja otpada uključeno je 100% domaćinstava u individualnom stanovanju tj. sva domaćinstva koja se uključena u organizirani odvoz otpada. Domaćinstvima su podijeljene vreće za papir, staklo i plastiku. Odvoz odvojeno skupljenog korisnog otpada obavlja se prema utvrđenim planovima odvoza jedanput mjesečno. Na području Općine Čaglin i dalje se koriste dva zelena otoka, ali teži se njihovom ukidanju jer svi korisnici koji su u obuhvatu usluge imaju mogućnost odvajanja na kućnom pragu (papir, staklo, plastika). Korisnici s područja Općine Čaglin imaju mogućnost korištenja reciklažnog dvorišta u Pleternici za sve vrste otpada koje nastaju u domaćinstvima, dok ne riješe svoje mobilno reciklažno dvorište (Općina Čaglin prema Zakonu o gospodarenju otpadom (NN 84/21) nema obvezu izgradnje reciklažnog dvorišta te je nabavila mobilno reciklažno dvorište).

Općina Čaglin je trenutno u provedbi projekta nabave mobilnog reciklažnog dvorišta koji je prijavljen na poziv Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, a financira se sredstvima EU fondova.

Općina Čaglin prijavila se i na Javni poziv za iskaz interesa za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost putem kojeg su u 2020.godini nabavljeni su i podijeljeni spremnici za odvojeno sakupljanje papira (metalni kontejneri 1100 l – 5 kom.) i plastike (metalni kontejneri 1100 l – 5 kom.), a u 2021. godini nabavljeni HDPE spremnici za odvojeno sakupljanje papira (120 l – 500 kom., 240 l – 40 kom.) i plastike (120 l – 500 kom., 240 l – 40 kom.), koji će se podijeliti svim domaćinstvima i gospodarstvima.

Sakupljanje i odvoz krupnog (glomaznog) otpada i dalje se obavlja na način da Komunalac Požega d.o.o. obavještava korisnike putem medija i pisanih obavijesti o datumu odvoza, a odvoz se obavlja jedanput godišnje. Korisnici sada imaju mogućnost dovoza glomaznog otpada bez plaćanja naknade u reciklažno dvorište u Pleternici.

Za smanjenje biorazgradivog otpada na odlagalištu Vinogradine Komunalac Požega d.o.o. prijavio je na EU financiranje projekt izgradnje i opremanja kompostane na odlagalištu Vinogradine (I.funkcionalni dio) te će Općina Čaglin, kad projekt završi, koristiti kompostanu za zbrinjavanje biorazgradivog otpada sa svog područja. Po izgradnji kompostane u planu je nabava spremnika za sakupljanje biorazgradivog otpada.

Za zbrinjavanje građevnog otpada, Komunalac Požega ishodio je građevinske dozvole za reciklažno dvorište građevnog otpada i odlagalište inertnog otpada te izgradio kasetu za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest koja je započela s radom u kolovozu 2021. Navedene izgrađene i planirane građevine na odlagalištu Vinogradine koristit će i Općina Čaglin za potrebe zbrinjavanja otpada sa svog područja.

Na odlagalište „Vinogradine“ u 2020.god. odloženo je 188,68 t otpada s područja Općine Čaglin. Otpad s područja Općine Čaglin čini 1,80 % ukupno odložene količine otpada na odlagalište u 2020.god. Odvojeno skupljenog otpada (papir, plastika, staklo, odjeća) bilo je u 2020.god. 13,98 t. Navedena količina prikupljena je „na kućnom pragu“ korisnika usluge. Korisnici usluge s područja Općine Čaglin u 2020. godini nisu koristili usluge reciklažnog dvorišta Pleternica.

Općina Čaglin koristit će postojeće odlagalište Vinogradine do izgradnje Centra za gospodarenje otpadom Šagulje, čija je lokacija utvrđena *Izmjenama i dopunama Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015.god. (NN 46/15) i Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 3/17)*, a po zatvaranju odlagališta miješani komunalni otpad odvozi se u CGO. Iako je navedenim dokumentima definirano da će se otpad s područja Općine Čaglin odvoziti u CGO Orlovnjak na području Osječko-baranjske županije, na temelju rezultata

provedene optimizacije prostornih i ekonomskih parametara za Brodsko-posavsku, Požeško-slavonsku i Sisačko-moslavačku županiju, u okviru javnog poziva *Izrada studijsko-projektne dokumentacije za centre za gospodarenje otpadom Zagreb, Orlovnjak i Šagulje*, sve JLS s područja Požeško-slavonske županije zbrinjavat će otpad na lokaciji centra za gospodarenje otpadom Šagulje kod Nove Gradiške u Brodsko-posavskoj županiji po zatvaranju postojećih odlagališta komunalnog otpada Vinogradine i Crkvište.

Razvoj na području Općine Čaglin treba se temeljiti na uspostavljanju kružne ekonomije u gospodarenju otpadom. Potrebno je postići što veću stopu odvojeno skupljenog otpada koji se može koristiti kao sekundarna sirovina u proizvodnji novih proizvoda čime će se smanjiti potreba za prirodnim sirovinama, spriječiti onečišćenje okoliša te smanjiti količina otpada na odlagalištima (otpada koji će se po zatvaranju odlagališta predavati u centar za gospodarenje otpadom). U provedbi navedenih aktivnosti značajnu ulogu imat će edukacija o pravilnom postupanju s otpadom.

II.4. Opremljenost prostora infrastrukturom

II.4.1. Prometna infrastruktura

Cestovni promet

Prometna prohodnost prostora Općine Čaglin osigurana je mrežom državnih, županijskih i lokalnih cesta, koja naselja u Općini povezuju međusobno, kao i sa širim okruženjem. Prometna otvorenost prema istoku i zapadu omogućuje Općini dobru povezanost i kao takva nema nekih ograničenja uvjetovanih prostornim položajem u okviru Požeške doline. Prostorom Općine prolaze dva prometna koridora državnih cesta (D38 i D53), a povezan je županijskim i lokalnim cestama koje omogućavaju povezivanje svih njenih dijelova i naselja s ostalim dijelovima Republike Hrvatske.

Javne ceste, sukladno svim odlukama o razvrstavanju javnih cesta na području Općine Čaglin, su (Tablica 32.):

Tablica 32.

Popis javnih cesta na području Općine Čaglin				
Br.	Vrsta	Broj ceste	Relacija	Ukupna dužina km
1.	DC	38	Pakrac (D5) – Požega – Pleternica - Đakovo (DC7/ŽC4147))	21,232
2.	DC	53	Donji Miholjac (GP Donji Miholjac (granica RH/Mađarska)) – Našice (DC2/LC44092) – Martin (DC2) – Ruševo (DC38) – Slavonski Brod (GP Slavonski Brod (granica RH/BiH))	13,268
UKUPNO DC:				34,50
1.	ŽC	4124	Nova Ljeskovicica – Čaglin (DC53)	4,90
UKUPNO ŽC:				4,90
1.	LC	41044	Kula (DC51) – Veliki Bilač	0,84
2.	LC	41045	Kula (DC51) – Latinovac (LC41064)	3,31
3.	LC	41046	Duboka – Milanlug (DC53)	2,12
4.	LC	41047	Jurkovac (nerazvrstana cesta Ž-4124)	1,08
5.	LC	41048	Jezero – Vlatkovac – Čaglin (DC53)	15,64
6.	LC	41064	Čaglin (DC53) – Ivanovci	5,91
7.	LC	41065	Sapna (nerazvrstana cesta -L41048)	1,91

8.	LC	41066	Sibokovac (nerazvrstana cesta – LC41048)	1,74
9.	LC	41079	Sapna (L41048)-Darkovac (L41048)	2,80
10.	LC	41080	Stari Zdenkovac (L41048)-Rozmajerovac (L44093)	1,99
UKUPNO LC:				37,34
SVEUKUPNO:				76,74

Izvor: HC, ŽUC, sukladno Odluci o razvrstavanju javnih cesta
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Državnim cestama upravljaju Hrvatske ceste, a županijskim i lokalnim cestama Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije.

Novo planirani cestovni pravac od važnosti za državu je dionica - Našice – Čaglin - Pleternica – A3 (čvor Lužani). Za planirani cestovni smjer izrađeno je idejno rješenje (Rencon d.o.o. iz Osijeka, siječanj 2010. godine) i studija o utjecaju na okoliš (DVOKUT ECRO d.o.o. iz Zagreba) Ishođeno je rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš (svibanj 2011.)

U međuvremenu je izvršena rekonstrukcija dionice državne ceste D53 kroz naselje Čaglin.

Postojeće stanje državne ceste, kao i na većem dijelu mreže državnih cesta, je loše i nezadovoljavajuće u pogledu nivoa uređenosti za taj tip javnih cesta obzirom na niz ograničenja koje smanjuju nivo prometne usluge (npr.: loše stanje kolničke konstrukcije, prolaz trase kroz građevinska područja naselja, miješanje lokalnog i tranzitnog prometa, loša razina sigurnosti te ograničavajući prometno-tehnički elementi horizontalnog i vertikalnog vođenja trase). Da bi se navedena cesta kao i, generalno gledano cjelokupna mreža državnih cesta, uspješno rekonstruirala, modernizirala te uredila sukladno zakonskoj regulativi potrebno je dostići puni standard njihovog održavanja.

Na mreži županijskih cesta potrebno je provesti modernizaciju kolnika te korekciju prometno-tehničkih elemenata s namjerom poboljšanja sigurnosti prometa, a uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) i prostornom smislu (promjena trase). Sve navedene radnje izvoditi uz maksimalno uvažavanje očuvanja prirodnog krajobraza, a u interesu razvoja gospodarskog, turističkog i inog razvoja.

Osim njih na području Općine potrebno je urediti cijelu mrežu lokalnih cesta. To se prvenstveno odnosi na moderniziranje svih kolnika. Na taj način biti će osiguran brz i siguran pristup svim površinama na području Općine koji su u funkciji stanovanja ili gospodarstva. Na postojećoj mreži treba prvenstveno osigurati puni standard održavanja, uz korekciju kritičnih elemenata trase koje negativno utječu na sigurnost prometa i propusnu moć prometnica.

Prema analizi prostora uz prometnice županijskog i lokalnog značaja postoji oko 320 km nekategoriziranih prometnica o kojima mora skrbiti Općina Čaglin kroz redovno održavanje, tako na području Općine postoji:

- 15,2 km asfaltiranih prometnica,
- 19,98 km neasfaltiranih prometnica,
- 183,84 km poljskih puteva i
- 100,60 km šumskih puteva.

Na nekategoriziranoj cestovnoj mreži treba urediti i modernizirati sve postojeće trase cesta koje su u funkciji pristupa izgrađenim zonama naselja. Time će se podići komunalni standard prostora, kao i njegova atraktivnost, što treba potaknuti gospodarske i demografske procese.

Na svim prometnicama na području Općine, uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije sukladno izmjenama Odluke nadležnog Ministarstva) i prostornom smislu (promjena trase).

Sve javne ceste na području Općine moraju biti opremljene horizontalnom i vertikalnom signalizacijom, prema Hrvatskim normama te izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreke za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Održavanje cestovnih prometnica obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina kao i gašenja požara moraju se predvidjeti vatrogasni prilazi čija je nosivost i širina određena posebnim propisom.

Kontinuirano treba uređivati postojeće ulične profile, izgradnjom **pješačkih staza**, uređenjem odvodnog sustava, te hortikulturnim uređenjem zelenih površina. Širina pješačkih staza je višekratnik širine jedne pješačke trake koja iznosi 0,75 m, no minimalna prikladna širina staze trebala bi iznositi 1,50 m. Kod formiranja novih uličnih profila treba voditi računa o osiguranju potrebne širine za smještaj pješačkih i ostalih prometnih površina (npr. biciklističke staze), infrastrukture te visokog i niskog zelenila. **Biciklistički promet** je godinama bio potiskivan, dijelom zbog povišenja standarda, a dijelom i zbog povećanog automobilskeg prometa, a time i povećane opasnosti za bicikliste. Zbog prikladne konfiguracije terena, ako i zbog ekoloških razloga predlaže se u naseljima gradnja biciklističkih staza minimalne širine 1,00 m (po mogućnosti odvojene od kolnika). Osim u naseljima, biciklističke staze potrebno je uređivati i u turistički atraktivnim područjima, čime se stvaraju preduvjeti za specifičan vid turizma (off-road biciklizam).

Promet cestovnih vozila u naseljima zauzima značajne površine za kretanje i **parkiranje**. Ovakvi prostorni zahtjevi u uvjetima postignutog stupnja motorizacije, a još više u budućnosti, uvjetuju da se potrebe za površinama za mirovanje osobnih vozila izjednačavaju s potrebama prometnih površina za vozila u kretanju. Osnovicu za proračun budućih potreba za parkirališna - garažnim površinama predstavljaju slijedeće pretpostavke: stupanj motorizacije 1 : 3,3 (1 putnički automobil na 3,3 stanovnika) i struktura gradnje po namjeni. Ukupne potrebe se kreću od 25 do 40 m² uređenih prometnih površina po jednom osobnom vozilu. Dakle, u svim naseljima Općine mora se uz sve stambene građevine, građevine javne i društvene te poslovne i proizvodne namjene, izgraditi minimalni broj parkirališnih mjesta prema normativima danim u Odredbama ovog Plana.

U skladu s razvojem cestovne mreže, treba razvijati **javni autobusni prijevoz**, omogućavajući na taj način kvalitetno povezivanje naselja, i to osiguranjem potrebnog broja linija, uređenjem postojećih, te izgradnjom nedostajućih autobusnih stajališta (ugibališta, nadstrešnica za sklanjanje ljudi i ostale urbane opreme), na svim redovnim autobusnim postajama u naseljima na području Općine, a prioritetno uz trase glavnih cestovnih pravaca Požega – Osijek, kao i Vetovo – Jakšić – Kuzmica (osobito u naseljima Eminovci (donji) i Radnovac). U optimalizaciji javnog autobusnog prijevoza treba težiti da se u naseljima postigne viši standard, tj. da pješački razmak od sadržaja do stajališta javnog prometa bude u okvirima udaljenosti od 300 do 600 metara (cca 5 do 10 minuta hoda do stajališta).

Na području Općine Čaglin nema autobusnog kolodvora već autobusi staju na autobusnom stajalištima te ugibalištima. Postojeća i planirana autobusna stajališta na području Općine Čaglin su sljedeća (Tablica 33.):

Tablica 33.

Postojeća i planirana autobusna stajališta na području Općine Čaglin			
1.	D 53	G.P.D. Miholjac (gr. R.Mađarska) – Našice – G.P. Sl.Brod (gr.BiH)	Stajalište Vukojevica - dva stajališta Stajalište Migalovci - dva stajališta Stajalište Milanlug - dva stajališta Stajalište Ruševo - dva stajališta
2.	D38	Pakrac (D5) – Požega – Pleternica – Đakovo (D7)	Stajalište Djedina Rijeka - jedno stajalište Stajalište Sovski Dol - dva stajališta Stajalište Paka - dva stajališta
3.	Ž 4124	N. Ljeskovica – (D53)	Stajalište Ljeskovica - kod Doma za psihički bolesne osobe - na raskrižju Čaglin-Ljeskovica - Jurkovac
	L 41044	Kula (D51) – Ciglenik - Veliki Bilač	Stajalište Veliki Bilač
	L 41045	Kula (D51) - Poreč – Latinovac (L41064)	Stajalište Nova Lipovica
	L 41046	Duboka – D53	Stajalište Duboka - kod kbr.41
	L 41047	Jurkovac – Ž 4124	Stajalište Jurkovac
	L 41048	Jezera – St. Zdenkovac – Kneževac – Čaglin(D53)	Stajalište Jezero - kod kbr.23 Stajalište Dobra Voda - na raskrižju prema Dobroj Vodi Stajalište Stojčinovac - na raskrižju prema Stojčinovcu Stajalište Mokreš - na raskrižju prema Mokrešu Stajalište Zdenkovac - kod škole - kod trgovine kbr. 13 s desne strane iz smjera prema Čaglinu Stajalište Vlatkovac - kod škole - kod kbr. 36 i 37 (mjesni dom i kapelica) Stajalište Kneževac - kod kućnog broja 20 a i 19 – kod mjesne kapelice <i>(stajališta su neuređena, nedostaju oznake)</i>
	L 41064	Čaglin (D53) – Latinovac – Ivanovac Požeški	Stajalište Latinovac - kod okretišta Stajalište Ivanovci
	L 41065	Sapna – L 41048	Stajalište Sapna - kod Društvenog doma kbr. 43-46
	L 41066	Sibokovac – L 41048	Stajalište Sibokovac - kod kbr. 20

Izvor: PPUO Čaglin

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2023.

Programom građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. godine („Narodne novine“, broj 47/17) planirane su aktivnosti na državnoj razini vezano na izradu studija i istraživanja, dovršenje nužne projektne dokumentacije te realizaciju planiranog programa izgradnje i održavanja javnih cesta (pod time se misli auto cesta, državnih cesta, županijskih i lokalnih cesta).

Programom ulaganja u županijske i lokalne ceste od 2017. do 2021. godine Županijska uprava za ceste imala je za cilj implementaciju standarda održavanja na području svog djelovanja. Svi planirani radovi se odvijaju temeljem okvirnoga sporazuma na četiri godine i ugovora za radove redovitoga održavanja i zaštite županijskih i lokalnih cesta na području općine Čaglin (za svaku godinu).

Sredstvima dostupnim financijskim planom Županijske uprave za ceste Požeško-slavonske županije radovima Izvanrednog održavanja, građenja i rekonstrukcije za područje Općine Čaglin, u razdoblju 2017.g. – 2021.g., obavljani su sljedeći zahvati (Tablica 34.):

Tablica 34.

Radovi Izvanrednog održavanja, građenja i rekonstrukcije za područje Općine Čaglin, u razdoblju 2017.g. – 2021.g.					
R.b.	Broj ceste	Naziv ceste (dionice)/ objekta	Općina/ Grad	Opis zahvata	Duljina dionice /m
1.	LC 41048	Jezera - St. Zdenkovac – Kneževac – Čaglin (DC 53 / dionica Mokreš - Dobra Voda	ČAGLIN	sanacija dijela LC 41048	3,100
2.	ŽC4124	N. Ljeskovicica - DC53	ČAGLIN	izgradnja pješačke staze u naselju Čaglin	200
3.	ŽC4124	N. Ljeskovicica - DC 53	ČAGLIN	sanacija i presvlačenje kolnika	2,150
4.	ŽC4124	N. Ljeskovicica - (DC 53)	ČAGLIN	rekonstrukcija kolnika - proširenje i sanacija od križanja s D53 do propusta	220
5.	LC41047	Jurkovac -ZC 4124	ČAGLIN	modernizacija tucaničkog kolnika	1000
6.	LC41048	Jezera - St. Zdenkovac – Kneževac – Čaglin (DC 53)	ČAGLIN	izgradnja pješačke staze u Čaglinu u Ul. A. Stepinca	250

Izvor: ŽUC

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Željeznički promet⁶

Unutar administrativnih granica Općine Čaglin, prolazi jedna željeznička pruga za lokalni promet, i to: **L205 Nova Kapela – Batrina – Pleternica – Požega - Našice**. Duljina navedene pruge na području Općine Čaglin iznosi 12,89 km.

Odlukom o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, broj 3/2014 i 72/2017) željezničke pruge razvrstavaju se na pruge od značaja za međunarodni promet, pruge od značaja za regionalni promet i pruge od značaja za lokalni promet. Osnovni pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Općine Čaglin daju se u sljedećoj tablici (Tablica 35.).

Tablica 35.

Pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Općine Čaglin			
Duljina željezničkih pruga prema Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (km)			
sveukupno (km)	Pruga od značaja za međunarodni promet (km)	Pruga od značaja za regionalni promet (km)	Pruga od značaja za lokalni promet (km)
0	0	0	12,89
Duljina željezničkih pruga prema vrsti (km)			
sveukupno (km)	dvokolosječne (km)	jednokolosječne (km)	elektrificirane (km)
12,89	0	12,89	0
Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga (%)			
sveukupno (%)	dvokolosječne (%)	jednokolosječne (%)	elektrificirane (%)
100%	0%	100%	0%
Gustoća željezničkih pruga (0,025 km/km)			
sveukupno	dvokolosječne (km/km)	jednokolosječne (km/km)	elektrificirane (km/km)
0,025 km/km		0,025	

Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U nastavku se daje tabelarni prikaz (Tablica 36.) postojećih željezničkih pruga od značaja za regionalni promet i pruga od značaja za lokalni promet na području Općine Čaglin prema dostavljenim podacima HŽ Infrastrukture:

Tablica 36.

Duljine postojećih željezničkih pruga na području Općine Čaglin					
Oznaka pruge	Naziv pruge	Pruga od značaja za međunarodni promet (km)	Pruga od značaja za regionalni promet (km)	Pruga od značaja za lokalni promet (km)	Napomena
Željeznička pruga od značaja za međunarodni promet					
		0	0	-	-
Željeznička pruga od značaja za regionalni promet					
		0	0	-	-
Željeznička pruga od značaja za lokalni promet					

⁶ Hrvatske željeznice, Sektor za razvoj, pripremu i provedbu investicija i EU fondova, Mihanovićeve 12, 10000 Zagreb (dopis: broj i znak: 9794/21 1.3.1. SB od 12. listopada 2021.)

L-205	Nova Kapela – Batrina – Pleternica – Požega - Našice	0	0	12,89 km	jednokolosječna
Ukupno:				12,89 km	

Izvor: HŽ Infrastruktura, Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Postojeća željeznička pruga se zadržava u postojećoj trasi i štiti u skladu s posebnim propisima te ju je potrebno obnoviti kroz rekonstrukciju i sanaciju tehničkih elemenata, kao i popratnih građevina u funkciji željezničkog prometa (stajališta), a u skladu s planiranim programima razvoja Hrvatskih željeznica.

Planiranje razvoja mreže željezničkih pruga na državnoj, županijskoj i lokalnoj razini provodi se kroz prostorno plansku dokumentaciju a u skladu sa Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Zračni promet

Na području Općine Čaglin predviđeno je zadržavanje jednog aerodroma za male sportske i poljoprivredne zrakoplove, na lokaciji u blizini naselja Darkovac-Sapna.

Na toj lokaciji planira se zadržati prostor za smještaj poljoprivrednih aerodroma bez formiranja izdvojenih građevinskih područja za izgradnju sportskih sadržaja – za lake letjelice (aerodrom).

Sukladno dostavljenim podacima Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo⁷, na području Općine Čaglin se ne nalazi aerodrom koji je u popisu aerodroma registriranih u Republici Hrvatskoj.

Pošta i elektroničke komunikacije

Na području Općine Čaglin posluje jedan poštanski ured u sjedištu Općine - 34350 Čaglin koji u poštansku mrežu obuhvaća sva naselja Općine (Čaglin, Darkovac, Djedina Rijeka, Dobra Voda, Dobrogošće, Draganlug, Duboka, Imrijevc, Ivanovci, Jasik, Jezero, Jurkovac, Kneževac, Latinovac, Migalovci, Milanlug, Mokreš, Nova Lipovica, Nova Ljeskovic, Novi Zdenkovac, Paka, Ruševo, Sapna, Sibokovac, Sovski Dol, Stara Ljeskovic, Stari Zdenkovac, Stojčinovac, Veliki Bilač, Vlatkovac, Vukojevica).

Poštanski ured 34350 Čaglin obavlja sve poštanske usluge, poslove gotovinskog platnog prometa, usluge ostalog novčanog prometa (poslove štednje i isplata po tekućim računima Hrvatske poštanske banke i gotovo svih poslovnih banaka u RH, usluge uplata i isplata po ugovorima), mjenjačke poslove, brzojavne usluge, telefonske usluge iz javnih govornica u poštama, prodaju maraka i vrijednosnica, te prodaju određenog asortimana trgovačke robe (poštanske opreme i pribora, knjiga i drugo).

Temeljem dostavljenog dopisa OIV-a⁸, u Tablici 37. i Tablici 38. dani su sljedeći podaci o radijskim koridorima te odašiljačkim lokacijama na području Općine Čaglin

⁷ prema podacima: HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO, Ulica grada Vukovara 284, 10000 Zagreb, (dopis: Klasa: 350-02/21-01/34, Urbroj: 376-05-01-21-2 od 25. listopada 2021.g.)

⁸ OIV, Odašiljači i veze, Sektor za razvoj radijskih i prijenosnih mreža, Ulica grada Vukovara 269 d, 10000 Zagreb (dopis: - Urbroj: 609793/DVo od 21. listopada 2021. godine)

Tablica 37:

Radijski koridori na području Općine Čaglin							
R.b. veze	Lokacija A	HTRS96 N	HTRS96 E	Lokacija B	HTRS96 N	HTRS96 E	Status
1.	PAPUK	5039041	605243	DILJ GORA	5017154	617094	aktivna
2.	PAPUK	5039041	605243	SLAVONSKI BROD - KOŠAREVAC	5007386	617161	aktivna

Izvor: OiV

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 38:

Odašiljačka lokacija na području Općine Čaglin			
Redni br. objekta	Lokacija	HTRS96 N	HTRS96 E
1	NOVA LJESKOVICA	5028022	619025

Izvor: OiV

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U prostoru Općine Čaglin, sukladno dostavljenim podacima HAKOM-a⁹, trenutno se nalaze 2 bazne postaje, a ostali podaci za promatrano razdoblje dani su u sljedećoj tablici (Tablica 39.):

Tablica 39.

Stanje broja baznih postaja i antenskih stupova na području Općine Čaglin u promatranom razdoblju		
Stanje na dan	31.12.2017. - 31.12.2020.***	09.11.2021
Broj baznih postaja	2	2
Broj lokacija*	2	2
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora**	2	2
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	0	0
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	0	0
Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru	0	0
*Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatora mogu biti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu		
**Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (A1 Hrvatska, HT i Telemach Hrvatska (ex Tele 2))		
***Broj baznih postaja nije se mijenjao u navedenom razdoblju		

Izvor: HAKOM

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Sukladno Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, br. 131/12, 92/15 i 10/21) prostorom Općine Čaglin obuhvaćene su 2 komunikacijskih zona namjenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova.

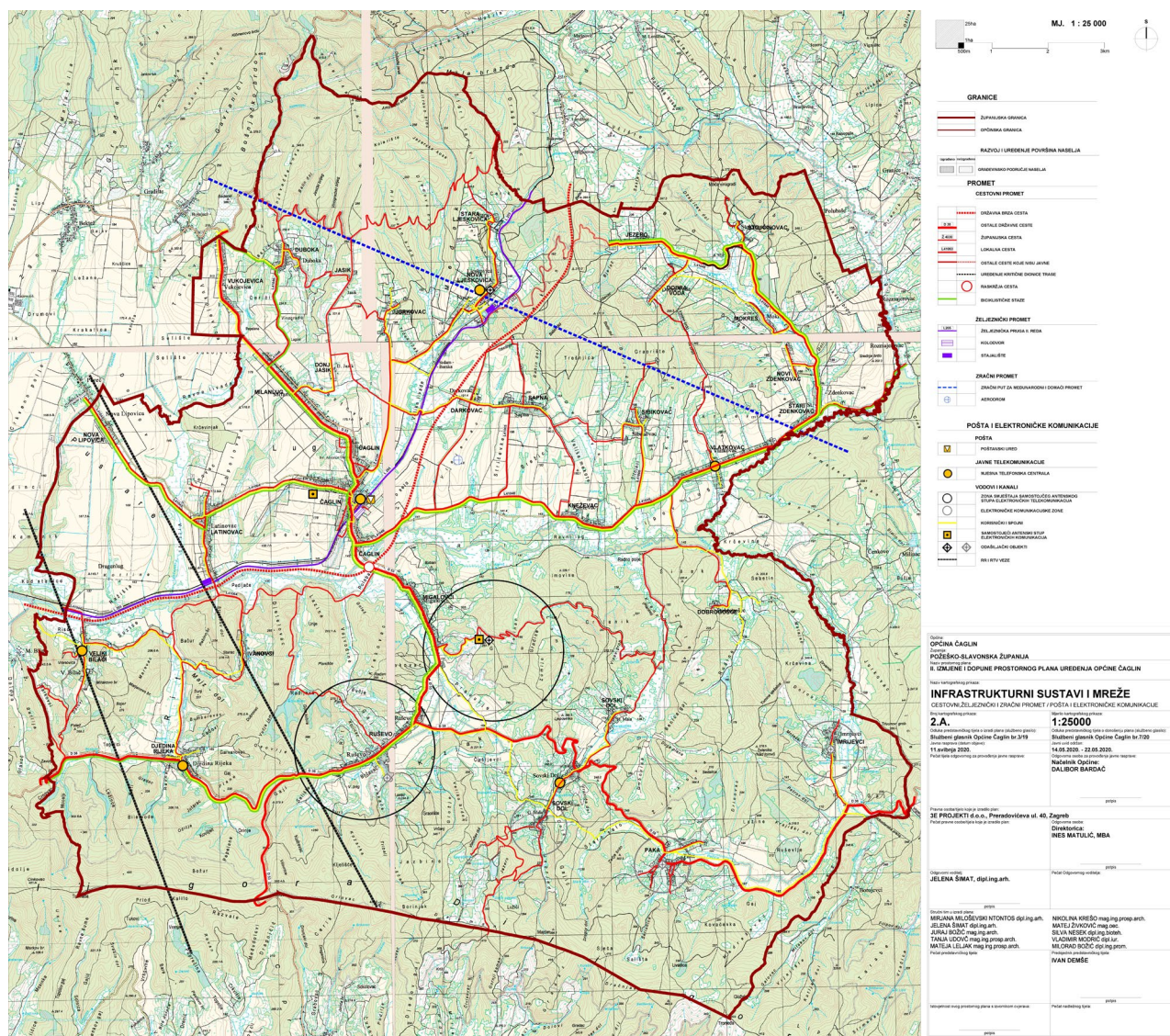
Širokopolasna infrastruktura

Dostupnost širokopolasnog pristupa omogućava mogućnost odabira izbora krajnjeg korisnika između više poslužitelja, iako se ona u načelu uglavnom koristi od pružanja usluga lokalnih operatora koji već imaju izgrađenu vlastitu infrastrukturu ili koriste veleprodajne usluge ostalih operatora kako bi osigurali pristup do krajnjeg korisnika.

⁹ HAKOM, Hrvatska regularna agencija za mrežne djelatnosti, Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb (Dopis – Klasa: 350-01/21-02/61, Urbroj: 376-06-1-21-02 od 09. studenog 2021. godine)

Pod pojmom širokopojsnih usluga smatraju se sve elektroničke komunikacijske usluge za čije je pružanje potrebno osigurati širokopojsnu infrastrukturu, odnosno mrežu.

Fokus će biti stavljen na razvoj pete generacije mreža pokretnih komunikacija (tzv. 5G mreža) kao i daljnje jačanje dostupnosti i korištenja širokopojsnog pristupa velikih i ultra velikih brzina kroz nove strukturne programe te Instrument za povezivanje Europe.

Slika 5.: Kartografski prikaz broj 2.A. „PROMETNI INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE – Cestovni, željeznički i zračni promet/ Pošta i elektroničke komunikacije“ – PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune Općine Čaglin, mjerilo 1:25.000
 Izvor podataka: PPUO Čaglin, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.4.2. Energetska infrastruktura

Elektroenergetski sustav

Razvoj elektroenergetskog sustava na području Općine Čaglin, sukladno PPUO Čaglin, bazira se na postojećim ili planiranim sljedećim građevinama:

- a) državnog značaja –
 - postojeća građevina za prijenos električne energije – DV 400 kV Ernestinovo – Žerjavinec
 - planirana građevina za prijenos električne energije – DV 2x400 kV Razbojište - Međurić
 - planirana građevina za prijenos električne energije – DV 2x400 kV Slavonski Brod - Kutjevo

- elektrane (postrojenja) iz obnovljivih izvora energije (vjetar, sunce, biomasa, geotermalna energija, kogeneracija, i dr.) snage veće od 20 MW
- b) županijskog značaja –
 - planirana građevina za prijenos električne energije – DV 2x110 kV Požega2 - Našice cement
 - postojeća TS 35/10(20) kV Čaglin,
 - postojeći DV 35/10(20) kV Ferovac-Čaglin,
 - elektrane (postrojenja) iz obnovljivih izvora energije (vjetar, sunce, biomasa, geotermalna energija, kogeneracija, i dr.) snage manje od 20 MW

Osim navedenog, razvoj elektroenergetskog sustava na području Općine planira se i putem slijedećih građevina i zahvata:

- izgradnja priključka dalekovoda 10(20) kV Migalovci 2,
- izgradnja spojnog kablenskog dalekovoda 10(20) kV Ivanovci-Djedina Rijeka,
- izgradnja spojnog zračnog dalekovoda 10(20) kV Ivanovci – Mali Bilač,
- izgradnja kablenskog dalekovoda 10(20) kV u Čaglinu,
- izgradnja nove trafostanice TS 10(20)/0,4 kV u Čaglinu,
- izgradnja nove trafostanice TS 10(20)/0,4 kV u Ruševu,
- izgradnja kablenskog dalekovoda 20 kV od trafostanice 35/10(20)/0,4 kV Čaglin do početka otcjepa 10 kV za trafostanicu 10/0,4 kV Nova Lipovica,
- izgradnja kablenskog dalekovoda 20 kV za trafostanicu 10(20)/0,4 kV Sovsko jezero
- održavanje, sanacija i rekonstrukcija postojećih TS te zračnih i kablenskih DV
- zamjena dotrajalih TS (drvenih) novim trafostanicama,
- izgradnja novih trafostanica 10(20)/0,4 kV i za njih potrebnih dalekovoda 10(20) kV u skladu s potrebama razvoja procesa urbanizacije i razvoja gospodarstva, a koje se za sada ne mogu predvidjeti (prema lokalnim potrebama),
- kabliranje dijelova sredjenaponskih vodova,
- rekonstrukcija i dogradnja niskonaponskih (NN) 0,4 kV.

Održavanje i vođenje pogona prijenosne elektroenergetske mreže kompletnog područja u granicama obuhvata Općine Čaglin u nadležnosti je HOPS d.o.o., Prijenosno područje Osijek, Vukovarska cesta 217, 31000 Osijek. HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., je jedini operator elektroenergetskog prijenosnog sustava u RH i vlasnik cjelokupne hrvatske prijenosne mreže (naponskih razina 110 kV, 220 kV i 400 kV), te posjeduje dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti prijenosa električne energije kao regulirane javne usluge.

Na području Općine Čaglin, prema podacima HOPS d.o.o.¹⁰, nalazi se sljedeći objekt u njihovoj nadležnosti, a u funkciji prijenosa električne energije:

- nadzemni vod DV 400 kV Ernestinovo – Žerjavinec, na čelično-rešetkastim stupovima, duljine dionice iznosi oko 826 m.

Na području Općine Čaglin, u proteklom promatranom razdoblju HOPS d.o.o. nije imao aktivnosti na izgradnji elektroenergetske infrastrukture, niti ih planira u naredne 4 godine.

Distribucija električne energije na području Općine Čaglin je u nadležnosti HEP – ODS d.o.o. Elektra Požega koji je za potrebe izrade ovog Izješća (za promatrano razdoblje 2017.-2021.g.), dostavio sljedeće podatke¹¹:

¹⁰ HOPS Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Prijenosno područje Osijek, Kupska 4, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 700/21-16/15, Ur. broj: 3-002-001-02/AB-21-58 od 21. listopada 2021.)

- Polazišno stanje 2017.g. – Općina Čaglin je do početka 2017. g. približno imala izgrađeno:
 - 1 trafostanicu 35/10(20) kV,
 - 38 trafostanica 10(20)/0.4 kV,
 - 63.6 km dalekovoda 10(20) kV (55.4 km nadzemni (zračni) i 8.2 km podzemni (kabelski)) i
 - 52.62 km niskonaponske mreže 0.4 kV (50.2 km (zračna) + 2.42 km podzemna (kabelska) niskonaponska mreža).
- U vremenskom razdoblju 2017. – 2021. na području Općine Čaglin HEP – ODS d.o.o. Elektra Požega bio je nadležan za revitalizaciju i izgradnju sljedećih objekata energetske infrastrukture:
 1. Kabelska trafostanica 10(20)/0.4 kV Čaglin 1: (Revitalizacija postojeće infrastrukture)
 2. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Kneževac: (Izgradnja 0.2 km nove infrastrukture)
 3. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Mokeš: (Izgradnja 0.22 km nove infrastrukture)
 4. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Stari Zdenkovac: (Izgradnja 0.2 km nove infrastrukture)
 5. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Ruševo (Izgradnja 0.45 km nove infrastrukture)
 6. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Latinovac (Izgradnja 3 km nove infrastrukture)
 7. Nadzemna (zračna) niskonaponska mreža 0.4 kV Čaglin (Izgradnja 2 km nove infrastrukture)
 8. Podzemna (kabelska) niskonaponska mreža 0.4 kV Čaglin (Izgradnja 0.14 km nove infrastrukture)
- U vremenskom razdoblju 2021. – 2025. na području Općine Čaglin HEP-ODS d.o.o. Elektra Požega planira revitalizaciju i izgradnju sljedećih objekata energetske infrastrukture:
 1. Niskonaponska nadzemna mreža 0.4 kV Vukojevica
 2. Niskonaponska nadzemna mreža 0.4 kV Veliki Bilač
 3. Kabelski dalekovod 10(20) kV VP Ruševo – VP Milanlug
 4. Kabelski dalekovod 10(20) kV VP Ruševo – VP Gradac

Sukladno navedenom, na području Općine Čaglin u vremenskom razdoblju 2017. – 2021. izgrađeno je približno (s obzirom na polazišno stanje iz 2017. godine) ukupno

- km elektroopskrbnih vodova od kojih su 0.14 km niskonaponska podzemna (kabelska) mreža,
- 6.07 km niskonaponska nadzemna (zračna) mreža i
- 2 fotonaponske elektrane u privatnom vlasništvu ukupne instalirane snage 13.68 kW dok je
- 1 postojeća kabelska trafostanica 10(20)/0.4 kV revitalizirana.

Zaključno, od ukupno novoizgrađenih elektroopskrbnih vodova na području Općine Čaglin u vremenskom razdoblju 2017. – 2021. približno, niskonaponska podzemna (kabelska) mreža zauzima 2.25%, a niskonaponska nadzemna (zračna) mreža zauzima 97.75%.

Podaci u Tablici 40. prikazuju duljine elektroopskrbne mreže navedenih pogona distribucijskih područja koje svojim dijelovima obuhvaćaju i prostor Općine Čaglin:

Tablica 40.

Duljina visokonaponske prijenosne mreže te distributivne srednje naponske i niskonaponske mreže			
		Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
Visokonaponska prijenosna mreža VN (400 kV, 110 kV)			
HOPS	400 kV	0,826	0,71
Distributivna srednje naponska mreža SN (10(20)kV - nadzemna mreža + podzemna mreža).			
HEP-ODS d.o.o. ELEKTRA POŽEGA		63,6	54,34
Distributivna niskonaponska mreža NN (0,4 kV) (nadzemna mreža + podzemna mreža).			
HEP-ODS d.o.o. ELEKTRA POŽEGA		52,62	44,95
Sveukupno		117,046	100%

Izvor: HOPS, HEP – ODS d.o.o. ELEKTRA POŽEGA, 2021.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

¹¹ HEP, Operator distribucijskog sustava, d.o.o., Elektra Požega, Služba za realizaciju investicijskih projekata i pristup mreži, Primorska 24, 34000 Požega (dopis: Broj i znak: 402100101/2404/21DB od 27. listopada 2021.)

Plinoopskrbni sustav

Na cijelom području Općine nema izgrađene distribucijske plinovodne mreže po naseljima pa se smatra najzaostalijim distributivnim područjem, ali je ista planirana.

Razvoj plinoopskrbnog sustava na području Općine Čaglin, sukladno PPUO Čaglin, bazira se na postojećim ili planiranim sljedećim građevinama:

a) državnog značaja -

- postojeći magistralni plinovod Slobodnica – Čaglin – Našice – Donji Miholjac DN 800/75
- postojeći magistralni plinovod Našice- Čaglin-Slavonski Brod DN 300/50
- postojeći magistralni plinovod Našice – Čaglin - Slavonski Brod DN 150/50
- postojeći magistralni plinovod Čaglin - Požega DN 150/50
- spojni postojeći plinovod MRS Čaglin DN 150/50

b) županijskog značaja -

- gradski i mjesni plinovodi koji spajaju dva ili više gradova/općina (napajanje prema susjednoj JLS)

c) lokalni plinovodi koji obuhvaćaju:

- međumjesni srednjetlačni plinovod,
- mjesnu srednjetlačnu plinovodnu mrežu.

Distribuciju i izgradnju distribucijskog sustava te priključenje korisnika na plin na području Općine Čaglin obavlja HEP Plin d.o.o., Cara Hadrijana 7, 31000 Osijek, Pogon distribucije plina Požega, 34000 Požega.

Prema podacima Plinacro d.o.o.¹², na području Općine Čaglin Plinacro d.o.o. je vlasnik sljedećih magistralnih plinovoda:

Tablica 41.

Magistralni plinovodi na području Općine Čaglin u vlasništvu Plinacro d.o.o.				
NAZIV PLINOVODA	PROMJER (mm)	TLAK (bar)	DULJINA UKUPNO (km)	DULJINA OPĆINA ČAGLIN (km)
Slobodnica – Donji Miholjac	800	75	72,9	14,1
Našice – Slavonski Brod	300	50	35,1	14,2
Čaglin - Požega	150	50	26,3	4,1
UKUPNO:				32,4

Izvor: Plinacro d.o.o., dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Također, prema dostavljenim podacima Plinacro je vlasnik i nadzemnih objekata, i to:

- BS-2 Čaglin (blokadna stanica),
- IS Čaglin (ispušna stanica) i
- PČ Čaglin (plinski čvor).

¹² PLINACRO operator plinskoga transportnog susatava d.o.o., Savska cesta 88a, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: PL/21-01/3080, Urbroj: R/AČ-21-02 od 21. listopada 2021.)

Podaci od nadležnih distribucijskih poduzeća na području Požeško-slavonske županije dostavljeni za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru (Tablica 42.):

Tablica 42.

Duljina plinovoda na području Općine Čaglin				
Nadležnost	Plinovod	Područje	Duljina (km)	Udio prema vrsti (%)
PLINACRO d.o.o. Zagreb	Magistralni plinovod fi 800 mm	Požeško-slavonska županija	14,1	43,52
	Magistralni plinovod fi 300 mm	Požeško-slavonska županija	14,2	43,83
	Magistralni plinovod fi 150 mm	Požeško-slavonska županija	4,1	12,65
HEP – PLIN d.o.o.	Lokalni plinovod	Čaglin	-	0,00
Sveukupno:			32,4	100%

Izvor: Plinacro d.o.o. – Zagreb, HEP - Plina d.o.o., Osijek, Pogon distribucije plina Požega, Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Stoga, u skladu s navedenim, potrebno je planirati početak izgradnje plinovoda koji međusobno spajaju dva gradove i općine tako i lokalne plinovoda kao sustav nadogradnje na postojeće tako da se omogući korištenje prirodnog plina u što većem broju naselja i što većeg broja korisnika.

Obnovljivi izvori energije

Prostornim planom Općine Čaglin utvrđene su odredbe kojima se Općina potiče na razmatranje mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije (OIE).

U skladu s razvojnim potrebama Općine, osnovni prioriteti se odnose na zamjenu i rekonstrukciju postojećih dotrajalih objekata i vodova, a po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim uvjetima, sukladno propisanim kriterijima zaštite okoliša. Uz rekonstrukciju i modernizaciju postojećih energetske postrojenja, u razmatranju je izgradnja novih proizvodnih objekata, prioritet treba dati postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije (voda, vjetar, sunce, biomase, otpad...) i koja je lako spojiti na postojeću prijenosnu mrežu.

II.4.3. Vodoopskrba i odvodnja¹⁴

Vodoopskrbni sustav

Vodoopskrbni sustav Općine Čaglin čine samostalni vodovodi i dva sustava spojena sa regionalnim vodovodom. Samostalni sustav obuhvaća izvorište Djedina rijeka zahvat Drinje, Paka zahvat Staro Selo, te zahvat Sovski Dol. Vodoopskrbni sustav za naselja Čaglin, Ruševo i Migalovci je spojen sa dva svoja izvorišta Radaškovac i Gložje koji predstavljaju dio regionalnog sustava.

¹⁴ Tekija d.o.o. za obavljanje vodnih usluga, Vodovodna 1, 34000 Požega (dopis: Email: robert.keler@tekija.hr od 28. listopada 2021.)

Tablica 43.

Opskrba pitkom i tehnološkom vodom			
Period	Duljina vodovodne mreže, m	Potrošnja pitke vode domaćinstvo, m ³	Potrošnja pitke vode gospodarstvo, m ³
2017.	40.284,52	48.411,00	21.021,00
2018.	40.284,52	48.011,00	23.359,00
2019.	40.368,52	49.197,80	20.941,20
2020.	40.427,52	46.615,20	20.549,80
2021.	40.427,52	30549,19 (podaci do 8. mjeseca)	13493,8 (podaci do 8. mjeseca)

Izvor: „TEKIJA“ d.o.o. za obavljanje vodnih usluga, Požega, Vodovodna 1
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U tijeku je postupak ishođenja građevinske dozvole za vodovodnu mrežu neizgrađenog dijela mreže u naselju Latinovac i naselju Stara Ljeskovicica. Nakon izgradnje navedenih dionica Općina Čaglin će imati cjelokupan vodoopskrbni sustav i svim stanovnicima će biti omogućeno priključivanje na sustav vodoopskrbe.

Sustav javne odvodnje

Kanalizacijski sustav općine Čaglin čini mješoviti sustav odvodnje kroz naselje Čaglin. Planirana je izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kroz period od 2 godine, te stavljanje u pogon cijelog sustava odvodnje u naselju Čaglin čime će biti omogućeno priključivanje svih stanovnika naselja Čaglin.

Tablica 44.

Sustav javne odvodnje			
Period	Duljina kanalizacijske mreže, m	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, broj	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, kapacitet
2017.	1.879,44		
2018.	1.979,44	Izdana izmjena dopune Glavnog projekta u vezi promjene Investitora	
2019.	8.939,62	Izdano rješenje dopune Glavnog projekta	
2020.	9.338,56		
2021.	9.730,46	Objavljeno javno nadmetanje, otvaranje ponuda 28.10.2021.	1 UREĐAJ, 2300 ES

Izvor: „TEKIJA“ d.o.o. za obavljanje vodnih usluga, Požega, Vodovodna 1
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.4.4. Vodnogospodarski sustavi

Uređenje režima voda

Područje Općine Čaglin, sukladno Pravilniku o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora (NN 97/10 i 31/13) pripada području malog sliva „Orljava – Londža”.

Na području Općine Čaglin, sukladno podacima Hrvatskih voda¹⁵, hidrografsku mrežu čine:

- vodotoci I. i II. – 91,87 km
- kanali 2. reda – 0,00 km
- kanali 3. i 4. reda 5,86 km
- jezera:
 - akumulacija Londža (240 ha) 8.900.000 m³
 - Sovsko jezero (2,05 ha)
- Ribnjaci: Ruševo, N. Ljeskovicica, Latinovac) – ribnjaci nisu legalni
- Umjetni bazeni: nema bazena u nadležnosti Hrvatskih voda

Duljine vodotoka i kanala kroz područje Općine Čaglin prikazani su u sljedećim tablicama (Tablice 45. i 46.):

Tablica 45.

Vodotoci		
R.b.	Naziv	Duljina km
1. z	r. Londža	18,00
2. a	p. Krajna	11,00
3. m	p. Rosinac	7,00
4. a	p. Ruševački	7,50
5. i	p. Liščak	1,69
6. i	p. Sovljanski (Serokošnja)	8,40
7. s	p. Pačica	11,00
8. i	p. Milinac	4,90
9. v	p. Dobra voda	7,00
10. i	p. Bendžin	7,97
11. o	p. Lončarski	3,84
12. r	p. Jankovac	3,57
UKUPNO:		91,87

Izvor: Hrvatske vode Zagreb, VGI za mali sliv Orljava-Londža
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 46.

Kanali					
Kanali II. reda		Kanali III. reda		Kanali IV. reda	
Naziv	Duljina km	Naziv	Duljina km	Naziv	Duljina km
	0,00	K-11	1,00	K-11A	0,200
				K-12	1,280
				K-13	1,480
				K-14	0,700
				K-15	1,200
UKUPNO:	0,00		1,00		4,86

Izvor: Hrvatske vode Zagreb, VGI za mali sliv Orljava-Londža
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

¹⁵ Hrvatske vode VGO za srednju i donju Savu, Slavonski Brod (dopis – Klasa: 350-02/21-01/0000318, Urbroj: 374-21-1-21-4 od 09. studenog 2021.) i Hrvatske vode, VGI za mali sliv Orljava-Londža, Požeška (dopis: Klasa: 350-02/21-01/0000319, Urbroj: 374-3103-01-21-2 od 19. listopada 2021)

Na području Općine Čaglin izgrađena je prva i za sada najveća akumulacija (I. etapa je gotova, a čeka se dovršetak II. etape izgradnje). Glavni recipijent, rijeka Londža je uređena (regulirana) u svom donjem toku (nizvodno brane), a uređena je i p. Krajna kroz općinsko središte (u betonskoj oblozi kroz Čaglin). Uređeno je i korito Ruševačkog potoka (Rijeka) od sela Ruševo do ušća u Londžu.

Vodnogospodarski sustava na području Općine Čaglin se planira kroz sljedeće zahvate:

- Planirane regulacije vodotoka
- dovršetak postojeća/planirana akumulacija "Londža" (V = nepoznato, P=33,67 ha),
- izgradnja akumulacije „Duboki potok“ (V=nepoznato, P=11,38 ha),
- izgradnja akumulacije „Krajna“ (V=nepoznato, P=11,93 ha),
- izgradnja akumulacije „Lončarski potok“ (V=nepoznato, P=65,46 ha), od toga u općini Čaglin P=46,39 ha, a ostalo je na području Grada Kutjevo.
- izgradnja akumulacije „Jurkovac“ (V=nepoznato, P=17,03 ha),
- izgradnja akumulacije „Sapna“ (V=nepoznato, P=19,56 ha),
- izgradnja akumulacije „Sovski Dol“ (V=nepoznato, P=22,37 ha),
- izgradnja akumulacije „Djedina Rijeka“ (V=nepoznato, P=42,0 ha),
- planirani ribnjaci kod naselja Veliki Bilač (V=nepoznato, P=41,41 ha)
- planirani ribnjak Čaglin (V=nepoznato, P=10,54 ha)
- postojeći ribnjaci zapadno od anselja Čaglin (V=nepoznat, P=1,62 ha)
- postojeći ribnjaci kod naselja Ruševo (V=nepoznat, P=0,51 ha)
- postojeći ribnjak kod anselja Nova Ljeskovića (V=nepoznat, P=0,35 ha).

Postojeće regulacijske i zaštitne vodne građevine moguće je rekonstruirati.

Osim navedenih zahvata dozvoljeni su i drugi vodnogospodarski zahvati, ukoliko se za njima ukaže potreba, a s ciljem unapređenja i poboljšanja vodnogospodarskog sustava.

Zbog neprimjerenog i nedostatnog održavanja moguće je planirati sanacije i rekonstrukcije.

U svrhu zaštite od bujičnih poplava i pripadnih erozijskih procesa mogu se također planirati i izvoditi zaštitne vodne građevine (pregrade, retencije i uređenje korita), izvoditi zaštitni radovi (pošumljavanje, održavanje vegetacije, trasiranje, krčenje raslinja, čišćenje korita, i sl.), te provoditi mjere zaštite (ograničavanje sječe, zabrana i ograničavanje vađenja mineralnih sirovina, zabrana odlaganja otpadnih tvari, odgovarajući način korištenja poljoprivrednog i drugog zemljišta i druge odgovarajuće mjere).

Radovi na zaštiti od poplavlivanja obuhvaćat će gotovo sve značajnije površine sliva Orljava-Londža: naseljene zone, magistralne prometnice te, željezničku prugu i cestovnu infrastrukturu. Generalno, planirani stupanj zaštite kreće se od 25 do 100 - godišnjih velikih voda, i to na način da su na manjim vodotocima, izvan uspora glavnih vodotoka, regulacije korita uglavnom projektirane na 25 – godišnju veliku vodu.

Korita vodotoka potoka Rosinac, Krajna, Ruševac, Tekajac, Dobra voda, Pačica, Sovljanski potok, moraju se sačuvati u sadašnjem prirodnom obliku, uz obvezu održavanja i mogućnost uređenja okolnog prostora. Iznimno, za korita vodotoka koja prolaze kroz naselje Čaglin moguće je predvidjeti uređenje te izgradnju obaloutvrda, kao i urbanističko – arhitektonsko uređenje prostora (šetnice, uređene javne zelene površine, urbana oprema i sl.).

Radi očuvanja i održavanja zaštitnih hidromelioracijskih i drugih vodno gospodarskih objekata i održavanja vodnog režima nije dozvoljeno obavljati aktivnosti navedene u važećem zakonu o vodama te odredbi drugih posebnih propisa, odnosno posebnih zakona i propisa koji će u budućnosti regulirati i određivati režim korištenja prostora vodnih građevina. Projektom dokumentacijom potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata retencija/akumulacija kako bi se spriječile negativne posljedice uzduž toka.

Stoga je melioracijsku odvodnju potrebno dalje razvijati, prije svega, kroz održavanje postojećih, ali i kroz planiranje i izgradnju novih sustava.

Melioracijsko navodnjavanje

Uvjet za učinkovitiji i brži razvoj poljoprivredne proizvodnje je izgradnja sustava navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta. Navodnjavanje kao melioracijska mjera ima za cilj nadoknaditi nedostatke vode pri uzgoju poljoprivrednih kultura, a koje su ograničavajući faktor za postizanje njegovog punog biološkog potencijala.

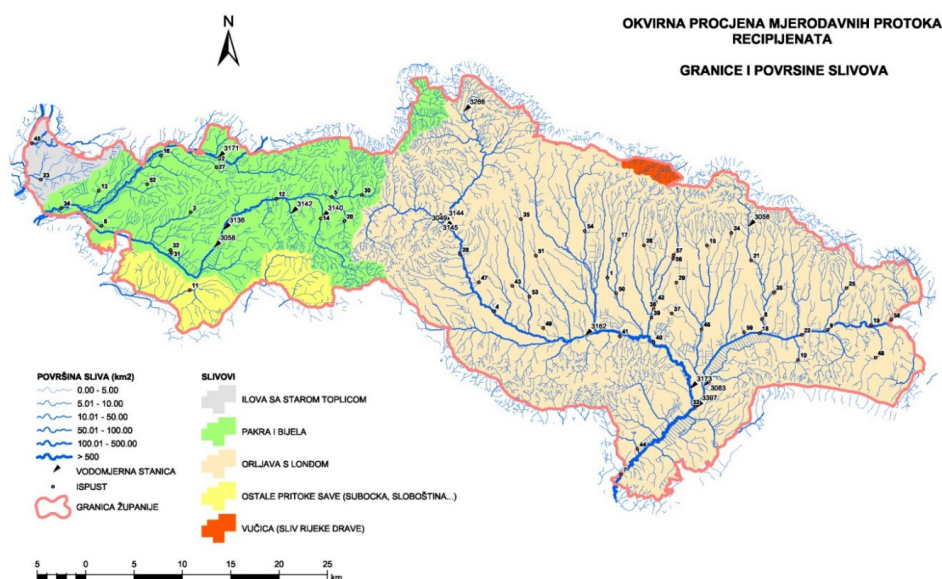
Na području Općine Čaglin postoji mogućnost navodnjavanja poljoprivrednih površina, a posebice nakon izgradnje planiranih akumulacija/mikroakumulacija. Navodnjavanje je potrebna mjera korekcije vodozračnog režima poljoprivrednih površina te je stoga nužno izradom odgovarajuće studijske i projektne dokumentacije utvrditi mogućnost korištenja ove mjere, prostore obuhvata, izvorišta vode, odgovarajuće kvalitete vode i sustava natapanja.

Plan navodnjavanja na području Općine Čaglin potrebno je izgraditi sukladno projektu "Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije" i razrađenim pojedinačnim Projektima u sustavu Nacionalnog sustava navodnjavanja za Požeško-slavonsku županiju.

U PPUO Čaglin potencijalnim površinama za navodnjavanje smatraju se sve površine koje su u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Na području Općine Čaglin nalazi se postojeća višenamjenska akumulacija Londža.

U PPUO Čaglin se ostalim potencijalnim površinama za navodnjavanje smatraju sve površine koje su u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Slika 7.: Okvirna procjena mjerodavnih protoka recipijenata, Granice i površine slivova

Izvor: Studija zaštite voda Požeško-slavonske županije, 2005. , Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2021.

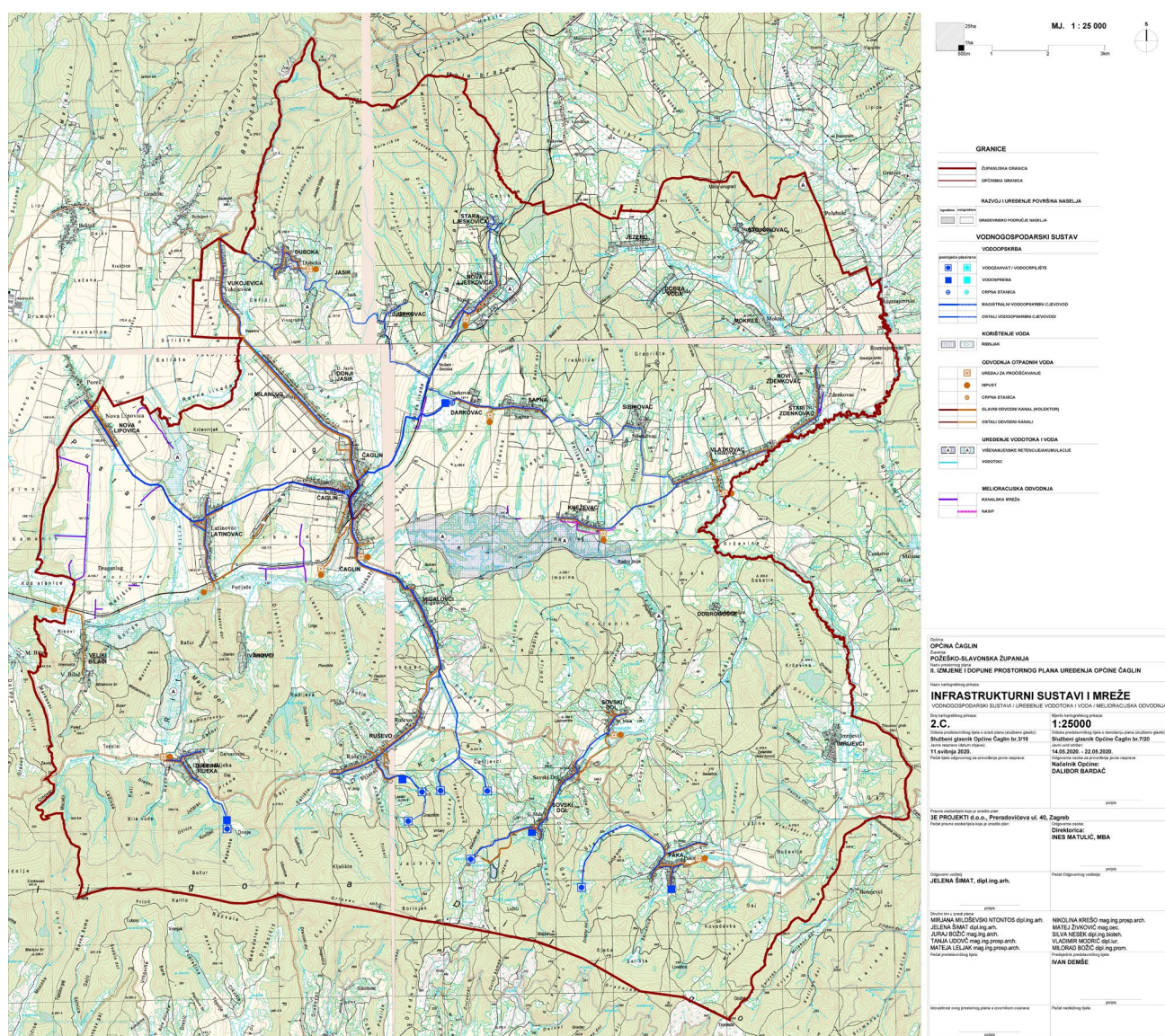
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2021.

Potrebno je naglasiti da, radovi koji su izvršeni kroz dugi niz godina, kao što su: regulacije problematičnih mjesta na vodotocima te provođenje tehničkog čišćenja kanala, su doprinjeli zaštiti od velikih voda, ali još uvijek nisu dovoljni da se postigne odgovarajuća sigurnost, koja bi štete smanjila na najmanju moguću mjeru. Stoga, neophodno je i nadalje veliku pažnju posvetiti uređenju i održavanju vodnog režima kao i izvedbi planiranih vodnogospodarskih objekata te njihovom

očuvanju i odražavanju prema uvjetima definiranim PPUO čaglina. Na područjima djelovanja erozijskih procesa i bujica trebaju se provoditi aktivnosti za sprječavanje i sanaciju tih procesa. Pri tom, između ostalog, treba planirati:

- retencije i akumulacije za obranu od poplava, te sustav nasipa i oteretnih kanala,
- biološke radove za zaštitu od bujica i erozija (pošumljavanje, resekcijsku sječu, melioracije pašnjaka i sl.),
- sprječavanje širenja građevinskih područja na poplavna područja, te na područja mogućih havarijskih poplava uslijed pucanja brane i nasipa akumulacije
- provođenje drugih mjere zaštite (ograničavanje sječe, zabrana i ograničavanje vađenja mineralnih sirovina, zabrana odlaganja otpadnih tvari, odgovarajući način korištenja poljoprivrednog i drugog zemljišta i druge odgovarajuće mjere).

Zahvate treba provoditi uz maksimalno uvažavanje prirodnih i krajobraznih obilježja te posebice ekološke ravnoteže.

Slika 8.: Kartografski prikaz broj 2.C. „INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE - Vodnogospodarski sustavi / Uređenje vodotoka i voda / Melioracijska odvodnja“ – PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune Općine Čaglin
 Izvor podataka: PPUO Čaglin, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ
 Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Melioracijska odvodnja

Zaštita od štetnog djelovanja podrazumijeva i odvodnju poljoprivrednih površina i snižavanje nivoa podzemnih voda radi ujednačavanja prinosa u poljoprivredi. Tako je melioracijsko područje ono područje na kojem je, radi unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje, izgrađen ili planiran sustav melioracijske odvodnje.

Na području Općine Čaglin postoji „djelomično“ izgrađen sustav melioracijske odvodnje a odvodnja se odvija putem prirodnih vodotokova, gravitacijskim putem bez uporabe crpnih stanica. Melioracijsko područje se nalazi na zapadnim dijelovima Općine između naselja Nova Lipovica, Latinovac i rijeke Orljave. Problem u funkcioniranju melioracijskog sustava je neizgrađenost svih potrebnih dijelova sustava i sustava zaštite od vanjskih voda, dok održavanje melioracijskih objekata nije zadovoljavajuće.

Stoga je melioracijsku odvodnju potrebno dalje razvijati, prije svega, kroz održavanje postojećih, ali i kroz planiranje i izgradnju novih sustava.

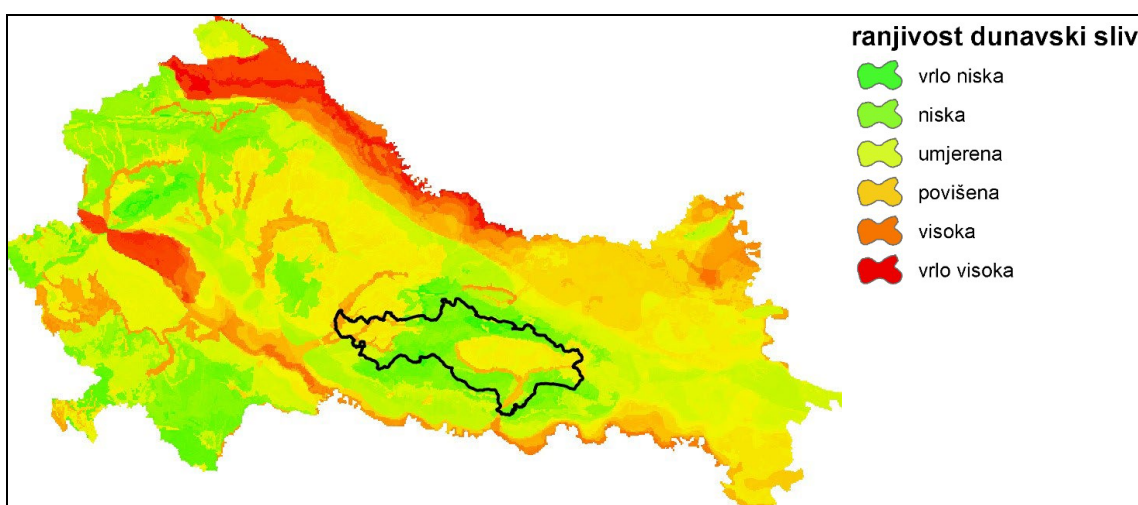
Podzemne vode

Prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. (Hrvatske vode, srpanj 2016.), gradsko područje Pleternice nalazi se na području „vrlo niske“, „niske“ i „umjerene“, a manjim dijelom na području povišene „prirodne ranjivosti vodonosnika“.

Najveće zalihe podzemnih voda nalaze se u aluvijalnim naslagama rijeke Orljave. Širina vodonosnika je 1.000 do 1.500 m. Osnovne značajke ovog vodonosnika su:

Zbog male debljine slabopropusnog pokrivača i urbaniziranost kraja (tok rijeke Orljave prati cesta i željeznička pruga te grupirana naselja) vodonosnik je ugrožen mogućim zagađenjem. Zbog toga je upitno postojeće crpilište.

Na slici je vidljiva prirodna ranjivost podzemnih voda na području županije, prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (Hrvatske vode, srpanj 2016).¹⁶

Slika 9.: Prirodna ranjivost podzemnih voda na području PSŽ

Izvor: Strateška studija o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije, DVOKUT ECRO, Zagreb, srpanj 2014.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2021.

¹⁶ Izvor: Strateška studija o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije, DVOKUT ECRO, Zagreb, srpanj 2014.

Korištenje voda za uzgoj slatkovodne ribe

Korištenje voda za uzgoj slatkovodne ribe, odnosno ribničarstvo, kao gospodarska grana na području Općine Čaglin odvija se uglavnom na malom broju postojećih ribnjaka koji su u vlasništvu ŠRD-a.

Zaštita voda

Studijom zaštite voda Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt – Ing“ d.o.o. Zagreb - Draškovićeve 35/1., lipanj 2008.) kao dugoročnim razvojnim planskim dokumentom za odvodnju otpadnih voda, ali i za zaštitu resursa površinskih i podzemnih voda stvorio se okvir zaštite voda radi rješavanja problematike odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Sustavi odvodnje i pročišćavanja, čija je izgradnja i pogon jedan od bitnih mjera u zaštiti voda, jesu skup inženjerskih građevina i mjera koje služe za sakupljanje otpadnih voda u urbanim i industrijskim sredinama, transporta do mjesta pročišćavanja i dispozicije, čišćenja do stupnja uvjetovanog lokalnim prilikama i zakonskim uredbama, te dispozicije pročišćene vode u odgovarajući prijamnik.

Postojeći problemi vezani na stanje površinskih voda vezani su uglavnom na kemijsko i fizikalno-kemijsko opterećenje površinskih voda. Problemi su vezani za odvodnju sanitarnih otpadnih voda, ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda u recipijente, nekontrolirano ispuštanje otpadnih voda iz kućanstava bez priključaka na sustav javne odvodnje, poljoprivredu kroz neuređene stočne farme i korištenje mineralnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja (ispiranjem poljodjelskih površina onečišćenih sredstvima za zaštitu bilja i umjetnim gnojivima, gnojštima).

Onečišćenje površinskih voda na području županije možemo podijeliti na dva tipa:

- onečišćenje iz točkastih izvora
- onečišćenje iz raspršenih izvora.

Pokazatelji o onečišćenju voda iz točkastih izvora temelje se na procjeni onečišćenja od stanovništva priključenog na sustave javne odvodnje i onečišćenja od gospodarskih subjekata koji, na temelju vodopravne dozvole za ispuštanje otpadnih voda, svoje otpadne vode ispuštaju u sustave javne odvodnje ili direktno u okoliš. Onečišćenje od stanovništva se prati preko pokazatelja onečišćenja organskim tvarima (BPK5, KPK) i hranjivim tvarima (ukupni dušik, ukupni fosfor). Onečišćenje iz raspršenih izvora procijenjeno je vrlo grubo iz bilance onečišćujućih tvari u površinskim vodama, na temelju rezultata monitoringa kakvoće voda. Analiza je provedena samo za onečišćenje hranjivim tvarima (ukupni N, ukupni P) i sljedeće grupe raspršenih izvora onečišćenja:

- stanovništvo bez priključka na sustav javne odvodnje,
- stočne farme
- poljoprivredne površine (primjena gnojiva, sredstava za zaštitu bilja)

Analize postojeće kakvoće voda koja se provodi pokazuju da je voda lošije kvalitete od do sada kategoriziranih, što se pogotovo očituje nizvodno od gradova (kakvoća voda seže i do IV. i V. vrste). Stoga će se u najskorijoj budućnosti *morati krenuti u realizaciju drugog stupnja pročišćavanja otpadnih voda, a možda i uklanjanju fosfora i/ili dušika* ukoliko se dosljedno bude prihvatila europska direktiva o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Potrebno je pojačati aktivnosti na izgradnji sustava odvodnje i pročišćavanja na području određenim zonama sanitarne zaštite, kao i posebno šticećenog područja, a što je kriterij koji se do sada nije

uvažavao. Da sada se otpadne vode, a izgradnjom uređaja pročišćene vode, ispuštaju u najbliže recipijente - vodotoke.

Općenito, svi postojeći sustavi odvodnje uglavnom pokrivaju centralne dijelove naselja i gradova, te imaju više pojedinačnih ispusta u vodotoke. Kod većine manjih naselja odvodnja otpadnih voda je riješena putem sabirnih jama ili individualnih septičkih jama uz ispušt otpadnih voda u obližnje vodotoke.

Zaštita od poplava

Provedbom mjera obrane od poplava, rizici su donekle smanjeni na prihvatljivu razinu a sukladno Zakonu o vodama obranom od poplava upravljaju Hrvatske vode. Državni plan obrane od poplava uređene su teritorijalne jedinice, stadije obrane, mjere obrane uključivo i preventivne mjere, nositelji obrane, način upravljanja, sadržaj provedbenih planova obrane, sustav obavješćivanje i upozoravanje, sustav veza, mjere za obranu od leda na vodotocima. Branjeno područje je područje malog sliva Orjava – Londža, sektor D.3.

Sve vode putem glavnih vodotoka Orjave i Londže utječu u rijeku Savu. Slivno područje "Orjava-Londža" površine 131.894 ha (70%) - SEKTOR D.3

Rijeka Orjava je glavni odvodni recipijent svih voda Požeštine, od kojih je najvažnija pritoka rijeka Londža, te brojni potoci, a prima i mnoštvo bujica od kojih 37 većih, koje se uključuju u III. i V. kategoriju razornosti. Odlukom o popisu voda I. reda (NN 79/2010.) rijeke Orjava i Londža, retencija Londža i bujica Veličanka uključene su u vode I. reda. Svi ostali vodotoci su uključeni u vode II. reda.

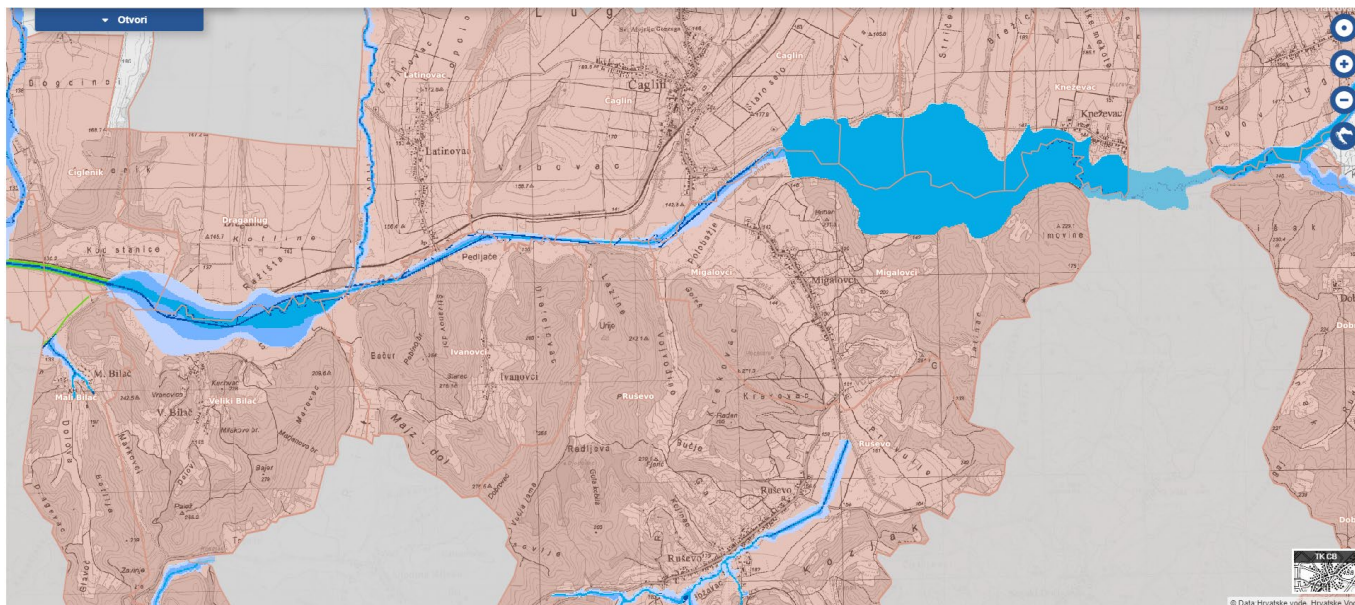
Ukupno slivno područje rijeke Orjave iznosi 1616 km² na ušću u rijeku Savu, a 745 km² na ušću rijeke Londže (kod Pleternice), dok sama rijeka Londža ima slivnu površinu 486 km².

Dužina osnovne hidrografske mreže - vodotoci I. reda iznosi oko (136 km za cijeli sliv Orjava Londža) dok je za sam sliv Londža 39,62 km, vodotoci II. reda (984 km za cijeli sliv Orjava Londža) dok je za sam sliv Londža) 175,87 km, a detaljni kanali melioracijske odvodnje III. i IV. reda – detaljnija kanalska mreža iznosi oko (241 km za cijeli sliv Orjava Londža) dok je za sam sliv Londža 129,685 km, što ukupno iznosi 345,175 km.

Srednja godišnja količina oborina u slivu je oko 830 mm a srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10,5 °C.

Obrana od poplava se provodi na vodotocima, koji su djelomično uređeni. Ovisno o području koje se brani, njegovom značaju te ugroženosti ljudi i imovine, određen je stupanj zaštite od štetnog djelovanja voda.

- područje uz poljoprivredne površine branjeno na 25 godišnju veliku vodu,
- područje u manjim naseljima i uz manje vodotoke brani se na 50 godišnju veliku vodu, a
- veća naselja i infrastrukture (prometnice, električni i plinski vodovi i sl.) uz veće vodotoke brane se na 100 godišnju veliku vodu.

Slika 10.: Opasnost od poplava na području Općine Čaglin

Izvor: GeoPortal Hrvatskih Voda

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Tablica 47.

VODE i OBJEKTI na kojima se provode mjere obrane od poplava na području Općine Čaglin					
VODE na kojima se provode mjere obrane od poplava sa ukupnom dužinom	OBJEKTI na kojima se provode mjere obrane od poplava			CRPNE STANICE na pripadajućem vodotoku	
	Nasipi Duljina lijevoobalnog nasipa	Nasipi Duljina desnoobalnog nasipa	Nasipi Ukupno	Naziv	Kapacitet, površina odvodnje
1	2	3	4	5	6
D.3.16. i D.3.17. Rijeka Londža 28,070 km	10,720 km	12,625 km	23,345 km	NEMA	
D.3.18. Akumulacija Londža I. etapa – retencija 4.730.000 m ³			0,485 km	NEMA	Zaplavna površina 232 ha

Izvor: Studija „Registar poplavnih događaja, Područje malog sliva Orpljava-Londža, Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Prethodna procjena rizika od poplava 2018.“, izrađivač: HRVATSKE VODE, Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb, rujna 2019.

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Obrana od poplava se provodi na gore navedenim vodotocima, koji su djelomično uređeni. Ovisno o području koje se brani, njegovom značaju te ugroženosti ljudi i imovine, određen je stupanj zaštite od štetnog djelovanja voda. Tako je područje uz poljoprivredne površine branjeno na 25 godišnju veliku vodu, područje u manjim naseljima i uz manje vodotoke brani se na 50 godišnju veliku vodu, a veća naselja i infrastrukture (prometnice, električni i plinski vodovi i sl.) uz veće vodotoke brane se na 100 godišnju veliku vodu.

Definirani kriterij zaštite od štetnog djelovanja voda osiguran je otvaranjem protočnog profila korita vodotoka, izgradnjom obrambenih nasipa i ostvarenjem inundacijskog područja, kao i izgradnjom retencija, odnosno akumulacija.

Studijom: Hidrološka analiza sliva Orpljava s novelacijom rješenja zaštite od Poplava (VPB d.d., Zagreb, 2012.god.) proračunate su velike vode po SCS metodi, pa prema tome velika voda 100. godišnjeg povratnog razdoblja (Q- 100 god. u m³ /sec) za pojedine vodotoke iznosi:

Londža iznad brane "LONDŽA" Čaglin 67 m³ /sec

Najveća ugroženost od poplave je u nizvodnom dijelu susjednog grada Pleternice (dolinski dio), a to je gotovo cjelokupna industrijska zona i polovina stambenih područja.

U pojedinim dijelovima ovih vodotoka izvedeni su određeni regulacijski radovi (izrada osnovnog korita s inundacijskim pojasom i zaštitnim nasipima), a nažalost veći dio još uvijek je neuređen.

Zaštita od štetnog djelovanja voda obuhvaća aktivnosti i mjere za obranu od poplava, obranu od leda na vodotocima i zaštitu od erozija i bujica.

Slaba mjesta u zaštitnom sustavu:

Na dionicama D.3.16. i D.3.17. - rijeka Londža uzvodno od Pleternice do Zaričca, velike vode rijeke Londža (reducirane akumulacijom Londža kod Čaglina) s dodatkom pritoka nizvodno akumulacije (Krajina, Lončarski potok, Kutjevačka Rika) ugrožavaju područje grada Pleternice (Ivanin dvorsko naselje u Pleternici i Industrijska zona Pleternice). Na desnoj obali Londže, uzvodno Pleternice postoje poljoprivredne površine zaštićene lijevoobalnim nasipom i lateralnim kanalom (oko 2000 ha). Probijanjem nasipa oko km 11+000 (između Zaričca i Velikog Bilača) i potapanjem poljoprivrednih površina radi zaštite naselja, ljudskih života i imovine), stvorena je dodatna retencija zapremine oko 4.500.000 m³.

Dionica br. D.3.16.**rijeka Londža, l.o.; Frkljevci - akumulacija Londža**

rkm 0+000 - 28+070 (28,070 km)

Lijevi nasip Londže

ukupno 10,720 km nasipa

Tablica 0-16: Izvadak iz Privitka 1 - Dionica D.3.16.

Dionica obrane broj	VODOTOK Obala Naziv dionice Stacionaža Dužina Ukupna dužina	OBJEKTI NA KOJIMA SE PROVODE MJERE OBRANE OD POPLAVA		PODRUČJE UGROŽENO POPLAVOM <u>Županija</u> <u>Općine,</u> naselja i objekti	Mjerodavni vodomjeri i kriteriji za proglašenje mjera obrane od poplava V -vodomjer, km,(aps "0") P - pripremno stanje R - redovna obrana I - izvanredna obrana IS - izvanredno stanje M - najviši zabilježeni vodostaj
		Nasipi Naziv nasipa Naziv dionice Stacionaža po vodotoku Stacionaža po nasipu Ukupna dužina nasipa	OBJEKTI NA DIONICI		
1	2	3	4	5	6
D.3.16.	rijeka Londža, l.o.; Frkljevci-akumulacija Londža; rkm 0+000 – 28+070 (28,070 km)	Lijevi nasip Londže; rkm 0+000 - 28+070 Stac. po vodotoku: rkm 0+000 -12+852 Ušće u Orljavu: km 0+000 - 0+720 (0,720 km) Vrbova - Resnički most: km 0+000 - 2+000 (2,000 km) Ivanin Dvor - V. Bilač (dolina Londže): km 2+000 – 10+000 (8,000 km) (ukupno 10,720 km nasipa)	rkm 0+542; km 0+512 , čep Ø 50, rkm 1+684, km 2+278 , vod.stepenica, rkm 2+528 , vod.stepenica, rkm 2+530; km 2+536 AVS Pleternica, rkm 2+911; km 0+101 , čep Ø 50, rkm 3+245; km 0+410 , most, rkm 3+473; km 0+669 , čep Ø 100, rkm 3+474; km 0+670 , čep Ø 100, rkm 3+490; km 3+479 , AVS Resnik (desna obala), rkm 3+502; km 0+682 , vod.stepenica, rkm 6+133; km 3+301 , vod.stepenica, rkm 7+901; km 5+060 , vod.stepenica, rkm 9+121; km 6+281 , vod.stepenica, rkm 9+752; km 6+912 , čep Ø 100, rkm 9+767; km 6+895 , most, rkm 9+768; km 6+925 , vod.stepenica, rkm 10+775; km 7+928 , vod.stepenica, rkm 12+879; km 10+026 ,	Požeško-slavonska; Pleternica, Čaglin, dolina Londže (Kazeta I. i II.), Tulnik, M. Bilač, V. Bilač, Djedina Rijeka, Migalovci	V - Resnik , rkm 3+490, (116,16) P = +200 R = +250 I = +300 IS= +360 M = +400 (2.6.2010.)

			vod.stepenica, rkm 12+907 , most, rkm 13+890 , most, rkm 13+890 , vod.stepenica, rkm 16+409 , vod.stepenica, rkm 16+410 , most, rkm 19+195 , most, rkm 19+200 , AVS Čaglin (desna obala), rkm 20+239 , brana akum. Londža rkm 28+070 , most,		
--	--	--	--	--	--

Slika 11.: Tablica 0-16: Izvadak iz pivotka 1 - Dionica D.3.16.

Izvor: Studija „Registar poplavnih događaja, Područje malog sliva Orlava-Londža, Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Prethodna procjena rizika od poplava 2018.“, izrađivač: HRVATSKE VODE, Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb, rujan 2019. Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Na rijeci Londži u **dionici D.3.16. i D.3.17.** je u proteklom razdoblju najviše rađeno. Uređeno je novo korito rijeke Londže sa zaštitnim nasipima i utočnim objektima vodotoka i sabirnih kanala u dužini 13 km, a preostalih 7 km je djelomično uređeno. Trasa nove regulacije postavljena je u neposrednoj blizini i paralelno s željezničkom prugom "Pleternica-Našice" na sjevernoj strani. Na južnoj strani u odnosu na glavno korito, izgrađen je sabirni kanal za prihvaćanje voda detaljne odvodnje, a na krajnjem južnom dijelu u podnožju Dilja izgrađen je lateralni kanal za prihvaćanje brdskih voda.

Ovaj obrambeni sustav za zaštitu melioriranih poljoprivrednih površina i prometnica dimenzioniran je na 25. godišnju veliku vodu (D.3.16. lijeva obala i D.3.17. desna obala). U stacionaži 20+239 rijeke Londže izgrađena je brana retencije "Londža" zapremnine 4,600.000 m³ (D.3.18.). U ovu dionicu uključena je rijeka Londža od ušća u rijeku Orlavu kod Frklevaca (Pleternice) u stacionaži (ušće u r.Orlavu u rkm 27+981) u km 0+000 pa do km 50+300 na krajnjem sjeveroistočnom dijelu sliva. Rijeka Londža u ovoj dionici ima s desne strane nekoliko pritoka koje su uključene u vode II. reda, od kojih su najznačajnije Vrbova (D.3.19. lijeva obala i D.3.20. desna obala), Aškovački potok, Tomačevac, Panonski potok (na kojemu je izgrađena mikroakumulacija "Panonka") Kutjevačka Rika (D.3.20), Lončarski potok i Krajna (u Čaglinu). S lijeve strane najznačajniji pritoci su potok Skočinovac s lateralnim kanalom Londže, zatim Tulnički potok, Bilački potok, Rasinac, Ruševac, Sovljanski potok i Pačica potok. Ovoj dionici gravitira sliv od 487 km², a akumulacija / retencija Londža od toga zahvaća 140 km² sliva.

U slučaju da velike vode rijeke Londža (reducirane akumulacijom Londža kod Čaglina) s dodatkom pritoka nizvodno akumulacije (**D.3.15. i D.3.16.**) ugrožavaju područje grada Pleternica (Ivanin dvorsko naselje u Pleternici i Industrijska zona Pleternice) na desnoj obali Londže, uzvodno Pleternice postoje poljoprivredne površine zaštićene lijevoobalnim nasipom (oko 2000 ha). Probijanjem nasipa oko rkm 11+000 (između Zaričca i Velikog Bilača), potapanjem poljoprivrednih površina radi zaštite naselja, ljudskih života i imovine), stvara se dodatna retencija zapremine oko 4.500.000 m³. Napomena: Rukovoditelj, zamjenik i vodočuvar kontinuirano kontroliraju zaštitne objekte, a naročito slaba mjesta na dionici, izvještavaju rukovoditelja područja i poduzimaju potrebne mjere za zaštitu objekata

Dionica br. D.3.17 .**rijeka Londža, d.o.; Frkljevci - akumulacija Londža**

rkm 0+000 - 0+28+070 (28,070 km)

Desni nasip Londže

ukupno 12,625 km nasipa

Tablica 0-17: Izvadak iz Privitka 1 - Dionica D.3.17.

Dionica obrane broj	VODOTOK Obala Naziv dionice Stacionaža Dužina Ukupna dužina	OBJEKTI NA KOJIMA SE PROVODE MJERE OBRANE OD POPLAVA		PODRUČJE UGROŽENO POPLAVOM Županija Općine, naselja i objekti	Mjerodavni vodomjeri i kriteriji za proglašenje mjera obrane od poplava V-vodomjer, km,(aps "0") P - pripremno stanje R - redovna obrana I - izvanredna obrana IS - izvanredno stanje M - najviši zabilježeni vodostaj
		Nasipi Naziv nasipa Naziv dionice Stacionaža po vodotoku I Stacionaža po nasipu Ukupna dužina nasipa	OBJEKTI NA DIONICI		
1	2	3	4	5	6
D.3.17.	rijeka Londža, d.o.; Frkljevci- akumulacija Londža; rkm 0+000 – 28+070 (28,070 km)	Desni nasip Londže; rkm 0+000 - 28+070 Stac. po vodotoku: rkm 0+000 -12+879 Ušće - Resnički most: km 0+000 - 3+260 (3,260 km) Resnički most - Ivanin Dvor: km 3+280 - 5+100 (1,820 km) Ivanin Dvor - V. Bilač (dolina Londže): km 5+380 - 12+925 (7,545 km) (ukupno 12,625 km nasipa)	rkm 1+684; km 1+630, vod.stepenica, rkm 2+278; km 2+231, vod.stepenica, rkm 2+528; km 2+532, vod.stepenica, rkm 2+530; km 2+536 AVS Pleternica, rkm 3+063; km 3+066, čep Ø 30, rkm 3+245; km 3+300, most, rkm 3+473; km 3+461, čep Ø 100, rkm 3+474; km 3+462, čep Ø 100, rkm 3+490; km 3+479, AVS Resnik, rkm 3+502; km 3+473, vod.stepenica, rkm 4+567; km 4+575, čep Ø 60, rkm 6+119; km 6+131, čep Ø 100, rkm 6+121; km 6+133, čep Ø 100, rkm 6+133; km 6+145, vod.stepenica, rkm 7+234; km 7+255, čep Ø 80, rkm 7+901; km 7+926, vod.stepenica, rkm 8+259; km 8+284, čep Ø 100, rkm 8+260; km 8+285, čep Ø 100, rkm 9+114; km	Požeško- slavonska; Pleternica, Čaglin, željeznička pruga: Pleternica- Našice	V - Resnik, rkm 3+490, (116,16) P = +200 R = +250 I = +300 IS= +360 M = +400 (2.6.2010.)

			9+139 , čep Ø 80, rkm 9+121; km 9+147 , vod.stepenica, rkm 9+767; km 9+795 , most, rkm 9+768; km 9+796 , vod.stepenica, rkm 10+775; km 10+809 , vod.stepenica, rkm 12+879; km 12+924 , vod.stepenica, rkm 13+890 , most, rkm 13+890 , vod.stepenica, rkm 12+907 , most, rkm 16+409 , vod.stepenica, rkm 16+410 , most, rkm 19+195 , most, rkm 19+200 , AVS Čaglin rkm 20+239 , ustava na akum. Londža rkm 28+070 , most		
--	--	--	--	--	--

Slika 12.: Tablica 0-17: Izvadak iz pivitka 1 - Dionica D.3.17.

Izvor: Studija „Registar poplavnih događaja, Područje malog sliva Orlava-Londža, Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Prethodna procjena rizika od poplava 2018.“, izrađivač: HRVATSKE VODE, Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb, rujan 2019.
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Dionica br. D.3.18.**akumulacija Londža; rijeka Londža: Čaglin - Kneževac**

rkm 20+239 - 26+877 (6,638 km)

Brana Londža kod Čaglina

km 0+000 - 0+485 (0,485 km)

Tablica 0-18: Izvadak iz Privitka 1 - Dionica D.3.18.

Dionica obrane broj	VODOTOK Obala Naziv dionice Stacionaža Dužina Ukupna dužina	OBJEKTI NA KOJIMA SE PROVODE MJERE OBRANE OD POPLAVA		PODRUČJE UGROŽENO POPLAVOM	Mjerodavni vodomjeri i kriteriji za proglašenje mjera obrane od poplava
		Nasipi Naziv nasipa Naziv dionice Stacionaža po vodotoku Stacionaža po nasipu Ukupna dužina nasipa	OBJEKTI NA DIONICI		
1	2	3	4	5	6
D.3.18.	akumulacija Londža; rijeka Londža: Čaglin - Kneževac rkm 20+239 - 26+877	Brana "Londža" kod Čaglina km 0+000 - 0+485 (0,485 km)	Ret. Londža: gruba rešetka, uljevna granevina, poslužni most, temeljni ispust Ø 1300, cjevovod Ø 600, zasunsko okno, izlazno slapište, NUS Londža	Požeško- slavonska; Čaglin, Kneževac, Valtkovac, Zdenkovic	V - NUS Londža, rkm 20+250 (139,65) P = +50 R = +250 I = +350 IS= +410

Slika 13.: Tablica 0-18: Izvadak iz pivitka 1 - Dionica D.3.18.

Izvor: Studija „Registar poplavnih događaja, Područje malog sliva Orlava-Londža, Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Prethodna procjena rizika od poplava 2018.“, izrađivač: HRVATSKE VODE, Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb, rujan 2019.
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Dionice D.3.19. i D.3.20. odnose se na lijevu i desnu obalu potoka Vrbova, od ušća u r. Orljavu do pregradnog profila (osi brane) retencije Vrbova. Vrbova je vodotok II. reda (ukupne duljine 23,864 km) koji utječe u rijeku Londžu (rkm 2+200) u Pleternici, pkm 0+000, a u pkm 7+057 je izgrađena zemljana brana (retencija osnovne funkcije zaštite nizvodnog područja od poplava – grada Pleternica i prigradskih naselja). Ovaj potok je uređen u svom donjem toku, u gradu Pleternica (kroz industrijsku zonu i uz Ivanindvorsko naselje u Pleternici), kao i uzvodno uz prigradsko naselje Gradac. Na vodotoku su izgrađene dvije vodne stepenice. Nasipima se brane niže obale uz Gradac na desnoj obali, odnosno prirodnu retenciju Gložik na lijevoj obali potoka. Obzirom na veliko slivno područje i bujični karakter ovog vodotoka, Pleternica je često bila više ugrožena vodama Vrbove, nego li rijeka Orljave i Londže. Godine 2012. je na potoku Vrbova, uzvodno grada Pleternica (profil između naselja: Lakušije i Požeške Sesvete) izgrađena retencija Vrbova.

Izgradnjom retencije Vrbova, kao i lijevoobalnog nasipa uz prirodnu retenciju Gložik, Pleternica je praktično zaštićena od velikih voda p.Vrbova. Napomena: Rukovoditelj, zamjenik i vodočuvar kontinuirano kontroliraju zaštitne objekte, a naročito slaba mjesta na dionici, izvještavaju rukovoditelja područja i poduzimaju potrebne mjere za zaštitu objekata.

Mjerodavni elementi za proglašenje mjera obrane od poplave:

Dionica obrane broj	VODOTOK Obala Naziv dionice Stacionaža Dužina Ukupna dužina	Mjerodavni vodomjeri i kriteriji za proglašenje mjera obrane od poplava V - vodomjer, km, (aps.kota „0“) P - Pripremno stanje R - Redovna obrana I - Izvanredna obrana IS - Izvanredno stanje M - Najviši zabilježeni vodostaj
D.3. 16.	rijeka Londža, l.o.; Frkljevci-akumulacija Londža; rkm 0+000 – 28+070 (28,070 km)	V - Resnik, rkm 3+490, (116,16) P = +200 R = +250 I = +300 IS= +360 M = +400 (2.6.2010.)
D.3. 17.	rijeka Londža, d.o.; Frkljevci-akumulacija Londža; rkm 0+000 – 28+070 (28,070 km)	V - Resnik, rkm 3+490, (116,16) P = +200 R = +250 I = +300 IS= +360 M = +400 (2.6.2010.)
D.3. 18.	akumulacija Londža; rijeka Londža: Čaglin - Kneževac rkm 20+239 - 26+877	V - NUS Londža, rkm 20+250 (139,65) P = +50 R = +250 I = +350 IS= +410

Slika 14.: Mjerodavni elementi za proglašenje mjera obrane od poplave

Izvor: Studija „Registar poplavnih događaja, Područje malog sliva Orljava-Londža, Plan upravljanja vodnim područjima 2022. - 2027., Prethodna procjena rizika od poplava 2018.“, izrađivač: HRVATSKE VOĐE, Ulica grada Vukovara 220, 10 000 Zagreb, rujna 2019.
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II .5. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

II.5.1. Zaštita prirode

PODRUČJA ZAŠTIĆENA TEMELJEM ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE:

Na području Općine Čaglin, prirodna vrijednosti zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode je:

- zaštićeni krajobraz „Sovsko jezero s njegovom okolinom“ od 21. studenog 1989. godine.

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽA RH / NATURA 2000

Na području Općine Čaglin, sukladno posebnom propisu o proglašenju ekološke mreže, a prema bazi podataka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (mrežna stranica <http://www.bioportal.hr>), nalaze se četiri područja ekološke mreže RH, i to (Tablica 48.):

Tablica 48.

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH / NATURA 2000 NA PODRUČJU OPĆINE ČAGLIN				
R.b.	Područja	Naziv područja	Oznaka	Površina ha
1.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Šume na Dilj gori	HR2000623	4163,48
2.		Livade kod Čaglina	HR2001292	199,82
3.		Londža, Glogovica i Breznica	HR2001328	51,62
1.	vjerojatno Područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – vPOVS	Sovsko jezero	HR2001512	2,48
Ukupno: 4 područja; 4.414,92 ha*				

*površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS i vjerojatnog Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – vPOVS

Izvor: Baza podataka Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Zavoda za zaštitu okoliša i prirode (mrežna stranica <http://www.bioportal.hr>)

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

PODRUČJA ZAŠTIĆENA ODREDBAMA PPUO ČAGLINA:

Na području Općine Čaglin, sukladno prostorno – planskim mjerama, odnosno Odredbama ovog Plana, planira se štiti „dolina potoka Pačice“, a temeljem smjernica propisanih u PPSŽ-u. Za to područje, potencijalno predviđeno za zaštitu temeljem sustava prostorno planskih mjera ovog Plana, potrebno je izvršiti dodatna istraživanja i valorizaciju, sukladno kojima bi se trebala odrediti njihova stvarna vrijednost, kao i detaljan režim korištenja, zaštite i posjećivanja - ukoliko se temeljem provedenih analiza utvrdi da navedena područja i dalje posjeduju značajke važne za određivanje statusa zaštite.

Ovim Planom omogućava se zaštita svih šumskih predjela i površina koje su, temeljem Zakona o šumama, zaštićene i evidentirane, kao i onih za čijom će se zaštitom u budućnosti pojaviti potreba.

Na području zaštićenih dijelova prirode potrebno je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, prije realizacije zahvata, odnosno izgradnje, ishoditi uvjete zaštite prirode tijela uprave nadležnog za poslove zaštite prirode. Za sve zahvate i radnje u zaštićenim dijelovima prirode potrebno je,

sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ishoditi dopuštenje tijela uprave nadležnog za poslove zaštite prirode.

Za svaki plan program ili zahvat, odnosno dijelove plana programa ili zahvata koji sam ili s drugim planovima programima ili zahvatima može imati značajan negativni utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže provodi se ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

STANJE OČUVANOSTI PRIRODE

Na području Općine Čaglin očuvanost prirode je na visokoj razini zbog velikog udjela površine pod šumama (44,22% od ukupne površine Općine Čaglin) koje imaju svoju izvornost, čistog zraka, tla i vode jer nema većih zagađivača niti je bilo značajnijih intervencija od prethodnog Izvešća.

U pogledu bioraznolikosti stanja raznovrsnosti flore i faune te staništa na području Općine vrlo je visok indeks bioraznolikosti i očuvanosti. Kod vrsta je potrebno istaknuti opasnosti i prijetnje koje se odnose na invazivne vrste, posebno one koje su opasne po zdravlje (ambrozija), a zatim i one koje su opasne po staništa (bagrem, ruj, čivitnjača, pajasen, itd.). U pogledu staništa najveći je problem zaraštanja i sukcesije na suhim i valažnim travnjacima koji su najbogatiji vrstama, a proces djeluje brzo.

II.5.2. Zaštita kulturnih dobara

Prema podacima Ministarstva kulture i medija, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi¹⁷, dostavljenim za potrebe izrade Izvešća o stanju u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2017-2021. godine, stanje zaštite kulturnih dobara na području Općine Čaglin je sljedeće:

POLAZIŠNO STANJE:

Prema stanju službene evidencije s danom 19. listopada 2021., na području Općine Čaglin nalazi se 120 kulturnih dobara: 3 zaštićena, jedno u postupku zaštite te 116 evidentiranih.

Veći dio kulturnih dobara čine arheološka nalazišta i zone (ukupno 70), dok 50 kulturnih dobara pripada nepokretnoj graditeljskoj baštini.

Na 20 arheoloških lokaliteta provedena su arheološka istraživanja (rekognosciranje, zaštitno iskopavanje ili arheološki nadzor) te su utvrđeni nepokretni i/ili pokretni nalazi iz svih razdoblja ljudske prošlosti - prapovijesti, antike, srednjeg i novog vijeka.

Arheološki lokaliteti većinom se nalaze na poljoprivrednim površinama te su izloženi kontinuiranoj ili mogućoj zemljoradnji (u slučaju trenutno zapuštenih oranica) .

Potencijalnu ugrozu arheološke baštine predstavljaju eventualni građevinski ili drugi zemljani zahvati.

¹⁷ Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi (dopis: Klasa:612-08/21-10/0370, Urbroj: 532-05-02-07/4-21-02 od 21. studenog 2021.g.)

Pregledna tablica kulturnih dobara u Općini Čaglin slijedi u Tablici 49.:

Tablica 49.

Pregledna tablica kulturnih dobara na području Općine Čaglin						
r.b	Naselja	Naziv kulturnog dobra	Adresa /k.o., k.č.br.	Vrsta kulturnog dobra	Klasifikacija prema Registru	Status
1.	ČAGLIN	Dedovac – Glogovac, prapovijesno naselje	k. o. Čaglin, k. č. br. 179	Nepokretno-kulturno-povijesna cjelina	Kopnena arheološka zona	E
2.	ČAGLIN	Arheološka zona Krčevina - Staro selo, ostaci naselja iz ranog neolitika	k. o. Čaglin, k. č. br. 702, 701, 700, 699, 698, 697, 696, 695	Nepokretno-kulturno-povijesna cjelina	Kopnena arheološka zona	Z-6837
3.	ČAGLIN	Mednjak, ostaci naselja iz ranog neolitika, srednjeg eneolitika, kasnog brončanog doba te srednjeg vijeka	k. o. Sapna, k. č. br. 144/1, 525, 524, 523/1, 523/2, 522, 521, 520, 519, 518, 517, 516, 515, 514, 513; k. o. Čaglin, k. č. br. 712/2	Nepokretno-kulturno-povijesna cjelina	Kopnena arheološka zona	E
4.	ČAGLIN	Krčevine 1, naselje iz ranog neolitika	k. o. Čaglin, k. č. br. 704, 705	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
5.	ČAGLIN	Arheološko nalazište Krčevine – Brdo, ostaci naselja iz srednjeg eneolitika i ranog brončanog doba	k. o. Čaglin, k. č. br. 666, dio k. č. br. 845, k. č. br. 708	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	Z-6601
6.	ČAGLIN	Prapovijesno nalazište	Poljoprivredna površina istočno od naselja Čaglin	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
7.	ČAGLIN	Popin greb – Tušinc, prapovijesno i srednjovjekovno naselje	k. o. Čaglin, k. č. br. 748/1, 749, 750, 751, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 760/1, 761/1, 762, 763, 764, 765, 766	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
8.	ČAGLIN	Stari Čaglin - Mlinište - Bogdanuša, naselje iz mlađeg kamenog doba, srednjeg eneolitika i srednjeg vijeka	k. o. Čaglin, k. č. br. 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 820	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
9.	ČAGLIN	Crkva sv. E. Gonzage		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
10.	ČAGLIN	Stambeno-poslovna katnica Kolodvorska 5		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
11.	DJEDINA RIJEKA	Krčavina, paleolitičko i mezolitičko nalazište	Njive na brdu „Krčavina“	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
12.	DJEDINA RIJEKA	Meranac, nalazište iz neolitika/eneolitika	Oranica (ranije šuma) „Meranac“	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
13.	DJEDINA RIJEKA	Močarnica, paleolitičko i mezolitičko nalazište	Njive na brežuljku „Močarnica“	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
14.	DJEDINA RIJEKA	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
15.	DJEDINA RIJEKA	Nalazište iz neolitika/eneolitika		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
16.	DJEDINA RIJEKA	Brdska visokoprizemnica k.br. 28		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E

Izvešće o stanju u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2017. – 2021.g.

17.	DJEDINA RIJEKA	Kapela sv. Mihovila		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
18.	DJEDINA RIJEKA	Ranosrednjovjekovna nekropola		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
19.	DJEDINA RIJEKA	Raspelo iz 1935.g.		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
20.	DJEDINA RIJEKA	Vatrogasni dom		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
21.	DJEDINA RIJEKA	Zgrada osnovne škole		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
22.	DOBRA VODA	Raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
23.	DOBRA VODA	Zvonara		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
24.	DOBROGOŠĆE	Popina Avlija, utvrđeno naselje iz brončanog/željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
25.	DRAGANLUG	Pilana, naselje iz ranog i razvijenog neolitika, kasnog eneolitika, ranog brončanog doba te mlađeg željeznog doba	Višeslojno naselje na brežuljku visine 135-138 m	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
26.	DUBOKA	Prapovijesno naselje		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
27.	DUBOKA	Nalazište iz neolitika/eneolitika		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
28.	DUBOKA	Visoka prizemnica		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
29.	DUBOKA	Zvonara		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
30.	IMRIJEVCI	Brazda, antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
31.	IMRIJEVCI	Kućište, antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
32.	IMRIJEVCI	Arheološko nalazište Palačica, ostaci naselja iz kasnog latena, antike i srednjeg vijeka	k. o. Imrijevci, k. č. br. 255, 256/2, 256/1, 257, 258, 262, 261, 266, 267, 269, 268, 270, 271, 275/1, 273, dio k. č. br. 1303	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	Z- u postupku
33.	IMRIJEVCI	Drveno raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
34.	IMRIJEVCI	Kapela sv. Ivana Krstitelja		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
35.	IMRIJEVCI	Uzdužna prizemnica k.br. 34		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
36.	IMRIJEVCI	Zabatna kuća k.br. 21		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
37.	IVANOVC	Drveno raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno kulturno dobro	E
38.	IVANOVC	Gradina, utvrđeno naselje iz brončanog/željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
39.	KNEŽEVAC	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
40.	LATINOVAC	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
41.	LATINOVAC	Crkva Velikomučenika Georgija		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
42.	LATINOVAC	Drveno raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
43.	LATINOVAC	Dugačka uzdužna prizemnica u centru sela		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
44.	LATINOVAC	Kuća u ključ k.br. 70		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
45.	LATINOVAC	Prapovijesno nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E

Izješće o stanju u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2017. – 2021.g.

46.	LATINOVAC	Stari Latinovci, nalazište iz neolitika/eneolitika		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
47.	LATINOVAC	Raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
48.	LJESKOVICA	Kapela Duha Svetoga		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
49.	MIGALOVCI	Turska gradina, nalazište iz kasnog brončanog doba i srednjeg vijeka	U šumi iznad sela, sjeveroistočno od Ruševa: gradina s 3 koncentrična bedema i opkopima	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
50.	MIGALOVCI	Arheološko nalazište Vojvodine, ostaci groblja iz kasnog brončanog doba	k. o. Ruševo, k. č. br. 1684/1, 1684/2, 1685, 1690, 1691/1 i 1691/2 (gruntovno stanje: 1691), 1692, 1693, 1694 (gruntovno stanje: 1694/1 i 1694/2); 1695/1, 1695/2, 1695/3 i 1695/4 (gruntovno stanje: 1695/1A, 1695/1B, 1695/2A i 1695/2B), 1696, 1697/1, 1697/2, 1698, 1699/1 i 1699/2 (gruntovno stanje: 1699), 1700/1, 1700/2, 1712, 1713, 1714, 1680	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	Z-6720
51.	MIGALOVCI	Raspelo		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
52.	MILANLUG	Kapela Gospe od krunice		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
53.	NOVA LJESKOVICA	Darkovac/Stara Ljeskovica, prapovijesno i srednjovjekovno naselje	k. o. Sapna, k. č. br. 126/1, 126/2	Nepokretno-kulturno-povijesna cjelina	Kopnena arheološka zona	E
54.	PAKA	Kremenac, paleolitičko nalazište	Oranice na brežuljku Kremenac istočno od sela Paka, kraj kojeg teče potok Pačica	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
55.	PAKA	Salaš, ostava iz kasnog brončanog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
56.	PAKA	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
57.	PAKA	Crkva sv. Petra i Pavla		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
58.	PAKA	Kapela sv. Martina		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
59.	PAKA	Utvrdeno naselje iz brončanog/željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
60.	PAKA	Zabatna kuća k.br. 4		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
61.	PAKA	Srednjovjekovno gradište	U dolini uz potok kod sela Paka	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
62.	RUŠEVO	Baščice, nalazište iz gornjeg paleolitika i mezolitika	Na oranicama na brežuljcima u zapadnom dijelu Ruševa	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
63.	RUŠEVO	Čorin grob, nalazište iz gornjeg paleolitika i mezolitika	Na južnim padinama Orlovca, najvišeg vrha Dilja (471 m)	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
64.	RUŠEVO	Donja šuma, srednjovjekovno nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
65.	RUŠEVO	Gregića Bašča, nalazište iz gornjeg paleolitika	Na oranici ispod uvale Koinac	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E

66.	RUŠEVO	Jazbine, neolitičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
67.	RUŠEVO	Kamen, nalazište iz gornjeg paleolitika/ranog mezolitika	U Ruševu, između potoka Dolinka i Bračevka	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
68.	RUŠEVO	Kamenjača, nalazište iz gornjeg/ranog mezolitika	Na niskom brežuljku iza osnovne škole i župnog stana u Ruševu	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
69.	RUŠEVO	Močnjak, nalazište iz gornjeg paleolitika	Na površini brežuljka „Močnjak“ u istočnom dijelu Ruševa iza župne crkve	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
70.	RUŠEVO	Močnjak, prapovijesno, antičko i srednjovjekovno nalazište	Poljoprivredna površina na istočnom rubu naselja Ruševo	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
71.	RUŠEVO	Pojatište, nalazište iz epipaleolitika i mezolitika	Na sjeverozapadnim padinama brežuljka Kraljevo brdo (296 m), odmah pored brežuljka na kojem je lokalitet Pušivac	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
72.	RUŠEVO	Pušivac, nalazište iz gornjeg paleolitika i mezolitika	Na oranicama brežuljka iznad potoka Dolinka	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
73.	RUŠEVO	Selište/Selišće, nalazište iz gornjeg paleolitika i mezolitika	Na oranicama oko izvora Mialjevca	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
74.	RUŠEVO	Selište, srednjovjekovno i novovjekovno nalazište	Poljoprivredna površina jugozapadno od naselja Ruševo	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
75.	RUŠEVO	Vrčanj, utvrđeno naselje iz brončanog/željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
76.	RUŠEVO	Zalazine, ostaci srednjovjekovnog utvrđenog grada		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
77.	RUŠEVO	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
78.	RUŠEVO	Selište, prapovijesno nalazište	k. o. Ruševo, k. č. br. 2162/2	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
79.	RUŠEVO	Crkva Uzašašća Isusovog		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
80.	RUŠEVO	Nalazište iz neolitika/eneolitika		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
81.	RUŠEVO	Nalazište iz brončanog/starijeg željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
82.	RUŠEVO	Nalazište iz mlađeg željeznog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
83.	RUŠEVO	Ostaci židovskog groblja		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
84.	RUŠEVO	Paleolitičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
85.	RUŠEVO	Uzdužna kuća k.br. 128		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
86.	RUŠEVO	Uzdužna kuća k.br. 1113		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
87.	RUŠEVO	Uzdužna kuća k.br. 117		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
88.	RUŠEVO	Uzdužna kuća k.br. 112		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
89.	RUŠEVO	Uzdužna kuća k.br. 35		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E
90.	RUŠEVO	Zabatna kuća k.br. 135		Nepokretno-pojedinačno	Nepokretno dobro	E

Izješće o stanju u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2017. – 2021.g.

91.	RUŠEVO	Zabatna kuća k.br. 134		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
92.	RUŠEVO	Zabatna kuća k.br. 132		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
93.	RUŠEVO	Zgrada općine		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
94.	SAPNA	Trbušnjak, naselje iz razvijenog neolitika	k. o. Sapna, k. č. br. 84, 83, 78	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
95.	SAPNA	Ambar u dvorištu kuće k.br. 21		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
96.	SAPNA	Antičko nalazište		Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
97.	SAPNA	Nalazište iz ranog neolitika	Vinograd kod Sapne	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
98.	SAPNA	Uzdužna kuća na početku sela		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
99.	SAPNA	Zvonara		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
100.	SIBOKOVAC	Zabatna kuća k.br. 16		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
101.	SIBOKOVAC	Zvonara		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
102.	SOVSKI DOL	Busnovac, nalazište iz gornjeg paleolitika i mezolitika	Brežuljak Busnovac iznad malog poljskog vrela u Donjoj Maloj	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
103.	SOVSKI DOL	Degman, nalazište iz paleolitika/mezolitika	Pašnjak Degman, u Diju, na 460 m n.v.	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
104.	SOVSKI DOL	Kapela sv. Mateja		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
105.	SOVSKI DOL	Uzdužna kuća k.br. 105		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
106.	SOVSKI DOL	Zabatna kuća k.br. 79		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
107.	SOVSKI DOL	Zabatna kuća k.br. 43		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
108.	SOVSKI DOL	Zabatna kuća		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
109.	STARA LJESKOVICA	Ostava iz kasnog brončanog doba	Nedaleko Irenovca kod Stare Ljeskovice	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
110.	STARI ZDENKOVAC	Lenja njiva, naselje iz srednjeg eneolitika, brončanog doba te starijeg i mlađeg željeznog doba		Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
111.	STARI ZDENKOVAC	Polubaše – Srednje brdo 1, naselje iz eneolitika i brončanog doba	k. o. Sibokovac k. č. br. 481/164, 481/165, 481/166, 481/167, 481/168, 481/169, 481/170	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
112.	STARI ZDENKOVAC	Polubaše – Srednje brdo 2, naselje iz kasnog srednjeg/novog vijeka	k. o. Sibokovac 481/211, 481/212, 481/213, 481/214, 481/215	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
113.	STARI ZDENKOVAC	Polubaše – Srednje brdo 3, naselje iz ranog i kasnog neolitika, srednjeg i kasnog eneolitika, kasnog brončanog i starijeg željeznog doba	k. o. Sibokovac k. č. br. 418/36, 481/37, 481/38, 481/39, 481/40, 481/41, 481/42, 481/43, 481/44, 481/45, 481/46, 481/47, 481/48, 481/49	Nepokretno- pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
114.	STARI ZDENKOVAC	Raspelo		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
115.	STARI ZDENKOVAC	Zabatna kuća s uzdužnim trijemom k.br. 35		Nepokretno- pojedinačno	Nepokretno dobro	E
116.	VLATKOVAC	Naselje iz srednjeg eneolitika i		Nepokretno-	Kopneno	E

		groblje iz kasnog brončanog doba		pojedinačno	arheološko nalazište	
117	VLATKOVAC	Selište, naselje iz mlađeg kamenog doba		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
118	VUKOJEVICA	Prosna, nalazište iz neolitika/eneolitika	Nedaleko Gradišta	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
119	VUKOJEVICA	Antičko nalazište		Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E
120	VUKOJEVICA	Prapovijesno, srednjovjekovno i novovjekovno nalazište	Poljoprivredna površina istočno od naselja Vukojevica, jugozapadno od naselja Duboka	Nepokretno-pojedinačno	Kopneno arheološko nalazište	E

Crvena slova – izvor

Izvor podataka: Ministarstvo kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi (crvena slova - podaci dostavljeni za IV. izmjene i dopune PPSŽ)

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

U Tablici 50. su prikazana zaštićena, obnovljena i ugrožena kulturna dobra na području Općine Čaglin:

Tablica 50.

Zaštićena, obnovljenih i ugroženih kulturnih dobara na području Općine Čaglin				
KULTURNA DOBARA	STRUKTURA REGISTRIRANIH KULTURNIH DOBARA	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	3
		2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	0
		3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	3

Izvor podataka: Ministarstvo kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Sustav mjera zaštite za arheološke i graditeljske baštine na području Općine Čaglin

Sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18, 32/20 i 62/20), kulturna dobra od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu te predstavljaju nacionalno blago. Na sva kulturna dobra na prostoru Općine Čaglin, primjenjuju se stoga odredbe navedenog Zakona.

Prilikom planiranja građevinskih i drugih radova na području zaštićenih (oznaka: Z) kulturnih dobara neophodno je postupiti u skladu sa sustavom mjera zaštite koji je određen rješenjem o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra, kao i u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te ovisno o vrsti zahvata ishoditi posebne uvjete, potvrdu glavnog projekta ili prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela. Građevinske intervencije u prostoru uvjetovane su prethodnim arheološkim istraživanjima u skladu s posebnim uvjetima, a svaki je mogući zahvat podređen rezultatima provedenih istraživanja

Način zaštite kulturnih dobara od *lokalnog značenja* (oznaka: L) određuje predstavničko tijelo županije, grada ili općine koje je donijelo odluku o njegovoj zaštiti, uz prethodnu suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela.

U slučaju poduzimanja građevinskih ili drugih zemljanih radova na području *evidentiranih arheoloških lokaliteta* (oznaka: E) i onih koji su u *postupku trajne zaštite* (oznaka: Z- u postupku), potrebno je prethodno zatražiti stručno mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

Ako se kod izvođenja građevinskih, poljoprivrednih ili drugih radova na preostalom području Općine Čaglin zateknu arheološki nalazi, izvođač je dužan radove prekinuti te o nalazima bez odgađanja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel.

O svim slučajevima pokretnim i nepokretnim arheološkim nalazima, na površini zemlje, pod zemljom ili pod vodom, neophodno je obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel, a predmete predati područnom muzeju.

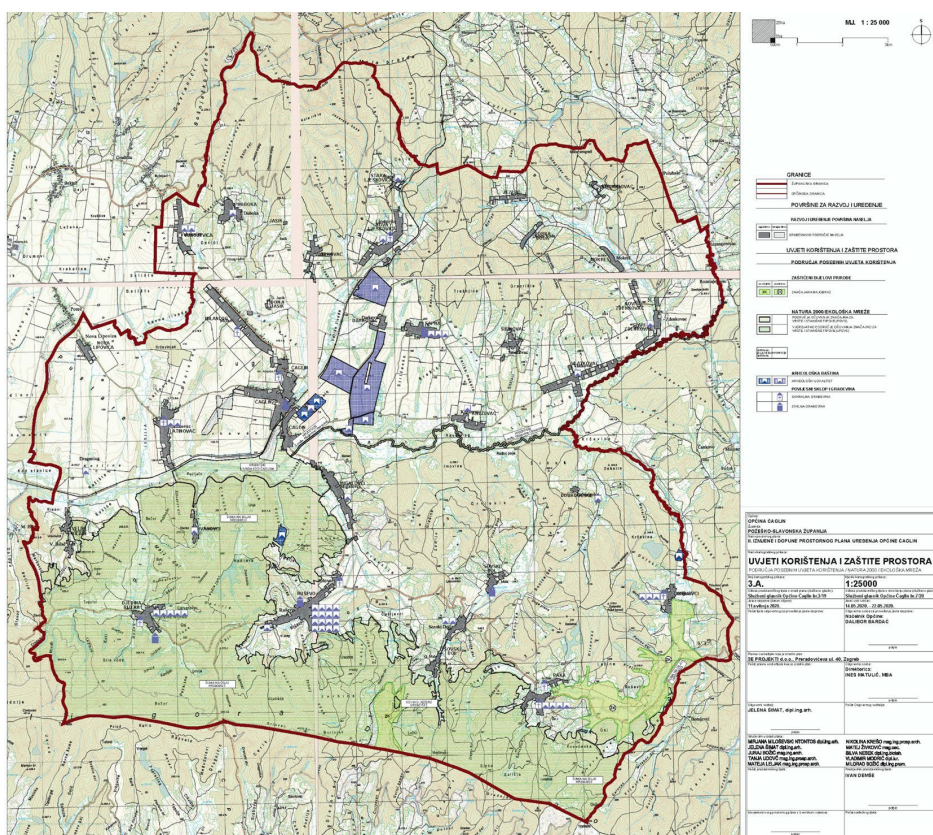
Arheološka istraživanja smiju provoditi samo stručne osobe, ovlaštene rješenjem o odobrenju nadležnog Konzervatorskog odjela.

Prema Pravilniku o arheološkim istraživanjima („Narodne novine“, br. 102/10 i 2/20), pod arheološkim istraživanjima podrazumijevaju se arheološka iskopavanja (sustavno, zaštitno, revizijsko, probno iskopavanje i arheološki nadzor), arheološki pregledi terena (rekognosciranje i reambulacija) te nedestruktivne metode (geofizička istraživanja i aeroarheologija tj. arheološka zračna fotografija).

Zabranjuje se pregled zemljišta detektorima za metal ili drugim sličnim uređajima u svrhu pronalazanja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, sukladno navedenom Zakonu.

Vlasnici kao i drugi imatelji kulturnih dobra dužni su provoditi sve mjere zaštite koje se odnose na održavanje kulturnih dobra, a koje odredi nadležno tijelo.

Kulturna dobra ili njihovi dijelovi mogu biti predmet kupoprodaje samo pod uvjetima iz Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Slika 15.: 3.A. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Područja posebnih uvjeta korištenja, Natura 2000/Okološka mreža
Izvor: PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune, dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ
Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

II.5.3. Zaštita okoliša

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine donesen je novi Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“ broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) usklađen s direktivama Europske unije.

Okoliš, sukladno navedenom Zakonu je definiran kao „*prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, more, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja koje je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja*“.

Najznačajniji novitet koji uvodi taj Zakon jest obveza provedbe strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš. Zakonom se razlučuju strategije, planovi i programi za koje se strateška procjena obvezno provodi od onih za koje se provodi postupak ocjene o potrebi strateške procjene.

Tako je izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša iz 2015., odnosno 2018. godine, u konačnici utvrđeno, da se obveza provedbe strateške procjene, između ostalih, odnosi na prostorne planove svih razina uključujući njihove izmjene i dopune i one čija se provedba financira iz sredstava Europske unije kada daju okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš i kada se utvrdi da mogu imati značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode. Za prostorne planove kojima se određuje uporaba malih površina na lokalnoj razini te za njihove manje izmjene i dopune obvezno se provodi postupak ocjene o potrebi strateške procjene. Postupak ocjene provodi se za sve prostorne planove koji daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš odnosno ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš.

Na temelju Zakona o zaštiti okoliša, donesena je Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17) kojom se, između ostalog, određuju:

- zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja zahvata na okoliš,
- zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša i
- zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš za koje je nadležno upravno tijelo u županiji nadležno za zaštitu okoliša.

U svrhu provedbe navedenih propisa nadležno Ministarstvo je dostavilo svim nadležnim upravnim tijelima županija uputu o postupanju. Od stupanja na snagu novog Zakona o zaštiti okoliša pa do kraja promatranog razdoblja na području Požeško-slavonske županije u postupku izrade i donošenja prostornih planova regionalnog i lokalnog značaja odnosno za njihove izmjene i dopune provodili su se postupci ocjene o potrebi strateške procjene.

Kako je, prema definiciji, okoliš kompleksna kategorija sastavljena od niza različitih tematskih područja, tako je i zaštita okoliša jedna od najzahtjevnijih i najsloženijih aktivnosti. Širinom svojih tematskih područja zaštita okoliša zadire u sve dijelove organizacije ljudskog društva i provodi se putem određenih ovlaštenih sektora.

Na području Požeško-slavonske županije zaštitom okoliša se u svom djelokrugu rada bave tijela državne uprave, regionalne (područne) i lokalne samouprave, specijalizirane ustanove te nevladine udruge.

Na županijskoj razini poslove zaštite okoliša obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško-slavonske županije. U Odjelu poslove zaštite okoliša obavlja jedna djelatnica, čiji poslovi između ostalog obuhvaćaju vođenje Registra onečišćivača, izdavanje

dozvola ili rješenja prema propisima zaštite okoliša, sudjelovanje u postupcima procjene utjecaja na okoliš, provođenje ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, provođenje prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, izdavanje uvjeta zaštite prirode, izradu izvješća sukladno zakonskim obvezama i dr.

Na gradskoj i općinskoj razini u pravilu nema djelatnika zaposlenih isključivo na poslovima zaštite okoliša, jer ti poslovi obavljaju se u različitim upravnim tijelima.

II.5.4. Područja posebnih karakteristika

PODRUČJA POTENCIJALNIH PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Prema PPUO Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 4/08, 4/18 i 7/20), na području Općine utvrđena su sljedeća oštećena ili ugrožena područja:

- eksploatacijsko polje kvarcnog pijeska "Mokreš"
- eksploatacijsko polje tehničkog građevnog kamena "Krndija - Gradac"
- eksploatacijsko polje tehničkog građevnog kamena "Duboka"
- divlja odlagališta otpada,
- područje pojačane erozije tla.

Za sanaciju oštećenih ili ugroženih područja potrebno je provesti sljedeće mjere:

- izgraditi , odnosno dovršiti glavni kolektor te uređaje za pročišćavanje otpadnih voda za naselja Čaglin,
- izgraditi šest planiranih uređaja za predtretman/pročišćavanje otpadnih voda (Nova Ljeskovića, Vlatkovac, Kneževac, Sovski Dol, Latinovac, Djedina Rijeka)
- eksploatacijska polja se u tijeku i nakon završetka eksploatacije moraju sanirati sukladno načinu sanacije utvrđenom u rudarskom projektu,
- divlja odlagališta otpada moraju se sanirati,

Za područje Općine Čaglin izrađena je i usvojena Procjena rizika od velikih nesreća, usvojena Odlukom o donošenju Procjene rizika od velikih nesreća za Općinu Čaglin, KLASA: 021-03/18-01/7, URBROJ: 2177/03-01-18-28, od 18. prosinca 2018. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 9/18) čiji su podaci korišteni za izradu ovog Poglavlja.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Svi kriteriji vezani za posebne mjere zaštite detaljno su razrađeni u dokumentu pod nazivom *Procjena rizika* kojeg je, temeljem važećih propisa, izradila Općina Čaglin.

Općina Čaglin je u posebnom izvratku iz *Procjene rizika*, naslovljenom kao *Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja*, utvrdila i propisala preventivne mjere, čijom se implementacijom umanjuju posljedice i učinci djelovanja prirodnih i antropogenih katastrofa i velikih nesreća po kritičnu infrastrukturu te se povećava stupanj sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.

Procjena je polazni dokument za izradu Plana zaštite i spašavanja za Općinu Čaglin, a koji se sastoji od planova po mjerama civilne zaštite i spašavanja s razrađenim zadaćama za svakog od nositelja, čijim se ostvarivanjem osigurava djelovanje operativnih snaga u aktivnostima zaštite i spašavanja na području Općine Čaglin.

Planiranje i izgradnju skloništa kao mjeru zaštite i spašavanja od ratnih opasnosti potrebno je primjenjivati temeljem navedenog Plana.

Mjere zaštite od potencijalnih prirodnih i drugih nesreća se temelje na Prostornom planu Požeško-slavonske županije te Prostornom plan uređenja Općine Čaglin.

Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara za područje Općine Čaglin radi se sa svrhom identifikacije mogućih uzročnika velikih nesreća ili katastrofa lokalne razine, kako bi se za njih mogli na vrijeme pripremiti u smislu kontrole rizika, da do ugroženosti niti ne dođe, odnosno radi odgovarajućeg djelovanja u sanaciji posljedica.

Na području Općine Čaglin ocjenjene visokim ili većim rizikom, kao prioritetne smetnje smatraju se:

- Prirodne katastrofe i velike nesreće
 - poplave,
 - potresi,
 - ostale prirodne pojave (suša i ekstremne temperature, orkanski vjetrovi i pijavice, tuča, mraz, snježne oborine i poledice, klizišta),
- tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće
 - izazvane nesrećama u gospodarskim objektima i
 - izazvane nesrećama u prometu cestovnom, željezničkom ili zračnom),
- epidemiološke i sanitarne opasnosti,
- požar i eksplozija,
- ratne opasnosti i elementarne nepogode

- **Prirodne katastrofe i velike nesreće**

- **POPLAVE**

Vodotoci na području Općine Čaglin su uglavnom bujičnog karaktera. U pojedinim dionicama vodotoci su regulirani, te ne predstavljaju prijetnju po funkcioniranje JLS. U brdskim dijelovima većinom nisu regulirani, te u slučaju dugotrajnih kiša može doći do izlivanja što bi za posljedicu imalo određenu materijalnu štetu na pratećim prometnicama i poljoprivrednim usjevima, ali to ne bi značajnije utjecalo na funkcioniranje Općine.

U svrhu preventivnog djelovanja kojim se pospješuje obrana od poplava treba provoditi slijedeće aktivnosti:

- regulirane vodotoke i retencije, obrambene nasipe, zemljane brane i ispusne uređaje na njima održavati u primjerenom stanju kako ne bi nastajale neprilike za vrijeme velikih voda,
- preostale vodotoke ili njihove dijelove, koji još nisu regulirani (pretvoreni u kanale) zadržati u prirodnom obliku, osiguravajući samo nužnu protočnost za velike vode,
- u slivovima bujičnih potoka provoditi zaštitu reljefa i šumarskim metodama sanirati degradirana tla.

Područja Općine koja su izložena eventualnom plavljenju treba predvidjeti za namjene koje nisu osjetljive na isto, pa neće trpjeti velike posljedice zbog velikih voda. U područjima gdje nisu regulirani vodotoci, a izgradnja nije suprotna Prostornom planu objekti se moraju graditi od čvrstog materijala na način da dio objekta ostane nepoplavljen i za najveće vode.

Potrebno je zaštititi postojeće lokalne izvore vode i bunare koji se moraju održavati i ne smiju zatrpavati ili uništavati na drugi način.

Zabranjuje se gradnja objekata u inundacijama (prostor između nasipa i vodotoka) te u blizini obrambenih nasipa. Osigurati slobodan prostor oko vodotoka (inundacije) kako bi se moglo vršiti redovno održavanje vodotoka i time spriječiti opasnost od poplava.

- POTRESI

Sukladno procjeni ugroženosti i privremenoj seizmološkoj karti RH područje Općine Čaglin se nalazi u seizmičkom području VII i VIII stupnja seizmičnosti po ljestvici MSK skale.

U svrhu efikasne zaštite od potresa, potrebno je konstrukcije svih građevina planiranih za izgradnju na području Općine uskladiti sa zakonskim i podzakonskim propisima za predmetnu seizmičku zonu („Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata visokogradnje u seizmičkim područjima – pročišćen tekst sa svim dopunama i izmjenama sl. list br. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 i Narodne novine 52/90).

Za područja u kojima se planira izgradnja većih stambenih i poslovnih građevina, potrebno je izvršiti geomehaničko i drugo ispitivanje terena kako bi se postigla maksimalna sigurnost konstrukcija na predviđene potrese.

Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove, omogućiti nesmetan pristup svih vrsta pomoći u skladu s važećim propisima.

U građevinama društvene infrastrukture, sportsko-rekreacijske, zdravstvene i slične namjene koje koristi veći broj različitih korisnika, osigurati prijem priopćenja nadležnog županijskog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama koje je potrebno poduzeti.

- OSTALE PRIRODNE POJAVE

SUŠA

Suša i toplinski val može uzrokovati ozbiljne štete u poljoprivredi, vodoprivredi i drugim gospodarskim djelatnostima, te može doći do poteškoća u opskrbi pitkom vodom.

Potrebno je planirati sustav za melioracijsko navodnjavanje poljoprivrednih površina, voćnjaka, povrtnjaka i svih ostalih površina jer vrlo lako u sušnim periodima dolazi do nepovratne štete dugogodišnjim nasadima.

ORKANSKI VJETROVI I PIJAVICE

Orkanski vjetrovi i pijavice od 8 i više bofora (Bf), prema Beanfortovoj ljestvici, čija brzina iznosi preko 74 km/h, pretpostavljaju primjenu propisanih uvjeta pri projektiranju i izvođenju građevina kako tijekom takvih vjetrova ne bi nastala oštećenja na građevinama i njihovim konstruktivnim dijelovima.

Takvi vjetrovi mogu nanijeti velike štete na ratarski kulturama, voću, povrću i vinogradima pa je potrebno planirati blagovremeno obavješćavanje i zaštitu. U rjeđim slučajevima uslijed olujnog nevremena može doći do oštećenja građevinskih objekata, objekata kritične infrastrukture (npr. električni ili telekomunikacijski vodovi) ili kratkotrajnog onemogućavanja odvijanja prometa, zbog pada drveća na prometnice. Uz olujne i orkanske vjetrove vezana je pojava pijavica.

TUČA

Tuča se sve češće javlja tijekom cijele godine i predstavlja prije svega veliku opasnost za poljoprivredne površine, voćnjake, povrtnjake, ali i za građevine (krovovi, prozori) te pokretnu imovinu. Potrebna je organizacija sustava za obranu od tuče.

Protugradna obrana vrši se generatorima i ostalim tehničkim sredstvima, a njome rukovodi DHMZ. Sezona obrane od tuče traje od 1.svibnja do 30.rujna, odnosno u periodu kada ova elementarna nepogoda može prouzročiti najveće štete.

MRAZ

Ugroženost usjeva od mrazeva česta je pojava u rano proljeće, naročito vinograda i voćnjaka. U svrhu zaštite potrebno je planirati zaštitu nasada pokrivanjem i odgovarajućim sličnim aktivnostima.

SNJEŽNE OBORINE I POLEDICE

Područje Općine Čaglin nije ugroženo visokim nanosima snijega koji izazivaju velike materijalne štete i uzrokuju ozbiljne poremećaje u prometu i opskrbi stanovništva. Padanje snijega neprekidno od 30 ili više cm u roku 12 sati ima obilježje elementarne nepogode.

Visoki nanosi snijega mogu nanijeti štetu zgradama i građevinama koje služe za stanovanje ili proizvodnju, a naročito starijim zgradama kojima može uzrokovati razne poremećaje na relativno kraći period. Mjerama zaštite od snježnih nanosa potrebno je organizirati učinkovitu zimsku službu za čišćenje prometnica i održavanje prohodnim tijekom zimskih mjeseci.

Poledice su učestala pojava u zimskim mjesecima, pri čemu su ugrožene sve prometnice na području Općine. Posljedice su otežano odvijanje prometa i povećana vjerojatnost pojedinačnih prometnih nesreća.

KLIZIŠTA

Na području Općine Čaglin nema evidentiranih većih klizišta.

• **Tehničko – tehnološke katastrofe i velike nesreće**

- TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE KATASTROFE IZAZVANE NESREĆAMA U GOSPODARSKIM OBJEKTIMA

U blizini lokacija gdje se proizvode, skladište, prerađuju, prevoze, sakupljaju ili obavljaju druge radnje s opasnim tvarima u apsolutnom dosegu) ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba (dječji vrtići, škole, sportske dvorane, stambene građevine i sl.).

Nove objekte koji se planiraju graditi u kojima se pojavljuju opasne tvari potrebno je locirati na način da u slučaju nesreće ne ugrožavaju stanovništvo (rubni dijelovi poslovnih zona) te obavezivati na uspostavu sustava za uzbunjivanje i uvezivanje na 112.

- TEHNIČKO-TEHNOLOŠKE KATASTROFE IZAZVANE NESREĆAMA U PROMETU (CESTOVNOM, ŽELJEZNIČKOM ILI ZRAČNOM)

Odlukom o određivanju cesta po kojima smiju motorna vozila prevoziti opasne tvari i o određivanju mjesta za parkiranje motornih vozila s opasnim tvarima („Narodne novine“, br. 57/07) određeno je da prijevoz opasnih tvari cestama na području Općine Čaglin nije dozvoljen, osim u slučajevima opskrbe gospodarskih subjekata, benzinskih postaja i stanovništva.

Budući da manjim dijelom teritorija Općine Čaglin prolazi trasa željezničke pruge II reda oznake L 205, moguća je situacija provoza svih vrsta otrovnih, zapaljivih, eksplozivnih i ostalih tvari karakterističnih i opasnih svojstava po zdravlje ljudi i okoliš.

U blizini prometnica po kojima se prevozi opasna tvar namijenjena tvrtki za proces proizvodnje ne preporuča se gradnja objekata u kojem boravi veći broj osoba (dječji vrtići, škole, sportski objekti, stambene građevine i sl.). Iste po mogućnosti locirati u unutrašnjost naselja.

• **Epidemiološke i sanitarne opasnosti**

Na području Općine Čaglin moguća je pojava epidemija (ljudi), stočnih zaraznih bolesti te bolesti biljnih poljoprivrednih proizvoda.

Sve navedene bolesti ljudi i životinja mogu se pojaviti u nešto većem obimu u slučaju velikih nesreća ili katastrofa, no obzirom na educiranost liječničkog i veterinarskog kadra, blizine većih gradova (Kutjeva, Pleternice) te dobre prometne povezanosti sa okolnim JLS i županijama, iste neće bitno utjecati na funkcioniranje jedinice lokalne samouprave.

Gospodarske građevine za uzgoj životinja ne smiju se graditi u radijusu od 500 m oko potencijalne lokacije vodocrpilišta.

Obzirom na pojavu bolesti kao što su ptičja gripa a posebno svinjska kuga, Bolest kvrgave kože (Lumpy skin disease) tamo gdje je to još moguće potrebno je u vangradskim naseljima spriječiti širenje istih i njihovo spajanje, odnosno ostaviti razmake koji omogućavaju stvaranje dezinfekcijskih barijera – koridora.

• **Požar i eksplozija**

Položaj, projektiranje i gradnja svih građevina moraju se uskladiti s posebnim propisima o zaštiti od požara i eksplozije.

Prilikom svih intervencija u prostoru te izrade dokumenata prostornog uređenja užih područja koji se izrađuju na temelju ovog Plana obvezno je koristiti odredbe posebnih propisa koji reguliraju ovu oblast.

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi moraju se graditi na sigurnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja prema posebnim propisima.

Eventualnim planiranjem gospodarske zone u kojoj će se skladištiti zapaljive tekućine i plinovi, kod izgradnje takve vrste građevina, potrebno je predvidjeti sigurnosne udaljenosti od drugih objekata, a u skladu s odredbama posebnog zakona i podzakonskim aktima koji reguliraju ovu problematiku.

U slučaju kada se kod građevina gospodarske namjene bučnih i/ili potencijalno opasnih djelatnosti utvrđuju prostorni elementi za novu izgradnju ili dogradnju, odnosno izmjenu postojećeg tehnološkog procesa u postojećim građevinama (ukoliko im sadržaj odgovara uvjetima gradnje osnovnih ili pratećih djelatnosti funkcionalne zone naselja), a gdje se tijekom tehnološkog procesa upotrebljavaju ili razvijaju agresivni i štetni plinovi ili tekućine ili postoji opasnost od eksplozije, za navedene zahvate će biti potrebno dokazati primijenjene mjere zaštite.

Kod gradnje plinovoda potrebno je primjenjivati odredbe posebnih propisa za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, uvažiti opće akte lokalnog distributera plina te posebnu pažnju posvetiti sigurnosnim udaljenostima od magistralnih i distributivnih plinovoda.

Tako je u pojasu širokom 30,0 m s jedne i s druge strane računajući od osi magistralnog plinovoda nakon izgradnje istog zabranjena izgradnja stambenih građevina.

Iznimno, stambene građevine se mogu graditi u pojasu užem od 30,0 m ako je njihova gradnja već bila predviđena Planom prije projektiranja plinovoda, te ako se primjene posebne zaštitne mjere, s time da najmanja udaljenost stambene građevine od plinovoda mora biti:

- za promjer plinovoda do 125 mm 10,0 m
- za promjer plinovoda od 125 do 300 mm 15,0 m
- za promjer plinovoda do 500 mm 20,0 m
- za promjer plinovoda većeg od 500 mm 30,0 m

Plinovodi međunarodnog i magistralnog karaktera moraju biti udaljeni od drugih objekata prema važećim stručnim standardima i posebnim uvjetima nadležnih tijela, a koji će proizaći iz suvremenih tehničkih rješenja i pristupa razvoju tehnologije.

Udaljenost plinovoda od postojećih građevina, uz primjenu posebnih mjera zaštite, može biti i manja.

Obzirom da su postojeći distributivni plinovodi na području Općine većim dijelom izgrađeni od čeličnih cijevi i dotrajali, preporuča se, gdje je to moguće, prilikom rekonstrukcije ulica i cestovnih pravaca, i rekonstrukcija rečenih plinovoda.

U pojasu širine 5 m s jedne i druge strane računajući od osi plinovoda zabranjuje se sadnja biljaka čije korijenje raste dublje od 1,0 m odnosno za koje je potrebno obrađivati zemljište dubljine od 1,5 m.

U dogovoru s lokalnim distributerima potrebno je voditi računa o sigurnosnim udaljenostima od električnih, elektroničkih komunikacijskih, komunalnih i drugih instalacija.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevine, kao i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, potrebno je do postojećih i planiranih građevina osigurati nesmetan vatrogasni pristup vatrogasnoj tehnici i gasiteljima, a sukladno odredbama posebnog propisa o uvjetima za vatrogasne pristupe.

U svezi toga potrebno je precizno odrediti lokaciju i površine za ljetne terase ugostiteljskih objekata i mjesta za parkiranje ispred građevina, posebno u središnjim dijelovima grada, iz razloga da se osigura prolazak i pristup vatrogasnoj tehnici.

Vatrogasni pristup mora se osigurati s javne površine ili preko vlastite građevne čestice. Iznimno, vatrogasni pristup se može osigurati i preko susjednih parcela uz uknjižbu prava služnosti prolaza.

U svezi toga potrebno je precizno odrediti lokaciju i površine za ljetne terase ugostiteljskih objekata i mjesta za parkiranje ispred građevina, posebno u središnjim dijelovima naselja, iz razloga da se osigura prolazak i pristup vatrogasnoj tehnici.

U svrhu sprječavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti:

- udaljena od susjednih građevina najmanje 4,0 m ili manje, ako se dokaže da se požar neće prenijeti na susjedne građevine, uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevine, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevine i druge faktore, ili
- u protivnom od prethodnog stavka građevina koja se gradi na udaljenosti manjoj od 4,0 m od susjedne, treba se od susjednih građevina odvojiti požarnim zidom koji, ukoliko se izvodi goriva krovna konstrukcija, mora presijecati krovšte po cijeloj dužini te mora biti izveden sukladno posebnim propisima iz segmenta zaštite od požara.
- radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara u građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz, određen prema posebnom propisu.

Prijevoz opasnih tvari može se očekivati na državnim cestama koje sve prolaze kroz naseljena područja. Slijedeći pravce kretanja državnih cesta najugroženija naselja su:

- Državna cesta (D38) od (D5) Pakrac- (D69) Kamenska- (D51) Brestovac-Požega-(D49) Pleternica – (D53) Ruševo – (D36) Đakovo
- G.P.D. Miholjac (gr. R.Mađarska) – Našice – G.P. Sl.Brod (gr.BiH)

Istjecanje opasnih tvari bi se osobito odrazilo na opskrbu stanovništva hranom i vodom, te na zdravstvenu skrb. Posljedice proistekle istjecanjem opasnih tvari u zemljište bile bi osobito zatrovana zemlja i voda, te posebno biljke, ljudi i životinje.

Prilikom nove izgradnje potrebno je voditi računa o prostornim uvjetima zaštite od požara, posebice o:

- mogućnosti evakuacije i spašavanja ljudi, životinja i imovine,
- sigurnosnim udaljenostima između građevina ili njihovom požarnom odjeljivanju,
- osiguranju pristupa i operativnih površina za vatrogasna vozila,
- osiguranju dodatnih izvora vode za gašenje,

a uzimajući u obzir i postojeća i nova naselja, odnosno građevine, postrojenja i prostore te njihova požarna opterećenja i zauzetost osobama.

Planiranim zahvatima u prostoru ne smije se onemogućiti slobodan ulaz/izlaz vatrogasne tehnike iz/u građevinu Vatrogasnog doma DVD-a Čaglin, kako se ne bi umanjila efikasnost vatrogasnih intervencija.

Na području Općine Čaglin potrebno je predvidjeti izgradnju, odnosno rekonstrukciju vanjske hidrantske mreže, sukladno odredbama posebnog propisa.

Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i plana zaštite od požara, a planiranih temeljem Županijskog plana zaštite od požara.

Prostornim planovima treba utvrđivati koncentrični način izgradnje unutar područja, bez obzira na namjenu, radi što učinkovitije kurativne zaštite od požara (izbjegavati longitudinalnu izgradnju).

Sukladno posebnim propisima potrebno je ishoditi suglasnost nadležne Policijske uprave za mjere zaštite od požara primijenjene projektnom dokumentacijom za zahvate u prostoru na građevinama određenim prema tim propisima.

- **Ratne opasnosti i elementarne nepogode**

Gradnja skloništa kao mjera sklanjanja planira se sukladno postojećim propisima.

Posebnim propisom propisano je planiranje objekata za zaštitu stanovništva u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko 2.000 stanovnika.

Unutar obuhvata Općine Čaglin ne nalazi se naselje s više od 2.000 stanovnika te sukladno tome nije potrebno planirati skloništa ili druge objekte za zaštitu stanovništva.

Skloništima se ne smatraju građevine, odnosno podrumske i druge prostorije u građevinama koje mogu biti prilagođene za sklanjanje ljudi, ali je potrebno iste planirati ili predvidjeti tamo gdje se okuplja veći broj ljudi (građevine u kojima borave djeca, stacionarne zdravstvene ustanove, veći trgovački ili sportski centri i sl.).

Za takve prostore treba predvidjeti i njihovu drugu namjenu, a građevinski ih je potrebno izvesti na način da se mogu brzo prilagoditi za sklanjanje osoba.

Za mjeru zbrinjavanja potrebno je predvidjeti veće građevine (domove, škole, sportske dvorane, veća skladišta ili hale), a ako nema dovoljno građevina potrebno je predvidjeti veći prostor s mogućnošću brzog priključka na komunalnu infrastrukturu (igrališta, neizgrađena građevinska zemljišta i sl.)

Vlasnici i korisnici građevina u kojima se okuplja veći broj osoba (škole, sportske dvorane, veći trgovački centri i dr.) dužni su, sukladno posebnom zakonu, uspostaviti i održavati odgovarajući sustav uzbunjivanja građana te ga povezati s Centrom 112 (Državna uprava za zaštitu i spašavanje).

Prema maksimalnim magnitudama potresa širi prostor Općine Čaglin, se nalazi u seizmičkom području VII i VIII stupnja seizmičnosti po ljestvici Mercalli-Cancani-Sieberg (MCS).

Pri analizi korištene su karte s tumačem koje su sastavni dio Nacionalnog dodatka za niz normi.

Na području Općine Čaglin utvrđen je maksimalni intenzitet potresa a mogu se očekivati VIII° MCS ljestvice koje obuhvaća sedam naselja (Djedina Rijeka, Ivanovci, Migalovci, Paka, Ruševo, Sovski Dol i Veliki Bilač). Zaštita građevina od potresa provodi se projektiranjem i gradnjom građevina, sukladno posebnim propisima normi HRN EN 1998-1:2011/NA:2011, Eurokod 8: Projektiranje

potresne otpornosti konstrukcija - 1. dio: Opća pravila, potresna djelovanja i pravila za zgrade. Obzirom da iznosa horizontalnih vršnih ubrzanja tla tipa A (a_{gR}) za povratna razdoblja od $T_p = 95$ i 475 godina izraženih u jedinicama gravitacijskog ubrzanja ($1 g = 9.81 \text{ m/s}^2$). Za područje obuhvata ovog plana vrijednost T_p iznosi do 0,167g do 0,201g.

Kod projektiranja objekata visokogradnje mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost sukladno podacima seizmološke karte za povratni period od 500 godina prema kojoj ovo područje ulazi u nekadašnje zoniranje zona od VII do VIII° MCS ljestvice.

Na području Općine utvrđeno je poplavno područje. Do izgradnje nasipa ili provođenja drugih mjera, kojim će se ovo područje zaštititi od poplave, na poplavnom području nije dozvoljena gradnja građevina koje se mogu graditi van građevinskog područja, izuzev vodnogospodarskih građevina i vodova infrastrukture.

U pravilu se ne dozvoljava gradnja u potencijalno poplavnim područjima kako ne bi dolazilo do ugrožavanja ljudi i imovine, osim iznimno, a tada je potrebno predvidjeti zaštitu od poplava.

II.6. Obvezni prostorni pokazatelji

Prema odredbama članka 8. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15), sastavni dio Izvješća o stanju u prostoru Općine Čaglin su sljedeći obvezni prostorni pokazatelji (Tablica 51.):

Tablica 51.

OBVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI ZA PODRUČJE OPĆINE ČAGLIN						
	Osnovna tematska cjelina	Skupina pokazatelja		Pokazatelj	Način prikaza	Izvor podataka
OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika (Popis 2011.)	2.111	DZS
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika 2021./2011.	87,89	
			3.	Prirodni prirast/pad stanovništva (2021.)	-34	
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava	689	DZS
			2.	Indeks rasta broja kućanstava	78,92	
			3.	Prosječna veličina kućanstava	3,06	
1.2.	SOCIJALNO GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti	92,69%	MRRFEU
			2.	Stupanj razvijenosti	II.	
2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	31	DZS
			2.	Gustoća naselja	173,93 naselja /1000km ²	
			3.	Gustoća naseljenosti	11,84 stanovnika /km ²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina naselja	17.822,91 ha	PPUO Čaglin
		B. Građevinska Područja naselja (GPN)	1.	Površina GP naselja – ukupno planirana	572,46 ha	PPUG Pleternice
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,21 %	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	2,52 %	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	21,46 %	
			5.	Udio neuređenog GPN u odnosu na ukupno GPN	0,00 %	
			6.	Broj stanovnika / ukupna površina GP	3,69 stanovnika/ha	
			7.	Broj stanovnika / izgrađena površina GP	4,70 stanovnika/ha	
8.	Broj stanovnika / neizgrađena površina	17,18 stanovnika/ha				

				GP					
2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja –ukupno planirana	47,14 ha 0,022 ha/st	PPUO Čaglin			
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:					
			2.a.	Ugostiteljsko - turistička namjena	23,00 ha 48,79 % 0,011 ha/st				
			2.b.	Gospodarska namjena	15,76 ha 33,43 % 0,007 ha/st				
			2.c.	Sport i rekreacija	1,71 ha 3,63 % 0,0008 ha/st				
			2.d.	Područja posebne namjene	-				
			2.e.	Površine groblja	6,67 ha 14,15 %				
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	-				
4.	Broj turističkih postelja po km ² obalne crte	-							
3.	POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST								
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURNA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama: - državne ceste - županijske ceste - lokalne ceste - nekategorizirane ceste	Uk. 396,36 34,50 4,90 37,34 319,62	km	HAC, HC, ŽUC, UO za promet		
			2.	Udio pojedinih vrsta: - državne ceste - županijske ceste - lokalne ceste - nekategorizirane ceste	8,70 1,24 9,42 80,64	%			
			3.	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja) - državne ceste - županijske ceste - lokalne ceste - nekategorizirane ceste	Uk. 2,22 0,19 0,03 0,21 1,79	km/km ²			
			B. Željeznički promet	1.	Duljina pruge prema vrsti: - dvokolosječne - jednokolosječne	- 12,81		km	HŽ
				2.	Udio pojedinih vrsta: - dvokolosječne - jednokolosječne	0 100		%	
				3.	Gustoća željezničkih pruga - dvokolosječne - jednokolosječne	- 0,025		km/km ²	
		C. Zračni promet	1.	Broj zračnih luka prema vrstama	0	broj	MPPI		
			2.	Površina zračnih luka	0	km ²	PPŽ		
		D. Pomorski promet	1.	Broj luka prema vrsti	-	broj	MPPI		
			2.	Površina kopnenog dijela luke	-	ha			

			3.	Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-	broj	
		E. Riječni promet	1.	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci	-	broj	MPPI
			2.	Klasa i duljina plovnih putova	-	klasa, km	
		F. Elektroničke komunikacije	1.	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,09	broj/100s t	HAKOM
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	1.	Duljina elektroopkrbnih vodova prema vrstama: - visokonaponski - srednjenaponski - niskonaponski	Uk. 117,046 0,826 63,6 52,62	km	HEP
			2.	Udio elektroopkrbnih vodova prema vrsti: - visokonaponski - srednje naponski - niskonaponski	0,71 54,34 44,95	%	
		B. Opskrba plinom	1.	Duljina plinovoda po vrstama: - magistralni plinovod - lokalni plinovod	Uk. 32,4 32,4 0,0	km	HEP Plin Plinacro Montcogim – plinara
			2.	Udio prema vrsti plinovoda: - magistralni plinovod - lokalni plinovod	100 0	%	
		C. Opskrba naftom	1.	Duljina naftovoda	-	km	JANAF, INA
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1.	Duljina javne vodoopkrbne mreže	40,427	km	TEKIJA d.o.o.
			2.	Potrošnja pitke vode* • domaćinstvo • gospodarstvo	30549,19 13493,8	m ³	
		B. Pročišćavanje otpadnih voda	1.	Duljina kanalizacijske mreže*	9,730	km	TEKIJA d.o.o.
			2.	Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet	1 2300	Broj, ES	
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	1.	Broj i površina odlagališta prema vrstama - Aktivna odlagališta	-	broj, ha	AZO PPUO/G
			2.	Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina) sanirano sanacija u tijeku sanacija u pripremi	-	broj	
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA						
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1.	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	8.344,75 ha		PPUO Čaglin
			2.	Udio poljoprivrednog zemljišta	46,82 %		
			3.	Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	3,95 ha/stanovniku		
		B. Šumarstvo	1.	Ukupna površina šumskog zemljišta	7.880,86 ha		
			2.	Udio šumskog zemljišta	44,22 %		

			3.	Površina šumskog zemljišta po stanovniku	3,73 ha/stanovniku		
		C. Vode	1.	Površine površinskih voda po vrstama	593,33 ha		
			1.a.	vodotoci			
			1.b.	akumulacije			
			1.c.	retencije			
			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu županije	-		
			3.	Duljina vodotoka	km		
			D. Morska obala	1.	Morska obala - dužina obalne crte	-	
		E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	3 cca 27,5 ha		
			1.a.	tehničko-građevni kamen	2 cca 22,5 ha		
			1.b.	Kremeni pijesak	1 cca 5,0 ha		
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	1		MGOR, ZZOP
			2.	Područja ekološke mreže, prema vrsti ukupno	4 4.414,92 ha***		
			2.a.	Područja ekološke mreže značajna za ptice - POP	-		
			2.b.	Područje ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove - POVS	3 4.414,92 ha		
			2.c.	vjerojatno Područje očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – vPOVS	1 2,48		
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih kulturnih dobara ukupno	9	broj	MK
			1.a.	graditeljska baština	7	broj	
			1.b.	arheološka baština	2	broj	
			1.c.	memorijalna baština	0	broj	
			2.	Broj preventivno zaštićenih kulturnih dobara ukupno	0	broj	
			2.a.	graditeljska baština	0	broj	
			2.b.	arheološka baština	0	broj	
			2.c.	memorijalna baština	0	broj	
			3.	Broj obnovljenih kulturnih dobara ukupno	0	broj	

			3.a.	graditeljska baština	0	broj	
			3.b.	arheološka baština	0	broj	
			3.c.	memorijalna baština	0	broj	
			4.	Broj ugroženih kulturnih dobara ukupno	3	broj	
			4.a.	graditeljska baština	2	broj	
			4.b.	arheološka baština	2	broj	
			4.c.	memorijalna baština	0	broj	
			5.	Broj kulturnih dobara kod kojih je obnova u tijeku ukupno	1		
			5.a.	graditeljska baština	1		
			5.b.	arheološka baština	0		
			5.c.	memorijalna baština	0		
	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		Opisno u tekstualnom dijelu Izvješća			
5.	DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA						
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP na snazi - PPP-SŽ - PPUG - DPU (UPU)	1 1 1	broj	ZPU, JLS
			2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP na snazi - PPP-SŽ - PPUO/G - DPU (UPU)	3 2 -	broj	
			3.	Broj PP u izradi (uključivo ID): - PPP-SŽ - PPUO/G	1 -	broj	
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama***		broj	UO za gospodarstvo i graditeljstvo
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj PP ili pojedinačnih zahvata	-	broj	ZPU
			2.	Površina	-	ha	
5.4.	URBANA SANACIJA		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	-	broj	UO za prostorno uređenje AZONIZ ZPU
			2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	-	broj	

* Opisano u tekstualnom dijelu ovog Izvješća kroz promatrano razdoblje

** Upravni odjela za gospodarstvo i graditeljstvo (Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša) Požeško - slavonske županije ne prati izdavanje akata prema gradovima i općinama kojima se akti izdaju već ukupan broj izdanih akata na području županije.

***površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS i vjerojatnog Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – vPOVS

- nema pojave ili podaci nisu dostupni

Izvori: navedeni u Tablici 51.

Obrada podataka: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2021.

III. ANALIZA IZRADE I PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

III.1. Izrada prostornih planova

Učinkovitost prostornog planiranja na nivou grada/općine osiguravaju predstavnička i izvršna tijela jedinica lokalne samouprave donošenjem dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata temeljem posebnih propisa koji utječu na gospodarenje prostorom.

Od prihvaćanja prethodnog Izvešća o stanju u prostoru Općine Čaglin do početka izrade ovog Izvešća, došlo je do promjene u zakonskoj regulativi u području prostornog uređenja. Novim Zakonom o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13, 65/17, 65/17, 39/19 i 98/19 – u daljnjem tekstu Zakon) uvedene su značajnije novine u smislu razina donošenja prostornih planova, sadržaja, standarda, te postupka izrade i donošenja, a prestao je važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12). Od svih navedenih novina najznačajnija da će se izrada prostornih planova na svim razinama vršiti sukladno novim pravilnicima kojima će se odrediti standard izrade elaborata i elektronički standard prostornih planova, čime je novi, trenutno važeći Zakon u odnosu na prethodno važeći propisao izradu prostornih planova najnovije generacije.

Trenutno važećim Zakonom određena je izrada Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske koja je temeljni državni dokument za usmjerenje razvoja u prostoru i ima svrhu ostvarivanja ciljeva prostornog uređenja, kojom se određuju dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru. Za izradu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske odgovorno je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, stručni izrađivač je Hrvatski zavod za prostorni razvoj, a Hrvatski sabor ju je donio na sjednici 13. listopada 2017. Objavljena je u službenom glasilu 31. listopada 2017. godine („Narodne novine“, broj 106/17).

Sukladno Zakonu određena je izrada prostornih planova državne, područne (regionalne) i lokalne razine, i to:

- državne razine - Državni plan prostornog razvoja, prostorni plan ZERP-a, Prostorni plan epikontinentalnog pojasa Republike Hrvatske, prostorni plan nacionalnog parka, prostorni plan parka prirode i drugi prostorni planovi područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana Državnim planom prostornog razvoja i urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja.
- područne (regionalne) – prostorni plan županije, Prostorni plan Grada Zagreba i urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu županijskog značaja
- lokalne razine – prostorni planovi uređenja grada, odnosno općine, generalni urbanistički plan, urbanistički plan uređenja koji nisu državne i područne (regionalne) razine.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 106/17) i Prostorni plan županije Požeško-slavonske („Požeško-slavonski službeni glasnik, br. 5/02 i 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19) daju smjernice i okvir za izradu Prostornog plana uređenja Općine Čaglin.

Temeljem Zakona:

- prostorni plan mora biti u skladu sa trenutno važećim Zakonom i propisima donesenim na temelju tog Zakona.
- prostorni plan niže razine mora biti usklađen s prostornim planom više razine
- prostorni plan užeg područja mora biti usklađen s prostornim planom šireg područja iste razine
- prostorni planovi iste razine moraju biti međusobno usklađeni.

III.1.1. Prostorni planovi izrađeni za područje Općine Čaglin

PPP-SŽ	Prostorni plan županije
PPUO/G	Prostorni plan uređenja općine/grada
UPU	Urbanistički plan uređenja
DPU	Detaljni plan uređenja

A) PROSTORNI PLANOWI NA SNAZI

- **Prostorni planovi područne (regionalne) razine**

Tablica 52.

Prostorni planovi područne (regionalne) razine			
Naziv plana	Datum donošenja plana	Naziv glasnika	Površina ha
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA			
PPP-SŽ	05.07.2002.	Požeško-slavonski sl. glasnik, br. 5/02 i 5A/02	181.524
PPP-SŽ - I. ID	01.07.2011.	Požeško-slavonski sl. glasnik, br. 4/11	
PPP-SŽ – Ciljane ID	26.05.2015.	Požeško-slavonski sl. glasnik, br. 4/15	
PPP-SŽ - III. ID	26.07.2019.	Požeško-slavonski sl. glasnik, br. 5/19	
		Požeško-slavonski sl. glasnik, br. 6/19 – pročišćeni tekst	

Izvor: ISPU, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavod za prostorno uređenje P-SŽ, 2021.

- **Prostorni planovi lokalne razine**

Tablica 53.

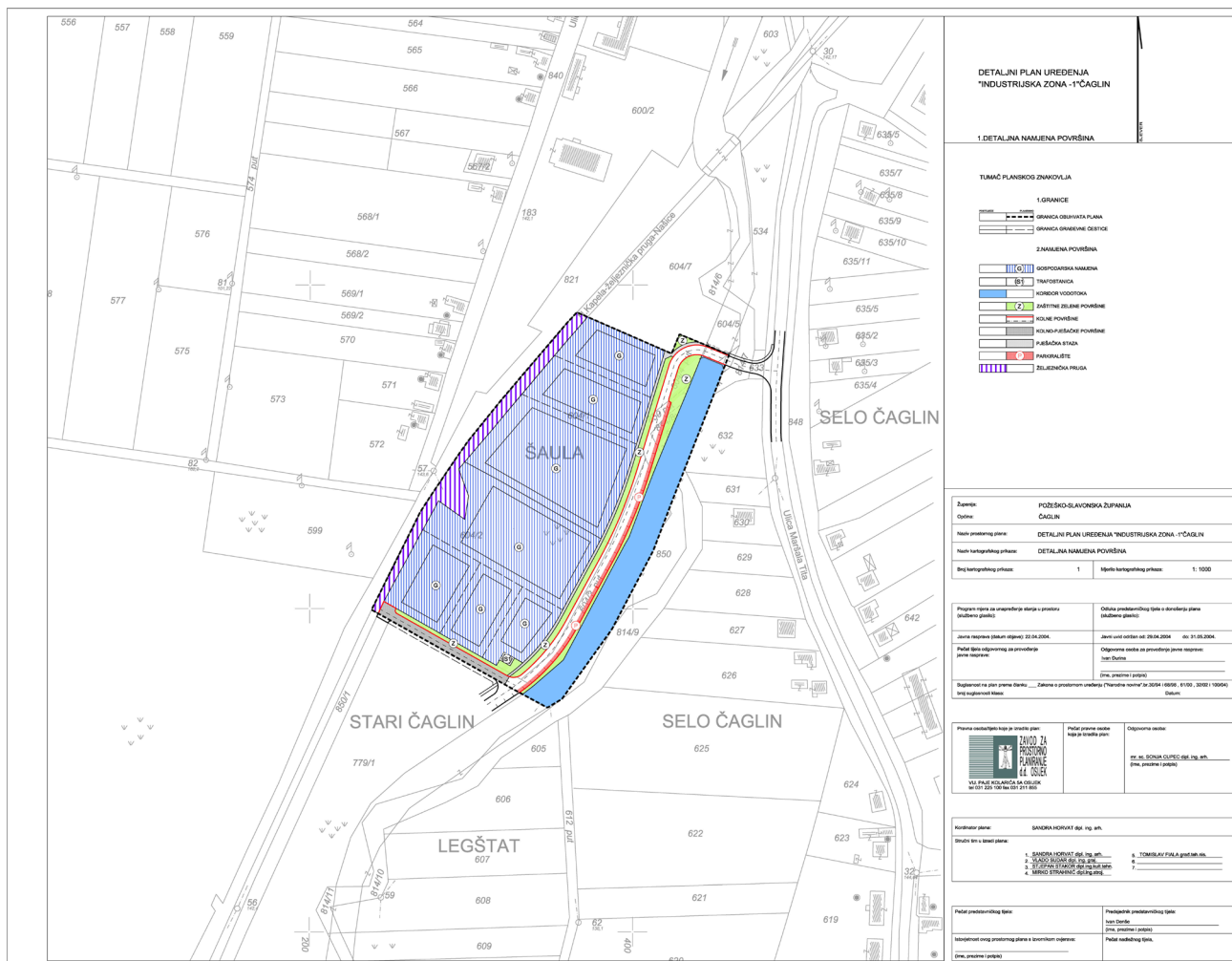
Prostorni planovi lokalne razine			
Naziv plana	Datum donošenja plana	Naziv glasnika	Površina ha
OPĆINA ČAGLIN			
PPUO Čaglin	09.12. 2008	Sl. glasnik Općine Čaglin br. 04/08	17.961
PPUO Čaglin - I. ID	11.04.2018	Sl. glasnik Općine Čaglin br. 04/18	
PPUO Čaglin – II. ID	13.07.2020	Sl. glasnik Općine Čaglin br. 07/20	
DPU Industrijska zona - Čaglin	24.09.2004.	Sl. glasnik Općine Čaglin br. 4/04.	2,9

Izvor: PPUO/G, ISPU, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

Detaljni plan uređenja „Industrijska zona – 1“ Čaglin

Detaljni plan uređenja „Industrijske zone – 1“ Čaglin donesen je 24. rujna 2004. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 04/04), a trenutno, sukladno članku 200. važećeg Zakona o prostornom uređenju, ima status urbanističkog plana uređenja te se, u slučaju potrebe, može planirati njegova izmjena i dopuna sukladno važećim zakonskim odredbama.

Slika 17. : IZVOD IZ DPU-a „INDUSTRIJSKA ZONA 1“ ČAGLIN - Kartografski prikaz 1. " DETALJNA NAMJENA POVRŠINA“, u mjerilu 1:1.000.

Izvor: UPU gospodarske zone Čaglin, Dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ

Obrada: Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2022.

III.1.2. Prostorni planovi u izradi za područje Općine Čaglin

- Prostorni planovi područne (regionalne) razine

Tablica 54.

PROSTORNI PLAN POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJE (Požeško-slavonski sl. glasnik br. 5/02 i 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19 i 6/19 - pročišćeni) IV. Izmjene i dopune	
Izrađivač:	Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije
Obuhvat:	181.524 ha
Početak izrade:	11.03.2021. - Datum objave Odluke o izradi – Požeško-slavonski službeni glasnik, br. 2/21
Strateška procjena utjecaja na okoliš:	Donijeta je Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš IV. ID Prostornog plana Požeško-slavonske županije (Klasa: 351-03/21-01/14, URBROJ: 2177/1-02-21-1 od 22. travnja 2021. godine) te se provodi postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš.
Javna rasprava:	-
Prikupljanje mišljenja i suglasnosti:	-
Planirani rok za donošenje:	-

Izvor: Odluka o izradi IV. Izmjena i dopuna PPP-SŽ i ostala dokumentacija Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2021. g.
 Obrada: Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2021. g.

III.1.3. Prostorni planovi obvezni za izradu za područje Općine Čaglin

Sukladno potrebama prostornog uređenja Općine Čaglin, Izmjenama i dopunama PPUO Čaglin iz 2018. i 2020. godine, provedena su redefiniranja obveza izrade prostornih planova, a posljednjim II. Izmjenama i dopunama iz 2020. utvrđena je trenutno važeća obveza izrade sljedećih urbanističkih planova uređenja (UPU):

- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone „Industrijska zona – 2“ Čaglin,
- Urbanistički plan uređenja ugoditeljsko–turističko–gospodarske zone Ribnjaci - Čaglin

Područja za koja se utvrđuje obveza izrade prostornih planova označene su na kartografskom prikazu broj 3.B. „UVJETI KORIŠTENJA I OGRANIČENJA U PROSTORU – Područja posebnih ograničenja u korištenju, Uređenje zemljišta, Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja, Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite“ – Izmjene i dopune PPUO Čaglina u mjerilu 1:25.000 te na kartografskom prikazu: 4.26. „GRAĐEVINSKA PODRUČJA – naselje Čaglin, u mjerilu 1 : 5000.

III.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

III.2.1. Izdavanje akata za provedbu prostornih planova

Provedba prostornih planova sastavni je dio prostornog planiranja i slijedi nakon izrade i donošenja prostornog plana. Svaki zahvat u prostoru provodi se sukladno prostornom planu, odnosno u skladu s aktom za provedbu prostornog plana i posebnim propisima. Prostorni plan provodi se izdavanjem lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata te građevinske dozvole na temelju posebnog zakona.

Akte za provedbu prostornih planova na području Općine Čaglin izdaje Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško - slavonske županije, te Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, ako je određeno posebnim propisom.

Upravni odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško - slavonske županije¹⁸ ne prati izdavanje akata prema gradovima i općinama na kojima se akti izdaju već ukupan broj izdanih akata na području Županije. U razdoblju od 2016. do sredine 2019. godine, uz nadležni Upravni odjel, rješenja o izvedenom stanju izdavala je i Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada.

Svakako treba istaknuti činjenicu da se predmeti vezani za izdavanje navedenih dozvola rješavaju u rokovima sukladno Zakonu o prostornom uređenju i Zakona o gradnji, Zakonu o općem upravnom postupku, te u skladu s prostornim planovima i svim važećim posebnim zakonima i propisima. Složenost obavljanja predmetnih poslova proizlazi osobito i iz velikog broja zakona i propisa koji se odnose i primjenjuju u postupcima (svi zakoni iz područja prostornog uređenja i gradnje, zaštite okoliša i prirode, zaštite zraka, zakon o otpadu, i sl.), te svi pripadajući pravilnici, tehnički propisi, uredbe, norme i dr.

Za potrebe daljnjeg usklađenog razvoja Općine Čaglin, donesena je Strategija razvoja Općine Čaglin za razdoblje 2015. do 2020. godine, u rujnu 2016. godine, Strateški plan razvoja poljoprivrede Općine Čaglin 2018.-2022., Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske za područje Općine Čaglin, Plan gospodarenja otpadom Općine Čaglin za razdoblje 2017.-2022. godine, 2018. Godine.

III.2.2. Postupanje s nezakonitom gradnjom

Nezakonita gradnja definira se kao gradnja bez ishođenja propisane pravno-tehničke dokumentacije. Radi se o pojavi koja obilježava kako državni, tako i prostor Požeško-slavonske županije u proteklih pedesetak i više godina, a rezultat je pretežno gospodarskih i socijalnih te upravno-pravnih uzroka koji se kreću u širokom rasponu od onih na pojedinačnoj do onih na društvenoj razini. Između ostalog, to su preferiranje individualnog stanovanja i vlasništva uglavnom izgradnjom kuća osobnim radom, u više faza i uz nepoštivanje propisa bilo zbog nedostatnih financijskih sredstava ili nerazvijene svijesti o potrebi poštivanja propisa, izvođenje nezakonitih rekonstrukcija radi poboljšanja uvjeta stanovanja ponajprije u izgrađenim dijelovima građevinskih područja, utjecaj značajne migracije kao posljedica izbjeglištva usred ratnih djelovanja tijekom obrambenog domovinskog rata i dr.

Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine" 86/12., 143/13., 65/17.), te Uredba o naknadi za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru, doneseni tijekom kolovoza 2012. godine sa izmjenama i dopunama 2013. i 2017. godine, obilježili su ovo razdoblje.

Požeško-slavonska županija, sukladno Zakonu o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama, do 30. lipnja 2013. godine zaprimila je oko 16.000 zahtjeva za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada, a ponovo danom mogućnošću prijava svih koji nisu to činili do 2013. u tijeku 2017. i 2018. godine zaprimljeno je 1.050 zahtjeva. Velik dio zaprimljenih zahtjeva je bio bez potrebne projektne dokumentacije tako da se tijekom sljedećih godina rješavaju zahtjevi prema dostavljenoj dokumentaciji, a istovremeno je i sve više donesenih rješenja o odustajanju od podnesenih zahtjeva

¹⁸ Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško-slavonske županije (dopis – Klasa: 351-01/21-02/3, Urbroj: 2177/1-03/1-21-2 od 19. studenog 2021.)

ili o odbijanju jer tražena dokumentacija nije dostavljena u rokovima. U postupku rješavanja je još oko 3.500 zahtjeva koji su s potrebnom dokumentacijom ili su traženi od podnositelja zaključci u kojima je tražena dopuna zahtjeva.

III.2.3. Urbana preobrazba

Urbana preobrazba definirana je u Zakonu o prostornom uređenju kao skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica.

PPUG-om Čaglin **nisu** posebno planirane mjere i uvjeti za urbanu preobrazbu.

III.2.4. Urbana sanacija

Urbana sanacija definirana je Zakonom o prostornom uređenju kao skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način.

PPUG-om Čaglin **nisu** definirane planske mjere i uvjeti za urbanu sanaciju.

III.3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

U proteklom razdoblju izrađeni su strateški, razvojni i programski dokumenti od važnosti za Požeško-slavonsku županiju i Općinu Čaglin od kojih navodimo one od važnosti za prostorni i održivi razvoj:

Naziv dokumenta:

- Strategija razvoja Općine Čaglin za razdoblje od 2015.-2020., rujan 2016.godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 5/16)
- Strateški plan razvoja poljoprivrede Općine Čaglin 2018.-2022., rujan 2018. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 9/18)
- Plan gospodarenja otpadom Općine Čaglin za razdoblje 2017.-2022. godine, 2018. godine. („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 1/18)
- Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske za područje Općine Čaglin “Službeni glasnik općine Čaglin” 5/18)
- Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje do kraja 2020. („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 7/18)
- Master plan turizma Požeško-slavonske županije i Brodsko-posavske županije
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Požeško-slavonske županije 2016.-2020. godine (ožujak 2016.)
- Akcijski plan energetske učinkovitosti Požeško-slavonske županije za razdoblje 2016.-2018. godine („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 5/16)
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjena za područje Požeško-slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 7/16)
- Operativni plan razvoja cikloturizma Požeško-slavonske županije (listopad, 2017.)

- Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt – Ing“ projektiranje d.o.o. Zagreb - Draškovićeva 35/I, pod brojem projekta 796/2005. i „Hidroing“ d.o.o. za projektiranje i inženjering d.o.o. Osijek – Trg J. Križanića 3, pod brojem projekta I-743/05. od listopada 2005. godine) te idejni projekti sustava navodnjavanja:
 - SN Orlijava Londža 1930 ha, Institut IGH, Zavod za hidrotehničko projektiranje, Zagreb - studeni 2009.
- Plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije 2007.-2015. godine u studenom 2007. godine. (Požeško-slavonski službeni glasnik, br. 18/07 i 7/11)
- Rudarsko – geološka studija „Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije“ (Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine, kolovoz 2009. godine.)
- Studija razvitka vodoopskrbe na području Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt- ing“.d.o.o. Zagreb, Draškovićeva 35/I, lipanj 2008. godine)
- Studija zaštite voda Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt – Ing“ d.o.o. Zagreb - Draškovićeva 35/I, pod brojem projekta 25/2005.)

III.4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU OPĆINE ČAGLIN

Za područje Općine Čaglin posljednji donijeti dokumenti praćenja stanja u prostoru su Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2007-2010. godina („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 03/07).

U skladu s člankom 11. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), Općinsko vijeće Općine Čaglin, na temelju Izvješća o stanju u prostoru, donosi Program mjera za unapređenje stanja u prostoru na području Općine Čaglin za četverogodišnje razdoblje 2007. - 2010. godina (u daljnjem tekstu: Program mjera).

Program mjera određuje potrebu izrade novih planova, odnosno izmjena i dopuna postojećih dokumenata prostornog uređenja, potrebu pribavljanja podataka i stručnih podloga za njihovu izradu, te druge mjere od značaja za izradu i donošenje tih dokumenata.

Također, Programom mjera utvrđuje se potreba uređenja zemljišta, razina uređenja zemljišta, te izvori financiranja i planirani rokovi uređenja. Uređenje građevinskog zemljišta obuhvaća pripremu zemljišta za izgradnju (izrada prostornih planova, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa i drugo), te izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, zdravstvenih objekata, odgojnih i obrazovnih i drugih infrastrukturnih objekata.

III.4.1. Izrada i donošenje novih prostornih planova te njihovih izmjena i dopuna

Programom mjera iz 2007. godine utvrđena je potreba izrade Prostornog plana uređenja Općine Čaglin (čija je izrada Nacrta prijedloga PPUO Čaglina bila u tijeku) te urbanističkih i detaljnih planova uređenja s granicama obuhvata koje se utvrđuju prostornim planom šireg područja (PPUO), i to:

- UPU gospodarske zone Čaglin, koja se planira kao izdvojena gospodarska zona u odnosu na ranije planiranu gospodarsku zonu, smještena je južno od postojeće gospodarske zone i centralnog dijela naselja Čaglin.

- UPU izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko - turističke - gospodarske zone (seoski turizam) predviđene za ugostiteljstvo, razvoj seoskog turizma, športski ribolov, uzgoj ribe i divljači te locirane između naselja Latinovac i Čaglin.
- UPU izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko - turističke - gospodarske zone (seoski turizam) predviđene za ugostiteljstvo, razvoj seoskog turizma, športski ribolov, uzgoj ribe i divljači te locirane južno od naselja Latinovac
- UPU Izdvojenog građevinskog područja turističke zone uz akumulaciju Londža, koja obuhvaća prostor jugoistočno od Čaglina prema naselju Kneževac u neposrednoj blizini akumulacije – retencije Londža.
- UPU Izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko-turističke zone uz zaštićeni krajobraz Sovsko jezero, koja obuhvaća prostor sjeverozapadno od zaštićenog krajobraza Sovsko jezero.
- UPU i DPU za sva ostala naselja i dijelove građevinskih područja čija je izrada propisana temeljem zakonskih odredbi.

Osnovni Prostorni plan uređenja Općine Čaglin donijet je 09. prosinca 2008. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 04/08). Analizom područja Općine Čaglin i sagledavanjem prostornih mogućnosti i razvojnih potreba ocijenjeno je da je u pojedinim segmentima bilo potrebno korigirati važeći Plan te ga uskladiti s u međuvremenu donesenom zakonskom regulativom, kao i usvojenim razvojnim projektima kako ne bi predstavljao ograničenje u razvoju Općine Čaglin. regulativom ("Službeni glasnik Općine Čaglin", br. 04/18 i 07/20).

Tako su, cjelovitim Izmjenama i dopunama Plana iz 2018. godine, obuhvaćene sve novonastale okolnosti i potrebe koje su se pojavile u desetogodišnjem vremenskom razdoblju od početka primjene Plana kao što su usklađenje s u međuvremenu donesenom novom zakonskom regulativom, ponovna valorizacija koridora infrastrukturnih objekata (ceste, plin, električna energija, telekomunikacija, vodno gospodarstvo itd.) od interesa za Općinu i Županiju, prijedloga zaštićene prirodne baštine, gospodarenje otpadom i dr. Sukladno Odluci o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Čaglin ("Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 1/16), razlozi za izradu Izmjena i dopuna PPUO Čaglin iz 2018. godine, su bili:

- neusklađenost PPUO Čaglina sa Zakonom, odnosno terminološko i sadržajno usklađenje odredbi za provođenje s istim, a i drugim propisima,
- neusklađenost s Prostornim planom Požeško-slavonske županije te njegovim Izmjenama i dopunama,
- potreba korekcija i ažuriranja u svrhu usklađenja sa Strateškom procjenom utjecaja Prostornog plana Požeško-slavonske županije na okoliš,
- definiranje eksploatacijskih i istražnih prostora prema izrađenoj Studiji potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije te mogućih proširenja, korekcije i vrednovanja postojećeg stanja,
- preispitivanje i ažuriranja zahvata u odnosu na zaštitu okoliša i prirode,
- usklađivanje i ažuriranja stanja ekološke mreže — NATURA 2000,
- potreba korekcije i ažuriranja stanja zaštite kulturnih dobara i kulturne baštine,
- potreba korekcija i ažuriranja prometnih i infrastrukturnih sustava,
- definiranje i redefiniranja cesta: županijskih, lokalnih i nerazvrstanih,
- unošenje korekcija/izmjena granica građevinskih područja naselja,
- potrebe revidiranja stanja izgrađenih, neizgrađenih, odnosno neuređenih dijelova građevinskog područja, kao i određivanja izgrađenih dijelova građevinskog područja predviđenih za urbanu preobrazbu,
- promjena statusa dosadašnjeg planiranog detaljnog plana uređenja (DPU) u urbanistički plan uređenja (UPU) sukladno Zakonu, te redefiniranje obveze izrade urbanističkih planova uređenja,
- redefiniranje obveze izrade urbanističkih planova uređenja

- potrebe korekcije i ažuriranja načina i uvjeta gospodarenja otpadom (definiranje lokacija reciklažnih dvorišta, postupanja s komunalnim otpadom, građevinskim otpadom i građevinskim otpadom koji sadrži azbest te biootpadom i dr.)
- potrebu definiranja načina, uvjeta i zona iskorištavanja obnovljivih izvora energije,
- potreba korekcija uvjeta gradnje i uređenja prostora unutar i izvan građevinskog područja naselja,
- korekcija Odredbi za provođenje u svrhu lakše provedivosti Plana
- korekciju obuhvata poplavnih područja,
- redefiniranje, preispitivanje i promjena planirane namjene vodnih površina (ribnjaka),
- preispitivanje te, prema potrebi redefiniranje kapaciteta, oblika, namjene i/ili površine te smjernica za gradnju ranije planiranih zona ugostiteljsko – turističke i/ili gospodarske namjene.

Daljnjom analizom prostora Općine Čaglin, 2020. je utvrđen novi razlog za donošenja Odluke o izradi II. Izmjena i dopuna PPUO Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 3/19), i to:

- otvaranje izdvojenog građevinskog područja naselja ugostiteljsko-turističke namjene – kamp, uz Sovsko jezero. Za navedeno građevinsko područje potrebno je propisati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja. Točna lokacija definirat će se kroz analizu u postupku izrade nacrtu prijedloga Plana.

Osnovnim PPUO-m Čaglina iz 2008.g., sukladno tada važećem Zakonu o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. br. 76/07) i tada važećem Prostornom planu Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik", br. 5 i 5A/02) te potrebama prostornog uređenja Općine Čaglin, utvrđena je obveza izrade sljedećih prostornih planova:

- urbanistički planovi uređenja (UPU) izdvojenih građevinskih područja:
 - UPU gospodarske zone "Čaglin",
 - UPU ugostiteljsko – turističko – gospodarske zone "Ribnjaci",
 - UPU ugostiteljsko – turističke zone "Sovski Dol"
- urbanistički planovi uređenja (UPU) neizgrađenih dijelova građevinskih područja naselja:
 - UPU ČAGLIN 1
 - UPU ČAGLIN 2
 - UPU ČAGLIN 3
 - UPU ČAGLIN 4
 - UPU DJEDINA RIJEKA 1
 - UPU DJEDINA RIJEKA 2
 - UPU VUKOJEVICA 1
 - UPU VUKOJEVICA 2
 - UPU LATINOVAC
 - UPU MIGALOVCI
 - UPU MILANLUG 1
 - UPU MILANLUG 2
 - UPU SOVSKI DOL.

Izmjenama i dopunama PPUO Čaglin iz 2018.g., sukladno Zakonu o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13, 65/17) i Prostornim planom Požeško-slavonske županije ("Požeško - slavonski službeni glasnik", broj 05/02 i 05A/02, 04/11, 4/15), te potrebama prostornog uređenja Općine Čaglin, provedeno je redefiniranje obveze izrade urbanistički planova uređenja (UPU), i to na sljedeći način:

- Urbanistički plan uređenje gospodarske zone „Industrijska zona – 2“ Čaglin,
- Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko – turističko – gospodarske zone Sovski Dol
- Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko–turističko–gospodarske zone Ribnjaci - Čaglin

Istim Izmjenama i dopunama ukida se obveza izrade sljedećih UPU-a:

- UPU ČAGLIN 1.
- UPU ČAGLIN 2.
- UPU ČAGLIN 3.
- UPU ČAGLIN 4.
- UPU DJEDINA RIJEKA 1.
- UPU DJEDINA RIJEKA 2.
- UPU VUKOJEVICA 1.
- UPU VUKOJEVICA 2.
- UPU LATINOVAC 1.
- UPU MIGALOVCI 1.
- UPU MILANLUG 1.
- UPU MILANLUG 2.
- UPU SOVSKI DOL 1.

Također, Izmjenama i dopunama PPUO Čaglina iz 2018. godine, izdvojeno građevinsko područje izvan naselja gospodarske namjene „Čaglin“, podijeljeno je na dvije gospodarske zone, i to:

- „Industrijsku zonu“ Čaglin i
- „Industrijska zonu – 2“ Čaglin.

Za „Industrijsku zonu“ Čaglin, površine 2,90 ha, izrađen je i donijet od strane Općinskog vijeća Općine Čaglin, dana 24. rujna 2004. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 4/04), Detaljni plan uređenja gospodarske zone „Industrijska zona“ Čaglin, koji se temeljem članka 200. Zakona o prostornom uređenju smatra i koristi kao Urbanistički plan uređenja, a za „Industrijsku zonu – 2“ Čaglin, površine 12,86 ha, je Izmjenama i dopunama iz 2018. godine utvrđena obveza izrade UPU-a.

Kao što je navedeno u Poglavlju III.1.3. ovog Izvrješća, posljednjim, **II. Izmjenama i dopunama PPUO Čaglina iz 2020.**, utvrđena je obveza izrade dva (2) urbanistička plana uređenja, i to:

- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone „Industrijska zona – 2“ Čaglin,
- Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko–turističko–gospodarske zone Ribnjaci - Čaglin

Također, II. Izmjenama i dopunama PPUO Čaglina propisani su i uvjeti neposredne provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja za izdvojeno građevinsko područje izvan naselja:

- Ugostiteljsko-turističke zone - KAMP Sovsko jezero.

Do donošenja navedenih UPU-a, izgradnja i rekonstrukcija u okviru njihovih obuhvata je dozvoljena u slučajevima i pod uvjetima određenim važećim zakonom o prostornom uređenju te sukladno Odredbama ovog Plana.

III.4.2. Izrada i donošenje ostalih planova, programa i studija vezanih uz prostorno uređenje i zaštitu okoliša

Osim izrade prostornih planova predviđenih Zakonom o prostornom uređenju, za potrebe uređenja i obnove pojedinih prostora Općine Čaglin izrađeni su sljedeći planovi, programi i strategije:

Naziv dokumenta:

- Strategija razvoja Općine Čaglin za razdoblje od 2015.-2020., rujan 2016.godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 5/16)
- Strateški plan razvoja poljoprivrede Općine Čaglin 2018.-2022., rujan 2018. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 9/18)
- Plan gospodarenja otpadom Općine Čaglin za razdoblje 2017.-2022. godine, 2018. godine. („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 1/18)
- Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske za područje Općine Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin“ broj 5/18)
- Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje do kraja 2020. („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 7/18)
- Master plan turizma Požeško-slavonske županije i Brodsko-posavske županije
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Požeško-slavonske županije 2016.-2020. godine (ožujak 2016.)
- Akcijski plan energetske učinkovitosti Požeško-slavonske županije za razdoblje 2016.-2018. godine („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 5/16)
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjena za područje Požeško-slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 7/16)
- Operativni plan razvoja cikloturizma Požeško-slavonske županije (listopad, 2017.)
- Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt – Ing“ projektiranje d.o.o. Zagreb - Draškovićeve 35/I, pod brojem projekta 796/2005. i „Hidroing“ d.o.o. za projektiranje i inženjering d.o.o. Osijek – Trg J. Križanića 3, pod brojem projekta I-743/05. od listopada 2005. godine) te idejni projekti sustava navodnjavanja:
 - SN Orjava Londža 1930 ha, Institut IGH, Zavod za hidrotehničko projektiranje, Zagreb - studeni 2009.
- Plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije 2007.-2015. godine u studenom 2007. godine. (Požeško-slavonski službeni glasnik, br. 18/07 i 7/11)
- Rudarsko – geološka studija „Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije“ (Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine, kolovoz 2009. godine.)
- Studija razvitka vodoopskrbe na području Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt- ing“ d.o.o. Zagreb, Draškovićeve 35/I, lipanj 2008. godine)
- Studija zaštite voda Požeško-slavonske županije („Hidroprojekt – Ing“ d.o.o. Zagreb - Draškovićeve 35/I, pod brojem projekta 25/2005.)

III.4.3. Izgradnja građevina komunalne, društvene i ostale infrastrukture

Komunalna infrastruktura

- Redovito održavanje komunalne infrastrukture na području općine Čaglin koji obuhvaća :
 - godišnje održavanje nerazvrstanih cesta i ulica, kao i javnih površina,
 - zimska služba, organizacija i čišćenje na javnim površinama i nerazvrstanim cestama,
 - redovito godišnje nasipavanje neasfaltiranih ulica,
 - redovito godišnje održavanje groblja i mrtvačnica,
 - redovito održavanje čistoće i saniranje divljih deponija

Prometna infrastruktura

- Izrada projektne dokumentacije za izmještanje i izgradnja prometnice Čaglin – Kneževac (zbog akumulacije Londža) u dužini od 3.40 km.
- Rekonstrukcija ulica V. Nazora i Kolodvorska u Čaglinu
- Rekonstrukcija D53 kroz Čaglin,
- Rekonstrukcija prometnice, postavljanje kanalizacije i uređenje nogostupa u sklopu istog zahvata kroz naselje Čaglin

Vodnogospodarski sustav

- Izrada tehničke dokumentacije i ishođenje građevinske dozvole za vodovodnu mreže u naselju Latinovac u dužini od 2.000 m
- Izrada tehničke dokumentacije, ishođenje građevinske dozvole te izgradnja i rekonstrukciju dijela vodovodne mreže u naseljima Migalovci i Ruševo u dužini od 8.000 m.
- izgradnja akumulacije – retencije Londža I faze
- Izrada projekta dokumentacije, ishođenje građevinske dozvole i izgradnja kanalizacijske mreže u naselju Čaglin

Energetska infrastruktura

- Izgradnja kablenskog dalekovoda 35 kV Ferovac - Čaglin u dužini od 10 km i trafostanice 35/10(20) kV Čaglin
- Rekonstrukcija NN mreže u naselju Latinovac
- Rekonstrukcija NN mreže i JR u dijelu naselja Čaglin i u naselju Nova Lipovica te rekonstrukcija NN mreže u naseljima Sovski Dol, Jurkovac i Jasik
- Zamjena drvenih stupnih trafostanica 10/0,4 kV
- Izrada tehničke dokumentacije, ishođenje građevinske dozvole i izgradnja magistralnog plinovodnog sustava Slobodnica - Donji Miholjac, DN 1000/75 (trasa magistralnog plinovoda djelomično prolazi kroz Općinu Čaglin u dužini od cca 13.488 m)

Gospodarenje otpadom

- Nabavljeno mobilno reciklažno dvorište

Društvena infrastruktura

- Rekonstrukcija građevina za potrebe Doma za stare i psihički bolesne osobe u Novoj Ljeskovici,
- Izgradnja školske športske dvorane u Čaglinu
- Izgradnja dječjeg vrtića u Čaglinu,
- Izgradnja ambulante u Čaglinu,

Uređenje zelenih površina

- uređenje zelenih površina u naselju Čaglin i Sovski dol, Djedina Rijeka,
- uređenje zelenih površina u naselju Nova Ljeskovica površine uz Dom,
- u suradnji s Hrvatskim šumama održavanje šumskih površina Sovsko jezero,
- uređenje zelenih površina, očuvanje ekologije i sl.

O ostalim pokazateljima nemamo spoznaje pa tijekom izrade ovog Izvješća o stanju u prostoru nije isto analizirano.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

IV.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Kako bi se utvrdile kvalitativne pretpostavke društvenog i gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i racionalnog korištenja prirodnih i povijesnih dobara, potrebno je ukazati na prednosti i mogućnosti, ali i ograničenja održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin. Stoga je Općina Čaglin izradila cjeloviti dokument koji je odredio temeljne pravce njenog razvoja – Strategiju razvoja Općine Čaglin 2015. – 2020. Strategija razvoja Općine Čaglin razvojni je srednjoročni dokument koji identificira raspoložive resurse, kapacitete i projekte na području Općine, definira način njihovog efikasnog korištenja, a sve u cilju općeg razvoja zajednice i veće kvalitete života lokalnog stanovništva.

Izradi ovog strateški važnog dokumenta prethodila je priprema u kojoj su definirani strateški ciljevi i prioritete koji određuju smjer kretanja razvoja strateških polja kao što su poduzetništvo, infrastruktura te kvaliteta života stanovništva ciljanog područja u periodu provedbe strateškog dokumenta.

Strateški ciljevi i prioritete Općine Čaglin su (Tablica 55.):

Tablica 55:

STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI		
r.b.	CILJEVI	PRIORITETI
1.	Ostvareni uvjeti za pokretanje poduzetničke aktivnosti na području Općine	Podrška postojećim i privlačenje novih poslovnih subjekata na područje Općine Čaglin
		Ulaganje u šumsku infrastrukturu
		Razvoj poljoprivredne proizvodnje
		Unapređenje turističke ponude na području Općine
2.	Infrastrukturno razvijena i ekološki savjesna Općina	Izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture
		Izgradnja komunalne infrastrukture
		Energetska učinkovitost i zaštita kulturnih dobara
3.	Unapređenje kvalitete života	Izgradnja i uređenje društvene infrastrukture
		Održavanje edukacija za podizanje konkurentnosti stanovnika općine na tržištu rada
		Održavanje edukacija za podizanje kompetencija JLS i organizacija civilnog društva s područja Općine

Izvor: Strategija razvoja Općine Čaglin 2015. – 2020.

Obrada: Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2022. g.

Kao temeljni preduvjet za povećanje standarda lokalnog stanovništva pretpostavlja se gospodarski razvoj područja, a ključni čimbenici gospodarskog razvoja, identificirani u procesu izrade SWOT analize Općine Čagli, su: ljudski resursi, gospodarstvo, infrastruktura i geoprometni položaj.

Rezultati SWOT ANALIZE su prikazani u sljedećoj tablici (Tablica 56.)

Tablica 56.

SWOT ANALIZE	
SNAGE	SLABOSTI
- Vrlo dobar geostrateški i prometni položaj (sjecište međunarodnih prometnih pravaca), općina se nalazi na međunarodnom prometnom	- Negativni prirodni prirast - Demografsko starenje stanovništva - Odlazak mladih ljudi

<ul style="list-style-type: none"> - pravcu BiH – Mađarska, udaljena je cca 30 km od Našica, Slav. Broda, Pleternice, Požege, 30 km do izlaza na autocestu - Područje bogato prirodnim resursima (vrhunskom drvnom masom, vodom..) - Turistički potencijali (lovni turizam, razvoj Sovskog jezera kao destinacije) - Postojanje prostorno-planske dokumentacije - Postojanje resursa za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora - Program stipendiranja studenata i učenika - Razvijena društvena infrastruktura (dječji vrtić i sportska dvorana) - Usluge primarne zdravstvene zaštite (stomatološka ordinacija i ambulanta opće medicine) - Zadovoljavajuća razina institucija na području općine (Hrvatske šume, veterinarska stanica, poštanski ured) - Postojanje športskih društava (Nogometni klub, Judo klub), Lovačkih društava, Braniteljske udruge i zadruga, postrojbe DVD-a - Pogodne površine za razvoj stočarstva, pčelarstva, ekološke poljoprivrede - Članstvo u LAG-u - Infrastrukturno uređena industrijska zona, potpuno spremna za korištenje 	<ul style="list-style-type: none"> - Loša obrazovna struktura stanovništva - Velik broj raštrkanih naselja, mala gustoća naseljenosti - Smanjenje broja obrtnika - Loša prometna povezanost između sela - Nepostojanje proizvodnih pogona i nedostatak investitora - Nedostatak sadržaja za starije - Nedostatak manifestacija I društvenih sadržaja - Nedostatni financijski i administrativni kapaciteti JLS - Slabo razvijeno gospodarstvo - Slaba educiranost poljoprivrednika - Velik broj samačkih domaćinstava - Zastarjela tehnologija I mehanizacija - Neiskorišteni turistički potencijali - Slaba suradnja između udruga civilnog društva - Nepostojanje organiziranog otkupa i sigurnog plasmana poljoprivrednih proizvoda - Slab marketing u privlačenju investitora - Izostanak inicijative za pokretanje poduzetničkih ideja - Nezainteresiranost građana za sudjelovanje u društvenom životu
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Izgrađena akumulacija Londža u narednim fazama, mogućnost navodnjavanja poljoprivrednih površina - Razvoj voćarstva, stočarstva kroz klastere - Osiguravanje kvalitete življenja kroz Program ruralnog razvoja - Osiguravanje više razine socijalne I društvene razine usluga I suradnje - Poboljšanje suradnje između prosvjete (škole), realnog sektora (OPG) i općinske uprave s ciljem poboljšanje kvalitete života - Interes vjerskih zajednica za revitalizaciju sakralnih objekata 	<ul style="list-style-type: none"> - Demografsko odumiranje - Izoliranost sela unutar općine - Ukidanje JLS - Daljnje smanjenje fiskalnog kapaciteta općine - Drastično iseljavanje visoko obrazovanih osoba - Postepeno ukidanje institucija (ambulante, veterinarske stanice, pošte, škole) - Birokratske prepreke, nameti za gospodarstvo - Nepostojanje gospodarskih investicija u općinu - Dodjela državnog poljoprivrednog zemljišta velikim sustavima i posljedično slabljenje OPG-ova - Povećanja jaza razvijenosti okolnih sela i općinskog središta, kao i općinskog središta na uže centre - Niska kvaliteta života u ruralnom prostoru - Negativni efekti porezne politike - Smanjena mogućnost financiranja, nemogućnosti povoljnog zaduživanja - Neriješeno imovinsko pravni odnosi I rascjepkanost poljoprivrednih površina

Izvor: Strategija razvoja Općine Čaglin 2015. – 2020.
Obrada: Zavoda za prostorno uređenje P-SŽ, 2022. g.

Dakle, demografska analiza pokazuje da je s obzirom na 2011. godine došlo do pada broja stanovnika više od 23% u odnosu na 2021. godinu. Analiza prirodnog prirasta stanovništva, u razdoblju od 2016. do 2021. godine pokazuje da Općina Čaglin uz Općine Jakšić i Kaptol ima, najmanji prirodni pad stanovništva, ali i najmanji vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih) na području Požeško-slavonske županije. Za buduće demografske tokove moraju se predvidjeti mjere, kojima se planira demografska konsolidacija ruralnih područja, u cilju zadržavanja mlađeg, radno-

aktivnog stanovništva u takvim područjima, kroz stvaranje uvjeta za bolje gospodarske, društvene i životne uvjete i zadržavanje mladog stanovništva u takvim područjima, a što je sadržano i u strateškim dokumentima na nivou Države, Županije i Općine.

U budućem gospodarskom razvoju potrebno je gospodarsku strukturu nadopuniti proizvodnim djelatnostima (prerađivačka industrija) i ostalim djelatnostima koje nisu zastupljene ili su vrlo malo zastupljene. U oživljavanju gospodarstva potrebno je poticati malo i srednje poduzetništvo.

Također, treba naglasiti važnost racionalnog planiranja, uz očuvanje prirodnih resursa kojima obiluje ovaj prostor. Prostornim planom utvrđen je niz odredbi kojima se štiti prostor od prenamjene i kojima se ograničava širenje građevinskog područja na najvrijednije resurse, a to su, prije svega, kvalitetno poljoprivredno zemljište, šume, vode i zaštićene prirodne vrijednosti.

Može se utvrditi da se u prethodnom razdoblju prostor Općine pretežno racionalno koristio, odnosno većinom se smanjivalo građevinsko područje u odnosu na površinu koja je bila u prostornim planovima „stare generacije“ (Prostornim planovima bivših općina), tj. da se površina građevinskog područja samo iznimno povećavala, i to kompenzacijom smanjivanja građevinskog područja u dijelovima koji se kroz dugi vremenski period nisu priveli planiranoj namjeni, a niti trenutno nema takvih naznaka.

Razvojne se mogućnosti iskazuju i kroz aktiviranje prirodnih bogatstava, naslijeđenih znanja i iskustva, kulturnih i povijesnih vrijednosti u turističke svrhe. Razvojne mogućnosti, međutim, predstavlja i razvoj djelatnosti koje ne zahtijevaju prirodne resurse, već primarno primjenu novih i konkurentnijih znanja, vještina i tehnologija.

Također su utvrđene mjere zaštite i očuvanja prostora, prirodne vrijednosti i krajobrazne cjeline koje imaju potencijal da budu predložene za zaštitu temeljem zakona ili odredbi samih prostornih planova te je utvrđena prostorna distribucija tala po kvaliteti. Zaštita prirode, krajobraza i graditeljske baštine valorizirati će se prema smjernicama nadležnih tijela i osoba.

Zaštita okoliša se prvenstveno odnosi na sprječavanje i/ili smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. Potrebno je adekvatno, kvalitetno i održivo upravljati resursima na području Općine, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvala prirodna i kulturna baština, odnosno štatile krajobrazne i kulturno - povijesne vrijednosti kroz održivi razvoj. Održivo upravljanje prirodnim resursima, krajobraznim vrijednostima i prirodnom baštinom moguće je kroz identifikaciju, valorizaciju i interpretaciju krajobraznih vrijednosti Općine. Krajobrazne vrijednosti potrebno je povezati sa sektorima turizma, poljoprivrede, kulture, sporta i rekreacije, odnosno sa svim gospodarskim granama. U tu svrhu važna je izrada krajobraznih studija koje će kroz evidentiranje i analizu postojećeg stanja na terenu pružiti moguća rješenja i smjernice za adekvatno upravljanje prirodnim i kulturnim krajobrazom. Takve studije potrebno je uključiti u prostorno planiranje i izradu ostalih prostorno – planskih, razvojnih dokumenata i projekata, gdje evidentirane krajobrazne vrijednosti zajedno sa smjernicama predstavljaju stručnu podlogu za prostorno plansku dokumentaciju koje su od velikog značaja.

IV.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjena i dopuna postojećih prostornih planova na razini Općine Čaglin

Iz prethodne analize stanja u prostoru, u promatranom razdoblju od posljednjeg dokumenta praćenja stanja u prostoru, izrađen je temeljni PPUO Čaglina (2008.) i njegove dvije Izmjene i dopune (2018. i 2020.).

Ocjena potrebe izrade novih i izmjene i dopune postojećih prostornih planova na lokalnoj razini podložna je promjenama koje će proizaći iz:

- usvojenih novih propisa i dokumenata prostornog razvoja na višoj razini (prostorni planovi područne /regionalne/ i državne razine),
- donijetih novih strategija, planova i programa,
- provođenja prostornih planova lokalne razine na osnovu pojedinačnih zahtjeva
- potrebe korekcija/izmjene građevinskih područja naselja, kao i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja,
- preispitivanja mogućnosti, analiza i osiguranja uvjeta za izgradnju novih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja prema novonastalim potrebama,
- potreba preispitivanja, ažuriranja i korekcija infrastrukturnih i prometnih sustava,
- potrebe korekcija uvjeta gradnje i uređenja prostora u građevinskom području i izvan njega uz korekciju i ažuriranje Odredbi za provedbu,
- potrebe usklađivanja i ažuriranja novosti u stanju ekološke mreže – Natura 2000 i drugih elemenata koji se odnose na zaštitu okoliša i prirode te usklađivanje i ažuriranje stanja zaštite kulturnih dobara na području Općine prema aktualnom stanju i zahtjevima nadležnih službi,
- potrebe usklađenja sa zahtjevima javnopravnih tijela....

Kao što je navedeno u Poglavlju III.1.3. ovog Izvjешća, II. Izmjenama i dopunama PPUO Čaglina utvrđena je obveza izrade dva (2) urbanistička plana uređenja, i to:

- **Urbanističkog plana uređenja gospodarske zone „Industrijska zona – 2“ Čaglin,**
- **Urbanističkog plana uređenja ugostiteljsko–turističko–gospodarske zone Ribnjaci – Čaglin.**

IV.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unapređenje prostornog razvoja

Kao rezultat naprijed provedene analize potreba, mogućnosti i ograničenja daljnjeg prostornog i održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin, proizlazi prijedlog aktivnosti za njegovo unapređenje u budućem razdoblju. Aktivnost na unapređenje prostornog i održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin svakako je daljnja izrada prostorno planske dokumentacije u skladu s novim tehnologijama, informacijskim sustavom prostornog uređenja te uvezanosti nivoa e – modula koje će omogućiti. Kvalitetnom izradom prostornih planova na svim razinama, te njihovim dosljednim i pravodobnim provođenjem, osigurat će se osnovni uvjeti za održiv prostorni i gospodarski razvoj Općine Čaglin. Naglasak je na potrebama i mogućnostima gospodarskog razvoja zasnovanih na objektivnim i planskim potrebama koje su već rađene u službenim dokumentima Strategije razvoja Općine Čaglin 2015.-2020. i Strateškom planu razvoja poljoprivrede Općine Čaglin 2018. – 2022. godine.

Nadalje, prostorno planska rješenja treba temeljiti na imperativu racionalnog korištenja prostora, kojim će se prirodni i kulturni resursi Općine Čaglin očuvati od nenamjenskog korištenja, kao i svake druge devastacije i neplanske izgradnje.

Stoga, u nastavku se daje sažeti pregled aktivnosti koje će utjecati na postupak izrade i provedbe prostornih planova u sljedećem razdoblju, s ciljem unaprjeđenja održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin.

Aktivnosti su prikazane, prema tematskim skupinama:

- 1. Građevinska područja** – Potrebno je nastaviti s racionalnim planiranjem građevinskih područja, uz tek iznimna proširenja, sukladno planovima višeg reda (Prostornog plana Požeško-slavonske županije) i Prostornog plana uređenja Općine Čaglin. I dalje treba težiti da se u slučaju potrebe proširenja granica mora prethodno ispitati mogućnost smanjenja postojećeg građevinskog područja u dijelovima koji se kroz dugi vremenski period nisu priveli planiranoj namjeni, odnosno da se površina kompenzira. Ovo se odnosi kako na građevinska područja naselja, tako i na građevinska područja izdvojene namjene - gospodarske, ugostiteljsko-turističke i sportsko-rekreacijske namjene. Komunalnim opremanjem neizgrađenih dijelova naselja i ostalim mjerama treba sprječavati svako nepotrebno širenje naselja i težiti smanjenju na dimenzije primjerene potrebama. Kod planiranja novih, kao i kod uređenja postojećih stambenih naselja planirati društvenu i komunalnu infrastrukturu, uz očuvanje postojećih i planiranje novih zelenih površina inkorporiranih u urbanu strukturu naselja.
- 2. Infrastrukturni sustavi** –
 - Raditi na osuvremenjavanju postojećih prometnih koridora za koje postoji opravdani razlog, izgradnje i modernizacije postojećih prometnica),
 - Rješavati problematiku infrastrukture u mirovanju izgradnjom prihvatljivih parkirališnih mjesta na kritičnim mjestima okupljanja stanovništva (npr. Crkva Uzašašća Isusova - Ruševo, Groblje Milanlug, ...),
 - Nadograđivati već sada planiranu mrežu biciklističkih prometnica duž postojećih županijskih i državnih cesta (npr. prema središtu Gradova Kutjevo- Pleternica),
 - Obnavljati i izgrađivati nove pješačke staze koje povezuju prigradska naselja sa središnjim naseljem ili unutar postojećih naselja (npr. Čaglin- Milanlug, ulica Alojzija Stepinca, ...).
 - Rekonstrukcija postojeće ulične rasvjete,
- 3. Obnovljivi izvori energije** – Poticati planiranje postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije u svojim prostornim planovima te realizaciju već postojećih odredbi i planiranih zona – osobito elektrana solarnih elektrana i solarnih toplinskih sustava.
- 4. Prema Pravilniku o postupanju s viškom iskopa** koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova, jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno jedinice lokalne samouprave su dužne odrediti lokacije za odlaganje viška iskopa, koje mogu biti privremenog karaktera. Stoga se na nivou prostornog plana, a na JLS će se **odrediti lokacija prema potrebi**. Potrebno je aktivno provoditi mjere sanacije divljih odlagališta i druge mjere utvrđene Planom gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije.
- 5. Prirodna i kulturna baština** – U sustavu prostornog planiranja treba i nadalje prepoznavati područja koja zaslužuju poseban odnos, brigu i zaštitu u cilju očuvanja prirodne i graditeljske baštine. Sve nove podatke o vrstama staništa, zaštićenim i evidentiranim područjima i područjima Ekološke mreže Natura 2000 Republike Hrvatske, s prijedlogom zaštite iz podloga Zavoda za zaštitu okoliša i prirode, kao i smjernice iz Konzervatorskih uvjeta i podloga potrebno je ugraditi u sve buduće izmjene i dopune prostornih planova.

Iz domene zaštite kulturnih dobara potrebno je:

- na prostoru Općine Čaglin potrebno je nastaviti sa stručnim istraživanjima te pravnom i tehničkom zaštitom arheoloških nalazišta i zona.
- tijekom građevinskih radova potrebno je osigurati stalan arheološki nadzor radi pravovremenog uočavanja, stručnog dokumentiranja i zaštite potencijalnih novih arheoloških nalaza.
- u slučaju da se tijekom arheološkog nadzora ustanove nepokretni arheološki nalazi, neophodno je omogućiti dodatne mjere zaštite koje će propisati nadležni Konzervatorski odjel, a koje osim stručnog dokumentiranja nalaza mogu uključivati i provođenje zaštitnih arheoloških iskopavanja te konzervaciju, a prema potrebi i prezentaciju nepokretnih nalaza.

6. Poljoprivredno zemljište – Nužno je i nadalje poticati racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, povećavanje zemljišnog posjeda i iskorištavanje do sada neobrađenih/zapuštenih poljoprivrednih površina te težiti preobrazbi u pravcu razvoja suvremenog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva. Za očuvanje i korištenje preostalog kvalitetnog zemljišta za poljodjelsku i stočarsku svrhu treba: smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe, poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane, prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju, kod određivanja trasa infrastrukturnih zahvata u prostoru poljoprivredno tlo zaštititi u najvećoj mogućoj mjeri.

7. Šume - U svrhu očuvanja šuma potrebno je potencirati njihovu zaštitnu ulogu. Bez nužne opravdanosti ne smanjivati šumske površine i ne provoditi prenamjenu šuma ekološke i socijalne funkcije te zaštićenih šuma u šume druge (gospodarske) namjene. Obnavljati uništene šumske površine pošumljavanjem te održavati postojeće šumske površine putem očuvanja i pravilnog gospodarenja. Pratiti provođenje mjera zaštite šuma utvrđenih Prostornim planom Požeško-slavonske županije te Prostornim planom uređenja Općine Čaglin.

8. Vodozaštitna područja - Pri izradi dokumenata prostornog uređenja na svim razinama te prilikom provođenja drugih aktivnosti vezanih uz korištenje i zaštitu prostora, osobitu pozornost treba posvetiti zaštiti vodonosnika, posebno izvorištima i zaštitnim zonama izvorišta te postojećim i planiranim vodozaštitnim područjima, i to kroz mjere i radove na zaštiti voda od zagađenja i utvrđivanjem učinkovitosti zaštite. S ciljem zaštite izvorišta potrebno je sanirati divlja odlagališta otpada u vodonosnom području, ako se takvih pronađe, velike industrijske pogone – zagađivače, opremiti uređajima za predtretman otpadnih voda.

9. Gospodarenje otpadom

Za unaprjeđenje održivog razvoja u prostoru preporučuje se daljnje provođenje mjera sprječavanja nastanka otpada (kompostiranje u okviru okućnica, ponovna uporaba), nabava opreme za odvojeno sakupljanje reciklabilnog i biorazgradivog otpada kako bi se smanjila količina otpada na odlagalištima, a otpad koristio kao sekundarna sirovina i prirodno gnojivo (kompost), sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada (postavljanjem upozorenja i zabrana, pojačanim aktivnostima komunalnog redarstva), sanacija lokacija onečišćenih otpadom (uspostava sustava dojava onečišćenih lokacija i akcija čišćenja), provođenje akcija prikupljanja otpada te izobrazno - informativnih aktivnosti (radionice u vrtićima i školama, izrada promidžbenih i edukativnih materijala, objave putem weba i medija).

Prioritetne aktivnosti za iduće četverogodišnje razdoblje su osiguranje uvjeta za odvojeno sakupljanje otpada kroz nabavu spremnika i izgradnja građevina za zbrinjavanje i oporabu

otpada (kompostane, sortirnice, RD građevnog otpada, odlagališta inertnog otpada i dr.) pri čemu je važno praćenje javnih poziva nadležnog ministarstva i fonda, izrada potrebne dokumentacije te prijave na javne pozive koji sufinanciraju projekte iz zaštite okoliša. Isto tako, iznimno je važna provedba informativno-izobraznih aktivnosti kroz sustavnu edukaciju, izradu promidžbenih i edukacijskih materijala, kontinuirano obavještavanje javnosti o svim aktivnostima vezanim za okoliš, kreiranje informacija i ekoloških poruka u suradnji sa školama, ustanovama i tvrtkama i sl., a sve s ciljem poticanja svakog pojedinca u društvu na smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada te pravilno postupanje s otpadom. Ove aktivnosti provodit će se za cijelo područje u kojem javnu uslugu obavlja Komunalac Požega, a time i za područje Općine Čaglin.

9. **Gospodarske zone** – Racionalnim planiranjem osigurati uvjete za oblikovanje već formiranih gospodarskih zona, uz dosljedno provođenje uvjeta utvrđenih Prostornim planom Općine Čaglin. Nove proizvodne kapacitete i poslovne sadržaje planirati ponajprije u postojećim proizvodnim i poslovnim zonama, u kojima je započeta, u planu ili je izgrađena osnovna prometna i komunalna infrastruktura. Poticati razvoj malog i srednjeg gospodarstva, poduzetništva i obrtništva, posebno u gradovima i općinskim središtima te manjim lokalnim središtima, s ciljem unaprjeđenja njihovih razvojnih i urbanih obilježja.

10. **Turističke zone** – Pristupiti realizaciji planiranih turističkih zona na području JLS-a primijeniti mjere razvojne strategije te razvoja turizma. Iskoristiti potencijale prirodnih i kulturnih vrijednosti te geografskih i ruralnih osobitosti za razvoj turizma te poticati realizaciju planiranih vrsta ugostiteljsko-turističkih, sportskih i rekreativnih zona planiranih u Prostornom planu. Racionalnim planiranjem osigurati uvjete za razvoj ruralnog turizma.

Prijedlog važnijih aktivnosti unaprjeđenje prostornog i održivog razvoja u prostoru Općine Čaglin obuhvaća potrebu razvoja infrastrukture i uređenja zemljišta za planiranu namjenu, i to:

- Proširenje dječjeg vrtića
- Izgradnja komunalne, cestovne i druge infrastrukture u naseljima općine Čaglin
- Plinifikacija naselja
- Stavljanje u funkciju industrijsku zonu
- Energetska obnova mjesnih domova u naselju (do sada su obnovljeni u naseljima Milanlug, Kneževac, Sapna, Latinovac)
- Izgradnja pješačkih staza u naseljima, Migalovci, Nova Lipovica, Milanlug, Ruševo,
- Izgradnja biciklističko - pješačkih staza
- Projektiranje, rekonstrukcija i izgradnja objekata sportske i društvene infrastrukture
- Osigurati područje za solarne elektrane
- Izgradnja Centra za starije osobe u naselju Čaglinu
- Izgradnja vodovoda i kanalizacije u s uređajem za pročišćavanje voda.
- Izgradnja Led rasvjeta u naseljima.....Latinovac, Kneževac, Vlatkovac, Novi i Stari Zdenkovac, Vukojevica, Sovski Dol, Veliki Bilač
- Izgradnja vatrogasnog doma u Čaglinu
- Uređenje javnih površina na području općine (igrališta, parkovi, parkirališta)
- Izgradnja trga u Čaglinu

- Izgradnja mreže i spajanje kućanstava na plinovodnu mrežu
- Izgradnja kampa i kamp odmorišta na Sovskom jezeru
- Uređenje groblja (parkinga i ograda).

V. IZVORI PODATAKA

Pri izradi ovog Izvešća korišteni su brojni dokumenti iz službene dokumentacije Zavoda za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, koju, osim prostornih planova, čine i brojne studije i stručne podloge iz različitih područja djelovanja.

Popis dokumenata korištenih u izradi ovog Izvešća:

- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 106/17)
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje, 1999. objava: „Narodne novine“, broj 50/99) i Odluka o izmjeni i dopuni Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 84/13)
- Prostorni plan Požeško-slavonske županije, uključivo Izmjene i dopune (Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, 2002., 2011. i 2014. godine, objava: „Požeško-slavonski službeni glasnik, br 5/02, 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19 i 6/19 – pročišćeni tekst),
- Prostorni plan uređenja Općine Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin, br. 04/08, 04/18),
- DPU Industrijska zona – Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin, br. 04/04)
- Izvešća o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Čaglin za razdoblje 2007-2011. godina („Službeni glasnik Općine Čaglin“, br. 03/07).
- Strategija razvoja Općine Čaglin za razdoblje od 2015. do 2020. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin, br. 5/16)
- Strateški plan razvoja poljoprivrede Općine Čaglin 2018. – 2022. godine („Službeni glasnik Općine Čaglin, br. 9/18)
- Plan gospodarenja otpadom Općine Čaglin za razdoblje 2017.-2022. godine, 2018. godine. („Službeni glasnik Općine Čaglin“, broj 1/18)
- Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske za područje Općine Čaglin („Službeni glasnik Općine Čaglin“ broj 5/18)
- Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje do kraja 2020. („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 7/18)
- Kartografski prikaz ekološke mreže RH i zaštićenih područja za područje Općine Čaglin – informacijski sustav zaštite prirode – Bioportal (<http://www.bioportal.hr>) te zahtjevi zaštite prirode
- Sustav mjera zaštite za arheološke i graditeljske baštinu te tabelarni prikaz zaštićenih, obnovljenih i ugroženih nepokretnih kulturnih dobara za razdoblje 2017. – 2021. Općine Čaglin
- Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije (izrađivač: „Hidroprojekt – Ing“ projektiranje d.o.o. Zagreb - Draškovićeve 35/I, pod brojem projekta 796/2005. i „Hidroing“ d.o.o. za projektiranje i inženjering d.o.o. Osijek – Trg J. Križanića 3, pod brojem projekta I-743/05. od listopada 2005. godine),
- Plan gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije 2017.-2022. godine u prosincu 2017. godine. (Izrađivač: EKO SAVJETNIK d.o.o., Slavonski Brod, pod oznakom dokumenta: RN/2017-05/PGO),
- Rudarsko – geološka studija „Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije“ (izrađivač: Hrvatski geološki institut, Zavod za mineralne sirovine, Zagreb, kolovoz 2009. godine.)
- Studija razvitka vodoopskrbe na području Požeško-slavonske županije (izrađivač: „Hidroprojekt-ing“ d.o.o. Zagreb, Draškovićeve 35/I, lipanj 2008. godine)
- Studija zaštite voda Požeško-slavonske županije (izrađivač: „Hidroprojekt – Ing“ d.o.o. Zagreb - Draškovićeve 35/I, pod brojem projekta 2553/2005.)

Propisi korišteni u izradi Izvješća:

- Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13, 65/17 i 114/18, 39/19, 98/19)
- Zakon o gradnji („Narodne novine“, br. 153/13 i 20/17)
- Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13 i 15/18)
- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 78/15, 12/18 i 118/18)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15 – Uredba, 44/17 i 90/18)
- Zakon o šumama („Narodne novine“, br. 68/18 i 115/18)
- Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 153/09, 130/11, 56/13, 14/14 i 46/18)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Narodne novine“, br. 20/18 i 115/18)
- Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“, br. 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18)
- Zakon o rudarstvu („Narodne novine“, br. 56/13 i 14/14)
- Zakon o lovstvu („Narodne novine“, br. 99/18)
- Zakon o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama („Narodne novine“, br. 86/12, 143/13, 65/17 i 14/19)
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 94/13, 73/17 i 14/19)
- Zakon o stočarstvu („Narodne novine“, br. 70/97, 36/98, 151/03, 132/06 i 14/14),
- Zakon o obrani („Narodne novine“, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 30/18)
- Zakon o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10)
- Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“, br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16 i 114/18)
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 86/06, 125/06, 16/07, 95/08-Odluka USRH, 46/10 i 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 33/01, 60/01-vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 109/07, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak pročišćenog teksta i 123/17)
- Zakon o cestama („Narodne novine“, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)
- Zakon o javnim cestama („Narodne novine“, br. 180/04, 138/06, 146/08, 38/09, 124/09, 153/09, 73/10)
- Zakon o sigurnosti prometa na cestama („Narodne novine“, br. 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15 i 108/17)
- Zakon o željeznici („Narodne novine“, br. 94/13, 148/13 i 73/17)
- Zakon o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava („Narodne novine“, br. 82/13, 18/15, 110/15 i 70/17)
- Zakon o zračnom prometu („Narodne novine“, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14)
- Zakon o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine“, br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17)
- Zakon o energiji („Narodne novine“, br. 120/12, 14/14, 95/15 – Uredba o dopuni i 102/15 - dopuna)
- Zakon o grobljima („Narodne novine“, br. 19/98 i 50/12)
- Zakon o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04 - uredba, 178/04, 38/09, 79/09, 49/11, 144/12, 147/14 i 68/18)
- Zakon o zaštiti od požara („Narodne novine“, br. 92/10)
- Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, br. 152/08, 49/11 i 25/13)
- Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“, br. 106/98, 39/04, 45/04 – ispravak i 163/04 - dopuna),

- Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima („Narodne novine“, br. 88/14)
- Pravilnik o proglašenju divljih svojti zaštićenih i strogo zaštićenih („Narodne novine“, br., br. 99/09)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, br. 144/13 i 73/16)
- Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu („Narodne novine“, br. 146/14)
- Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog obradivog (P1) i vrijednog obradivog (P2) poljoprivrednog zemljišta („Narodne novine“, br. 23/19)
- Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, br. 55/02)
- Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima („Narodne novine“, br. 112/17 i 34/18)
- Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti („Narodne novine“, br. 78/13.)
- Pravilnik o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu („Narodne novine“, br. 95/14)
- Pravilnik o prometnim znakovima, opremi i signalizaciji na cestama („Narodne novine“, br. 59/00 i 34/03)
- Pravilnik o željezničkoj infrastrukturi („Narodne novine“, br. 127/05, 16/08)
- Pravilnik o općim uvjetima za građenje u zaštitnom pružnom pojasu („Narodne novine“, br. 93/10)
- Pravilnik o uvjetima za određivanje križanja željezničke pruge i drugih prometnica („Narodne novine“, br. 111/15)
- Pravilnik o načinu osiguravanja prometa na željezničko-cestovnim prijelazima i pješačkim prijelazima preko pruge („Narodne novine“, br. 121/09)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima gradnje i uporabe telekomunikacijske infrastrukture („Narodne novine“, br. 88/01)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima za elektroničku komunikacijsku mrežu poslovnih i stambenih zgrada („Narodne novine“, br. 155/09)
- Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama oko vojnih lokacija i građevina („Narodne novine“, br. 122/15)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži („Narodne novine“, br. 88/15, 78/16 i 116/17)
- Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, br. 97/10 i 31/13)
- Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine“, br. 88/12)
- Pravilnik o vrstama otpada („Narodne novine“, br. br. 27/96)
- Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom („Narodne novine“, br. 123/97, 112/01)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 117/17)
- Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom („Narodne novine“, br. 38/08)
- Pravilnik o grobljima („Narodne novine“, br. 99/02)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada („Narodne novine“, br. 114/15 i 103/18)
- Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest („Narodne novine“, br. 42/07)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama („Narodne novine“, br. 40/99, 6/01 i 14/01 – ispravak)
- Pravilnik o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina („Narodne novine“, br. 142/13)
- Pravilnik o prostornim standardima, normativima te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže športskih objekata („Narodne novine“, br. 38/91)
- Pravilnik o granicama područja podslivova, malih slivova i sektora („Narodne novine“, br. 97/10 i 31/13)

- Odluka o utvrđivanju slivnih područja („Narodne novine“, br. 20/96, 98/98 i 5/99)
- Odluka o granicama vodnih područja („Narodne novine“, br. 79/10)
- Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“, br. 81/10 i 141/15),
- Odluka o popisu voda I. reda („Narodne novine“, br. 79/10)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta („Narodne novine“, br. 103/18)
- Odluka o razvrstavanju željezničkih pruga („Narodne novine“, br. 3/14 i 72/17)
- Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“, br. 132/17)
- Uredba o graničnim vrijednostima onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“, br. 133/05)
- Uredba o ekološkoj mreži („Narodne novine“, br. 124/13 i 105/15)
- Uredba o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku („Narodne novine“, br. 6/00 i 68/03)
- Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 114/08),
- Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine“, br. 44/14, 31/17 i 45/17)
- Uredba o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, br. 73/13, 151/14, 78/15, 61/16 i 80/18)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, br. 64/08),
- Uredba o klasifikaciji voda („Narodne novine“, br. 77/98 i 137/08)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, br. 61/14 i 3/17)
- Uredba o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 1/14)
- Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“, br. 117/12 i 84/17)
- Uredba o utvrđivanju popisa mjernih mjesta za praćenje koncentracija pojedinih onečišćujućih tvari u zraku i lokacija mjernih postaja u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka („Narodne novine“, br. 65/16)
- Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada („Narodne novine“, br. 50/05, 39/09),
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08)
- Uredba o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme („Narodne novine“, br. 131/12 i 92/15)
- Uredba o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta („Narodne novine“, br. 34/12)
- Uredba o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu („Narodne novine“, br. 116/07, 56/11)
- Uredba o indeksu razvijenosti („Narodne novine“, br. 63/10, 158/13 i 131/17)
- Uredbu o postupku i mjerilima za osnivanje prava služnosti na šumi i/ili šumskom zemljištu u vlasništvu republike hrvatske u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina („Narodne novine“, br. 133/07 i 9/11)
- Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, br. 3/17)

Također, u izradi ovog Izvešća Zavod je surađivao s upravnim odjelima, javnim ustanovama i drugim institucijama Požeško-slavonske županije, kao s i većim brojem nadležnih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima. Rezultat je složeni dokument koji pokriva različita područja ljudskog djelovanja, koja na različite načine utječu na buduće planiranje prostora i unaprjeđenje održivog razvoja, a i sama proizlaze iz postojećih prostorno planskih rješenja. Već i sama definicija prostornog planiranja kao interdisciplinarnosti određuje neophodnu daljnju suradnju Zavoda

i nadležnih tijela na svim razinama, s ciljem što kvalitetnije realizacije navedenih projekata i provedbi aktivnosti utvrđenih ovim dokumentom.

U nastavku, sukladno članku 10. Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru („Narodne novine“, broj 48/14 i 19/15), se daje popis nadležnih državnih tijela, tijela jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, javne ustanove te druge pravne osobe s javnim ovlastima određene posebnim propisima, koje obavljaju poslove od utjecaja na sadržaj izvješća, a koja su, na pisani zahtjev, dostavile podatke za izradu ovog Izvješća. Podaci tijela i pravnih osoba koje nisu dostavile podatke preuzeti su sa njihovih službenih Internetskih stranica te objavljenih ili dostavljenih dokumenata, studija i stručnih podloga.

Popis tijela i pravnih osoba koje su dostavile podatke za izradu ovog Izvješća:

1. Hrvatska gospodarska komora, Vukovarska 6, 34000 Požega (dopis: Email: bcavar@hgk.hr od 18. listopada 2021.)
2. KOMUNALAC d.o.o. Požega za komunalne djelatnosti, Vukovarska 8, 34000 Požega (dopis: 4.-1034-2/21.JR od 20. listopada 2021.)
3. HEP, Operator distribucijskog sustava d.o.o., Elektroslavonija Osijek, Služba za realizaciju investicijskih projekata i pristup mreži, Šetalište kardinala F. Šepera 1a (dopis: 4008001-5537/KV od 19. listopada 2021.g.)
4. Hrvatske vode Zagreb, VGI za mali sliv Orpljava-Londža, Industrijska 13d, 34000 Požega (dopis: Klasa: 350-02/21-01/0000319, Urbroj: 374-3103-01-21-2 od 19. listopada 2021.)
5. Brodsko-posavska županija, Općina Podcrkavlje, Jedinstveni upravni odjel, Trg 108. brigade ZNG br. 11., 35201 Podcrkavlje (dopis: Klasa: 350-01/21-01/10, Urbroj: 2178/13-03-21-2 od 21. listopada 2021.g.)
6. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za industriju, poduzetništvo i obrt, Ulica grada Vukovara 78, III./310 10000 Zagreb (dopis: mladen.maros@mingor.hr od 21. listopada 2021.)
7. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane, Planinska 2a, 10000 Zagreb (dopis: e-mail: uprava.veterinarstva@mps.hr od 21. listopada 2021.)
8. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Radnička 80/7, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 612-07/21-38/1169, Urbroj: 517-12-2-3-2-21-2 od 21. listopada 2021.)
9. Hrvatske željeznice, Sektor za razvoj, pripremu i provedbu investicija i EU fondova, Mihanovićeva 12, 10000 Zagreb (dopis: broj i znak: 9794/21 1.3.1. SB od 21. listopada 2021.)
10. PLINACRO operator plinskoga transportnog sustava d.o.o., Savska cesta 88a, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: PL/21-01/3080, Urbroj: R/AČ-21-02 od 21. listopada 2021.)
11. Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za pripremu, građenje i rekonstrukciju, Odjel strateško planiranje, Vončinina 3, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-02/21-02/13, Urbroj: 345-400-440-441/516-21-03/DB od 19. listopada 2021.)
12. Ministarstvo zdravstva, Ksaver 200 a, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 351-03/21-01/87, Urbroj: 534-03-3-2/10-21-02 od 19. listopada 2021.)
13. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju, Ulica Grada Vukovara 78, 1000 Zagreb (dopis: 350-01/21-01/25, Urbroj: 525-12/0646-21-2 od 19. listopada 2021.)
14. HEP PLIN, Cara Hadrijana 7, 31000 Osijek (dopis: Broj i znak: F200002/2711/21 BM od 20. listopada 2021.)

15. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Uprava zračnog prometa, elektroničkih komunikacija i pošte, Prisavlje 14, 10000 Zagreb, (dopis: 350-05/21-01/202, Urbroj: 530-07-2-1-1-21-2 od 19. listopada 2021.)
16. Odašiljači i veze d.o.o., Sektor za razvoj radijskih i prijenosnih mreža, Ulica grada Vukovara 284, 10000 Zagreb (dopis: Ur.broj: 609793/DVo od 21. listopada 2021.)
17. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, Radnička 80, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 612-07/21-70/30, Urbroj: 517-12-2-3-21-2 od 25. listopada 2021.)
18. Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi, Trg M. Peića 3, 34000 Požega (dopis: Klasa: 612-08/21-10/370, Urbroj: 532-05-02-07/4-21-2 od 21. listopada 2021.)
19. INA – INDUSTRIJA NAFTE, d.d., Istraživanje i proizvodnja nafte i plina, Komercijalni poslovi i podrška poslovanju, Odnosi državnom i lokalnom upravom, Avenija Većeslava Holjevca 10, 10020 Zagreb (dopis: Znak - Re: 001/50457184/20-10-21/1745-480/BK od 22. listopada 2021.)
20. Tekija d.o.o. za obavljanje vodnih usluga, Vodovodna 1, 34000 Požega (dopis: Email: robert.keler@tekija.hr od 28. listopada 2021.)
21. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju, Ulica grada Vukovara 78, p.p. (dopis: 350-01/21-01/24, Urbroj: 525-8/1339-21-2 od 20. listopada 2021.)
22. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Uprava za strateško planiranje i koordinaciju EU fondova, Miramarska 22, 10000 Zagreb, (dopis: Klasa: 350-05/20-01/1, Urbroj: 538-06/414-21-222 od 19. listopada 2021.)
23. HOPS hrvatski operater prijenosnog sustava d.o.o., Prijenosno područje Osijek, Kupska 4, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 700/21-16/15, Ur. broj: 3-002-001-02/AB-21-58 od 21. studenog 2021.)
24. Brodsko-posavska županija, Općina Sibirj, 108. brigade ZNG 6, 35252 Sibirj (dopis: Klasa:350-01/21-01/14, Urbroj: 2178/08-03-21-2 od 27. listopada 2021.g.),
25. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šumarstva, lovstva i drvne industrije, Planinska 2a, 10000 Zagreb (dopis: Klasa:350-02/21-01/492, Urbroj: 525-11/0570-21-2 od 21. listopada 2021.)
26. Ministarstvo obrane, Uprave za materijalne resurse, Sektor za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Služba za vojno graditeljstvo i energetska učinkovitost, Trg kralja Petra Krešimira IV 1, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-02/21-01/139, Urbroj: 512M3-020201-21-2 od 02. studenog 2021.)
27. Hrvatske šume d.o.o. UŠP Požega, Milke Trnine 2, 34000 Požega (dopis: Klasa: PZ/21-01/1191, Urbroj: 04-00-08/03-21-04 od 04. studenog 2021.)
28. Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, Ulica grada Vukovara 284, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-02/21-01/34, Urbroj: 376-05-01-21-2 od 25. listopada 2021.)
29. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 351-03/21-01/2060, Urbroj: 517-05-1-1-21-2 od 04. studenog 2021.)
30. Hrvatske vode, VGO Slavonski Brod, Šetalište braće Radića 22, 35000 Slavonski Brod (dopis: Klasa: 350-02/21-010/0000318 , Urbroj: 374-21-1-21-4 od 09. studenog 2021.)
31. HEP, Operator distribucijskog sustava, d.o.o., Elektra Požega, Služba za realizaciju investicijskih projekata i pristup mreži, Primorska 24, 34000 Požega (dopis: Broj i znak: 402100101/2404/21DB od 27. listopada 2021.)
32. HAKOM, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10110 Zagreb (dopis: Klasa: 350-01/21-02/61, Urbroj: 376-06-1-21-02 od 09. studenog 2021.)
33. Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo, Županijska 7, 34000 Požega (dopis: Klasa: 351-01/21-02/3, Urbroj: 2177/1-03/1-21-2 od 19. studenog 2021.)

34. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb (dopis: Klasa: 350-01/21-01/23, Urbroj: 517-07-3-2-21-2 od 17. studenog 2021.)
35. Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (dopis: Klasa: 035-01/21-01/3, Urbroj: 531-03-01-01/03-21-38 od 09. prosinca 2021.)
36. ŽUC Požeško-slavonske županije, Matije Gupca 6, 34000 Požega (dopis: Klasa: 960-03/21-01/29, Urbroj: 2177/0-1-01/ŽA-21-2 od 21. prosinca 2021.)

VI. POPIS PRILOGA

Popis tablica:

- Tablica 1.: Osnovni demografski pokazatelji za područje Općine Čaglin po naseljima, Popis 2001., 2011., 2021.g.*
- Tablica 2.: Kontingenti stanovništva Općine Čaglin za 2011. godinu*
- Tablica 3.: Kontingenti stanovništva Općine Čaglin za 2021. godinu*
- Tablica 4.: Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji po gradovima i općinama , Popis 2011.g.*
- Tablica 5.: Indeks starenja i prosječna starost u Požeško-slavonskoj županiji po gradovima i općinama , Popis 2011.g.*
- Tablica 6.: Prirodno kretanje stanovništva u Općini Čaglin od 2017. do 2021.*
- Tablica 7.: Prirodno kretanje stanovništva Požeško-slavonske županije u 2020., po JLS*
- Tablica 8.: Prirodno kretanje stanovništva Požeško-slavonske županije u 2021., po JLS*
- Tablica 9.: Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina na području Općine Čaglin*
- Tablica 10.: Osnovni demografski pokazatelji u naseljima Općine Čaglin*
- Tablica 11.: Broj, ukupna površina i gustoća naselja*
- Tablica 12.: Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima građevinskih područja naselja*
- Tablica 13.: Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima izdvojenog građevinskog područja gospodarskih zona*
- Tablica 14.: Podaci o izgrađenim i neizgrađenim / neuređenim dijelovima izdvojenog građevinskog područja ugostiteljsko-turističkih zona*
- Tablica 15.: Podaci o izgrađenim i neizgrađenim/neuređenim dijelovima izdvojenog građevinskog područja sportsko-rekreacijskih zona*
- Tablica 16.: Podaci o izdvojenim građevinskim područjima za izgradnju groblja*
- Tablica 17.: Učenici, razredni odjeli i učitelji kroz razdoblje od 2020./2021. i 2021./2022. godine*
- Tablica 18.: Izvadak iz registra udruga u Republici Hrvatskoj (2022.)*
- Tablica 19.: Broj tvrtki*
- Tablica 20.: Broj zaposlenih*
- Tablica 21.: Ukupni prihodi (AOP177)*
- Tablica 22.: Dobit ili gubitak poslovne godine (AOP084)*
- Tablica 23.: Prihodi od prodaje u inozemstvu (AOP243)*
- Tablica 24.: Prikaz broja i površine ARKOD parcela prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Općine Čaglin 31.12.2021.*
- Tablica 25.: Podaci o ARKOD parcelama prema JLS na području Požeško-slavonske županije na dan 31.12.2021.*
- Tablica 26.: Podaci o poljoprivrednim površinama po vrstama i promatranom razdoblju na području Općine Čaglin*
- Tablica 27.: Podaci o uređajnim razredima na području Općine Čaglin*
- Tablica 28.: Uređajni razredi na području značajnog krajobraza Sovsko jezero*

Tablica 29.: Lovišta

Tablica 30.: Smještajni kapaciteti na području Općine Čaglin

Tablica 31.: Eksploatacijska polja na području Općine Čaglin

Tablica 32.: Popis javnih cesta na području Općine Čaglin

Tablica 33.: Postojeća i planirana autobusna stajališta na području Općine Čaglin

Tablica 34.: Radovi Izvanrednog održavanja, građenja i rekonstrukcije za područje Općine Čaglin, u razdoblju 2017.g. – 2021.g.

Tablica 35.: Pokazatelji izgrađenosti postojeće mreže željezničkih pruga na području Općine Čaglin

Tablica 36.: Duljine postojećih željezničkih pruga na području Općine Čaglin

Tablica 37.: Radijski koridori na području Općine Čaglin

Tablica 38.: Odašiljačka lokacija na području Općine Čaglin

Tablica 39.: Stanje broja baznih postaja i antenskih stupova na području Općine Čaglin u promatranom razdoblju

Tablica 40.: Duljina visokonaponske prijenosne mreže te distributivne srednje naponske i niskonaponske mreže

Tablica 41.: Magistralni plinovodi na području Općine Čaglin u vlasništvu Plinacro d.o.o.

Tablica 42.: Duljina plinovoda na području Općine Čaglin

Tablica 43.: Opskrba pitkom i tehnološkom vodom

Tablica 44.: Sustav javne odvodnje

Tablica 45.: Vodotoci

Tablica 46.: Kanali

Tablica 47.: VODE i OBJEKTI na kojima se provode mjere obrane od poplava na području Općine Čaglin

Tablica 48.: Područja ekološke mreže RH / NATURA 2000 na području Općine Čaglin

Tablica 49.: Pregledna tablica kulturnih dobara na području Općine Čaglin

Tablica 50.: Zaštićena, preventivno zaštićena, obnovljena i ugrožena kulturna dobra na području Općine Čaglin

Tablica 51.: Obvezni prostorni pokazatelji za područje Općine Čaglin

Tablica 52.: Prostorni planovi područne (regionalne) razine

Tablica 53.: Prostorni planovi lokalne razine

Tablica 54.: Prostorni plan Požeško-slavonska županije

Tablica 55.: Strateški ciljevi i prioriteti

Tablica 56. SWOT ANALIZE

Popis slika:

Slika 1.: Kartografski prikaz 1. "KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA" – PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune

Slika 2.: Stupanj i indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave na području Požeško -slavonske županije

Slika 3.: Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti prema novom modelu izračuna na lokalnoj razini za 2018. i 2013. godinu;

Slika 4.: Podaci o površinama planiranim istraživanje i eksploataciju geotermalne vode i ugljikovodika na području Općine Čaglin

Slika 5.: Kartografski prikaz broj 2.A. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE - Cestovni, željeznički i zračni promet, Pošta i elektroničke komunikacije – PPUO Čaglin, II. Izmjene i dopune, mjerilo 1:25.000

Slika 6.: Kartografski prikaz broj 2.B. INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE – Elektroenergetika/Plinoopskrba – PPUO Čaglin, II. Izmjene i dopune, mjerilo 25.000

- Slika 7.: Kartografski prikaz broj 2.C. „INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE - Vodnogospodarski sustavi/ Uređenje vodotoka i voda/ Melioracijska odvodnja“ – PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune – mjerilo 1:25.000
- Slika 8.: Okvirna procjena mjerodavnih protoka recipijenata, Granice i površine slivova
- Slika 9.: Prirodna ranjivost podzemnih voda na području PSŽ
- Slika 10.: Opasnost od poplava na području Općine Čaglin
- Slika 11.: 3.A. UVJETI KORIŠTENJA I ZAŠTITE PROSTORA, Područja posebnih uvjeta korištenja, Natura 2000/Ekološka mreža - PPUO Čaglin – II. Izmjene i dopune - mjerilo 1:25.000
- Slika 12.: IZVOD IZ PPUO ČAGLIN - Kartografski prikaz 1. " KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA", II. Izmjene i dopune PPUO Čaglin, u mjerilu 1:25.000.
- Slika 13.: IZVOD IZ DPU-a „INDUSTRIJSKA ZONA – 1“ ČAGLIN - Kartografski prikaz 1. " DETALJNA NAMJENA POVRŠINA“, u mjerilu 1:1.000.

